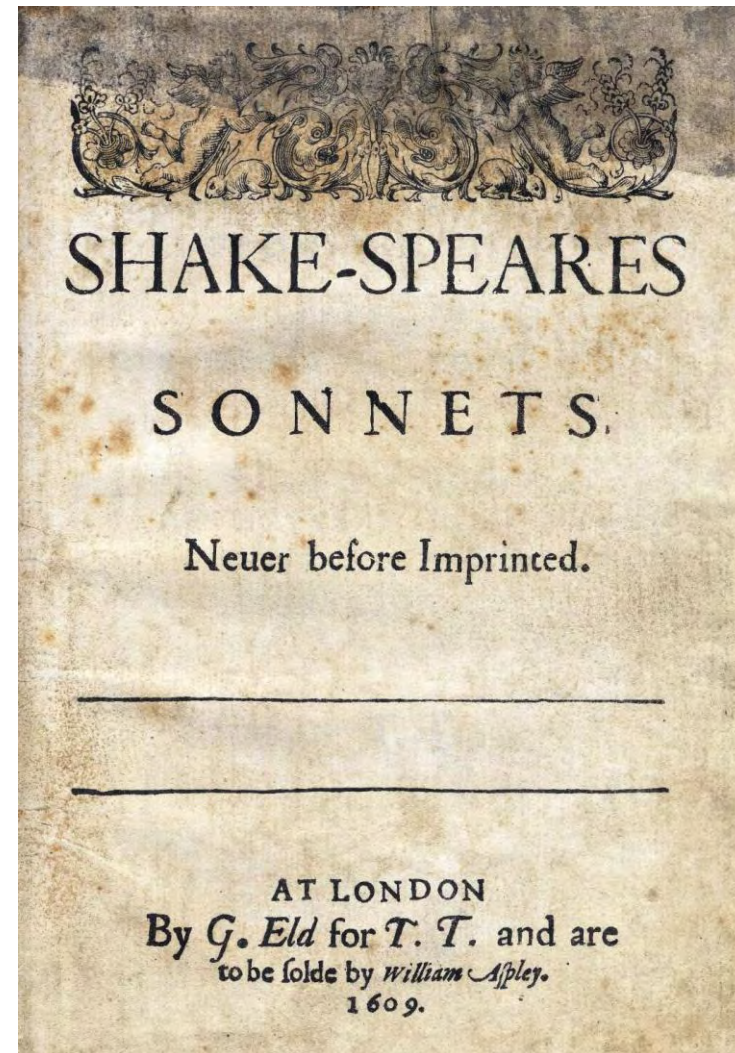

Sonety
vydané pod jménem
William Shakespeare
(1564~1616)

z původního Quarto znění z roku 1609
do Českého jazyka snažně přeložil
Václav Z J Pinkava

po letmém přiblížení k předchozím překladům,
ve snaze přeložit básnicky, leč věrně, párovat fráze a řádky,
ale i s několika náhradními drobnostkami a hříčkami do počtu,
bez přehlížení, že sonety jsou adresovány různě jako tykací a vykací,
s nabytým přesvědčením, že sonety vyznačené tykáním jsou adresovány
porůznu tmavé milence, či společnému synovi ... i sobě, ... s pocitem, že
adresátem vykání jsou mj. mladý plavovlasý šlechtic, zprostředkovatel
setkání s láskou, mecenáš básníka a přeneseně ztělesněný bůh lásky
(Amor), i starší osoby, ... dbaje na to, že některé sonety jsou zřejmě
určeny metaforicky ... Slunci, Měsíci, Času, Smrti, Lásce, Vášni,
aby to v překladu působilo stejně, na zamýšlenou jako originál,
s ukázkovým zrcadlením typografie, ale značnou interpunkcí,
protože čeština má natolik jinou slabičnost a rytmičnost,
že dodržet rytmické schema znamená text zahustit,
tlačit až k nadměrné gramatické šroubovanosti,
ale než se pustit do parafrázování obsahu,
zaměstnat dělicí čárky k upřesnění.
S pravým zněním vpravo.

©

... první sonet není očíslován ...

1

*Od krásných stvoření žádáme růsti,
by krásy Růže nikdy nezemřela,
výkvět však dozraje, kam život ústí,
pak, v dědici, ať vzpomínka je celá:
Tvým zabluděním do tvých jasných očí,
krmíš svůj svět, palivem, co tě stráví,
z hojnosti hlad pak zbývá jen, až vkeřčí
protějšek, co tě sama krutě zdraví:
Jsi svěžím ornamentem světa, jara
předzvěstí jen, výkřikem do povětří,
ve vlastním poupěti, kdo skryt se stará,
popletou je, co plýtvá vším, co šetří:
Měj ke světu soucit, nežli žroutem být,
vyžírat svět, svůj hrob jen vypasit.*

*Ke světu soucit měj, nač žrout se stát,
co svět by zhltl, pak do hrobu se cpát.*

*Světa je škoda, káží nenasytí,
pozř, co nabízíš, než hrob tvůj zbytní.*

FRom fairest creatures we desire increase,
That thereby beauties *Rose* might neuer die,
But as the riper should by time decease,
His tender heire might beare his memory:
But thou contracted to thine owne bright eyes,
Feed'st thy lights flame with selfe substantiall fewell,
Making a famine where abundance lies,
Thy selfe thy foe, to thy sweet selfe too cruell:
Thou that art now the worlds fresh ornament,
And only herauld to the gaudy spring,
Within thine owne bud burieft thy content,
And tender chorle mak'st waft in niggarding:
Pitty the world, or elfe this glutton be,
To eate the worlds due, by the graue and thee.

...

2

*Čtyřicet Zim až oblehne tvou hlavu,
žákopy zbrázdí polnosti tvé krásy,
honosnou livrej mladistvého stavu
promění v cáry, v nuzný plevel, klasy:
Pak na dotaz, kam krása tvá se klidí,
kam pokladnice jarých dnů, jich moc;
co říct, at' v zapadlých tvých očích slídí
po kradmém studu, z nemístných již poct.
Však, o co víc, uznání náleží ti,
pokud lze odvětit, v dítěti mém
dlí součet můj, a za mne vypoví ti,
on, krásy dědičné, je důkazem.
Tak, nové, po staru, má vzejít z tebe,
a hrát tvou krev, než ztuhne, když už zebe.*

2

Vhen fortie Winters fhall befeige thy brow,
And digge deep trenches in thy beauties field,
Thy youthes proud liuery so gaz'd on now,
Wil be a totter'd weed of smal worth held:
Then being afkt, where all thy beautie lies,
Where all the treafure of thy lusty daies;
To fay within thine owne deepe funken eyes,
Were an all-eating flame, and thriftlesse praife.
How much more praife deferu'd thy beauties vse,
If thou couldst anfwere this faire child of mine
Shall fum my count, and make my old excuse
Proouing his beautie by succeffion thine.
This were to be new made when thou art ould,
And see thy blood warme when thou feel'ft it could.

...

3

*Hleď do zrcadla svého, tváří v tvář,
další tvář stvořit má, at' dál se skví,
čerstvý stav zachytit, než kalendář
oklame svět, odepře mateřství.
Která je sličná tak, že odřekne
úrodu tvého hospodaření?
Který do sebechval se zhlédne,
až pohrbí posloupností stváření?
Jsi obraz matky své, ta skrze něj
vzpomíná Duben svých krás rozkvetu,
skrz průzory tak, navěk, zachovej
navzdory vráskám, zlato rozletu.
Žiješ-li v zapomnění pustině,
tvůj Obraz s tebou zemře, jedině.*

3

Looke in thy glasse and tell the face thou vewest,
Now is the time that face should forme an other,
Whose fresh repaire if now thou not renewest,
Thou doo'st beguile the world,vnbleffe some mother.
For where is she so faire whose vn-eard wombe
Disdaines the tillage of thy husbandry?
Or who is he so fond will be the tombe,
Of his selfe loue to stop posterity?
Thou art thy mothers glasse and she in thee
Calls backe the louely Aprill of her prime,
So thou through windowes of thine age shalt see,
Dispight of wrinkles this thy goulden time.
But if thou liue remembred not to be,
Die fingle and thine Image dies with thee.

...

4

*Nestřídma pohlednosti, promrháš
na sobě, dědictví krás svěřených?
Přírody odkaz je jen půjčka, zvaž,
bezúčelná, bez daní všemožných:
Tak, skoupá sličnosti, proč lakomíš
s bohatstvím krás na rozdávání, tvým?
Bez zisku lichváři, proč lichváříš
s tou kupou kup, a nežiješ jen s tím?
Na sebe brát transakce obchodů,
sebe jen sebou klameš, podvádíš,
až příroda zavelí k odchodu,
jaký jen Audit za se vystavíš?
Tvou ladnost, ladem, vezmeš do hrobu,
užita, přechká pohřbu podobu.*

4

VNthrifty louelineffe why dost thou spend,
Vpon thy felfe thy beauties legacy?
Natures bequest giues nothing but doth lend,
And being franck she lends to those are free:
Then beautious nigard why doost thou abuse,
The bountious largeffe giuen thee to giue?
Profitles vferer why doost thou vse
So great a fumme of fummess yet can't not liue?
For hauing traffike with thy felfe alone,
Thou of thy felfe thy sweet felfe dost deceaue,
Then how when nature calls thee to be gone,
What acceptable *Audit* can't thou leaue?
Thy vnus'd beauty must be tomb'd with thee,
Which vsed liues th'executor to be.

...

5

*Těž hodiny, co něžně zrámovaly
krásný pohled, co všechny stahuje,
rády by pak tyranizovaly,
vzhledem co k vzhlednému se vztahuje:
Čas neutuchající Léto zve
do zimy ošklivé, tam uvězní,
zmrazí tok mízy, listí oderve,
zasněží krásu, kolem vyprázdní.
Když z léta destilát by jenom zbyl,
tekutým vězněm v sklenném zadržení,
pak krásy ozdobnost by odzdobil,
vzpomínky prostý, bez uzardění.
Květ destilovaný, byť zím by znal,
ač pouští vzhled, obsah má sladký dál.*

5

THose howers that with gentle worke did frame,
The louely gaze where euery eye doth dwell
Will play the tirants to the very fame,
And that vnfaire which fairely doth excell:
For neuer resting time leads Summer on,
To hidious winter and confounds him there,
Sap checkt with frost and lustie leau's quite gon.
Beauty ore-fnow'd and barenes euery where,
Then were not summers distillation left
A liquid prifoner pent in walls of glasse,
Beauties effect with beauty were bereft,
Nor it nor noe remembrance what it was.
But flowers distil'd though they with winter meete,
Leefe but their shew,their substance still liues sweet.

...

6

*At' ruka zimy, drsná, nezhyzdí
tvé léto, než z něj bude destilát:
Fiálu oslad; poklad at' je v ní,
krásy, než sejde v odkvet, sebe klát:
To není zakázané lichvářství,
když štěstí půjčku smějí odplácet;
ti, kdo si další z sebe vyšlechtí,
desetkrát štěstí, dá-li na deset,
desetkrát ty, desetkrát šťastnější,
když z tebe deset by tě ztvárnilo,
co s tím tvá smrt, byť sebeschopnější,
když v potomcích dál žít se zdařilo?
Krásy máš moc, lepší zdroj krásy směn,
než smrti trofej, červů rodokmen.*

6

Then let not winters wragged hand deface,
In thee thy fummer ere thou be distil'd:
Make fweet some vial;treafure thou some place,
With beautits treafure ere it be felfe kil'd:
That vfe is not forbidden vfery,
Which happies those that pay the willing lone;
That's for thy felfe to breed an other thee,
Or ten times happier be it ten for one,
Ten times thy felfe were happier then thou art,
If ten of thine ten times refigur'd thee,
Then what could death doe if thou should'ft depart,
Leauing thee liuing in posterity?
Be not felfe-wild for thou art much too faire,
To be deaths conquest and make wormes thine heire.

... s upozorněním na slovní hříčku se slovy sun/son, slunce a syn ...

7

Hle v Orientu, když tvář pozvedne
světlo zářné, všech ponížených zrak
koří se mu, a vzbůru pohlédne,
s obdivem, majestátu na zážrak,
pak, když na vrchol nebes vyšplhá,
jak statný mladík, vypínaje síl,
smrtelných zraků dál svůj průvod má,
eskoru k tažení, co vyzlatil:
Až, s vrcholu, svou káru trmácí,
jak slabý stařec, dnem již umlácen,
dav (dříve dbalý) očí odvrací,
úpadkem jeho slávy znechucen:
Tak ty, co vycházíš do poledne,
bez s'nka zemřeš-li, kdo pohlédne.

7

LOe in the Orient when the gracious light,
Lifts vp his burning head, each vnder eye
Doth homage to his new appearing fight,
Seruing with lookes his sacred maiefty,
And hauing climb'd the steepe vp heauenly hill,
Refembling strong youth in his middle age,
Yet mortall lookes adore his beauty ftill,
Attending on his goulden pilgrimage:
But when from high-moſt pich with wery car,
Like feeble age he reeleth from the day,
The eyes (fore dutious) now conuerted are
From his low tract and looke an other way:
So thou, thy selfe out-going in thy noon:
Vnlok'd on dieſt vnleſſe thou get a ſonne.

... krásná úvodní hříčka o múzickosti a hudbě/mužice, viz též sonet 128

8

*Naposlech hudba, proč má tě posmutnit,
med k medu sladký, blaho k blahu je:
Proč miluješ, co nechceš připustit,
s radostí přijmeš, co jen sužuje?
Když věrný souzvuk, tónů sladěných,
sezdaných, skřípavý se tobě zdá,
věz, že jen sladce kárají tvůj hřích,
brát sólo, kde víc partů snést se má:
Slyš, jedna struna s druhou, v manželství,
rozezní druhou, řádem společným;
jak otce, děcka, matky radosti,
v souladu vzájemném zní, tónem svým.
Beze slov, mnozí, stojí za notou,
že jednotlivost tvá je prázdnotou.*

8

MVfick to heare, why hear'ft thou mufick fadly,
Sweets with fweets warre not ,ioy delights in ioy:
Why lou'ft thou that which thou receauft not gladly,
Or elfe receau'ft with pleasure thine annoy ?
If the true concord of well tuned founds,
By vnions married do offend thine eare,
They do but sweetly chide thee , who confounds
In finglenesse the parts that thou should'ft beare:
Marke how one string sweet husband to an other,
Strikes each in each by mutuall ordering;
Refembling fier, and child, and happy mother,
Who all in one, one pleasing note do sing:
Whose speechlesse song being many, seeming one,
Sings this to thee thou fingle wilt proue none.

...

9

*Bojíš se oko vdovy zavlážit,
že požírá tvůj život samota?
Ach, bez potomka navždy odejít,
svět bude truchlit, jako vdova tvá,
svět bude oplákováť, o to spíš,
že po tobě tu forma nezbyla,
když každá běžná vdova má svou skryš,
v očích svých dětí, rysy manžela:
He, marnotratník, jak užívá svět,
přemístuje se jen, svět dál jej zná,
však krása, vyplýtvaná, skončí hned,
neužitá, vlastníkem zničena:
K nikomu lásku v hrudi nehostí,
kdo škody, vražedné, si dopustí.*

9

IS it for feare to wet a widdowes eye,
That thou confum'st thy selfe in single life?
Ah; if thou iffuleffe shalt hap to die,
The world will waile thee like a makeleffe wife,
The world wilbe thy widdow and still weepe,
That thou no forme of thee hast left behind,
When euery priuat widdow well may keepe,
By childrens eyes, her husbands shape in minde:
Looke what an vnthrif in the world doth spend
Shifts but his place, for still the world inioyes it
But beauties waste hath in the world an end,
And kept vnvfe the vsf so destroyes it:
No loue toward others in that bosome fits
That on himselfe such murtherous shame commits.

...

10

*Ostudně lásku k druhým upírat,
tak sebe sama zkrátka držíš, přec,
užnej, že leckdo má tě velmi rád,
však, že ty nikoho, je jasná věc:
Tebe, arcí vražedná zloba sytí,
že neváháš být k sobě v úkladu,
a završení domu vnímáš vnutí,
když máš naň dbát, nešetře nákladů:
Změň názor svůj, já hodnocení své,
má, nad lásku, žádáš, hlubší zážnam mít?
K tvé přítomnosti, něžné, úhledné,
náleží k sobě aspoň chovat cit;
Kvůli mně, druhé já nech po sobě,
at' krása žije dál, tvá v podobě.*

10

FOr shame deny that thou bear'st loue to any
Who for thy felfe art so vnprouident
Graunt if thou wilt, thou art belou'd of many,
But that thou none lou'st is most euident:
For thou art so possesst with murdrous hate,
That gainst thy felfe thou stick'st not to conspire,
Seeking that beautious rooffe to ruinate
Which to repaire should be thy chiefe desire :
O change thy thought, that I may change my minde,
Shall hate be fairer log'd then gentle loue?
Be as thy prefence is gracious and kind,
Or to thy felfe at least kind harted proue,
Make thee an other felfe for loue of me,
That beauty still may liue in thine or thee.

...

11

*Jak rychle chátráš, rychle dorosteš,
v jednom z těch svých, od kterých odcházíš,
a čerstvou krev, co v mládí daruješ,
za vlastní mládí měj, když ucházíš,
v něm sídlí moudrost, krása, šíření
vně pošetilost, věk a chladný zmar,
pokud všech záměr, k světa zničení
dej tři dvacítky let, a je z něj cár:
Příroda ty, co neobdařila,
ať hrubě, pustě, nazmar vypustí,
hleď, komu do vínku však vložila;
o štědrost pečuj, se vši štědrostí;
Má z tebe pečet', s kterou vyrazit,
dál tisknout máš se, původ nekažit.*

II

AS fast as thou shalt wane so fast thou grow'ft,
In one of thine, from that which thou departest,
And that fresh bloud which yongly thou bestow'ft,
Thou maist call thine, when thou from youth conuertest,
Herein liues wisdom, beauty, and increase,
Without this follie, age, and could decay,
If all were minded so, the times should cease,
And threescore yeare would make the world away:
Let those whom nature hath not made for store,
Harsh, featurelesse, and rude, barrenly perishe,
Looke whom she best indow'd, she gaue the more;
Which bountious giift thou shouldst in bounty cherishe,
She caru'd thee for her seale, and ment thereby,
Thou shouldst print more, not let that copy die.

...

12

*Když dbám, jak v hodin řeči sčítám čas,
žřím chrabrý den, že močál noci vsál,
fialky zradlý nádech, prošlý jas,
v sobolí kadeř vstříbřen bílý šál:
Když statné stromy vidím, bez listí,
co přáby stádu úkryt, pod stíny,
a zeleň Léta, v snopů závistí,
na marách žebrín, vousy od jíní:
Pak krása tvá se mění, v otazník,
musíš-li také tam, kde čas jen tlí,
sladkosti krás, přec, zapřou i svůj vznik,
mřou, aby další z nich zas vyrostly;
A proti kose Času není val,
než množení se, v-čas, než by tě vzal.*

12

VWhen I doe count the clock that tels the time,
And fee the braue day funck in hidious night,
When I behold the violet past prime,
And fable curls or filuer'd ore with white :
When lofty trees I fee barren of leaues,
Which erst from heat did canopie the herd
And Sommers greene all girded vp in sheaues
Borne on the beare with white and briftly beard:
Then of thy beauty do I questtion make
That thou among the waftes of time must goe,
Since fweets and beauties do them-felues forfake,
And die as fast as they fee others grow,
And nothing gainst Times fieth can make defence
Saue breed to braue him,when he takes thee hence.

...

13

*Kéž sebou zůstat, avšak láske vy
už nejste, jenom s sebou meškáte,
chystejte včas, před koncem této hry,
dál sladkost předat, komu uznáte.
Ta krása, která v pouhém nájmu je,
ať najde uplatnění, řešení,
až, skonu navzdor, vaše vzdoruje
forma, ve sladkém plodu nošení.
Kdo dům svůj nechá, necht' se rozpadne,
jejž čestná správa umí udržet,
a ustát nápory zimního dne,
marný běs smrti mrazů vydržet?
Jenom mrhač, drabá láske víte,
svého Otce, Synem dosvědčíte.*

13

O That you were your felfe, but loue you are
No longer yours, then you your felfe here liue,
Against this cumming end you should prepare,
And your sweet femblance to some other giue.
So should that beauty which you hold in leafe
find no determination, then you were
You felfe again after your felfes decease,
When your sweet issue your sweet forme should beare.
Who lets so faire a house fall to decay,
Which husbandry in honour might uphold,
Against the stormy gusts of winters day
And barren rage of deathes eternall cold?
O none but vnthrifts, deare my loue you know,
You had a Father, let your Son say so.

...

14

*Ze hvězd, své úsudky já nezobu,
přesto mám svoji Astronomii;
znát zlých, či dobrých, šancí podobu,
mor, neúrodu, nemám v režii.
Neumím na minutu předvídat
každého nečas, brou, déšť, povětrí,
či Princům na taženích povídat,
můj pohled do nebes, jak ušetří.
Tvé oči, vše co vím, mi zjevují,
stálice svítí v nich, a číst je znám,
věrnost a krása spolu vybují,
když sebe uložíš, jak předjímám.
A pokud ne, mám prognózu a zvěst,
konec tvůj, koncem Pravdy, Krásy jest.*

14

NOt from the stars do I my iudgement plucke,
And yet me thinkes I haue Astronomy,
But not to tell of good,or euil lucke,
Of plagues,of dearths,or seafons quallity,
Nor can I fortune to breefe mynuits tell;
Pointing to each his thunder,raine and winde,
Or say with Princes if it shal go wel
By oft predict that I in heauen finde.
But from thine eies my knowledge I deriue,
And constant stars in them I read such art
As truth and beautie shal together thriue
If from thy selfe,to store thou wouldst conuert:
Or else of thee this I prognosticate,
Thy end is Truthes and Beauties doome and date.

...

15

*Uvaž, jak všechno růst si dopřává,
byť na svém vrcholu dlí krátce jen.
Jevišťe širé, nic než výprava,
komentář Hvězd nač, vliv má utajen.
Když vnímám lidí růst, vzat od rostlin,
k oblasu, k míře, též oblohy:
Mladiství mizou výš, pak od výšin,
až zapomnění najdou polohy.
Pak libovůle vratké návštěvy
mládím vás obohací, před zraky,
Čas, mrhač, s úpadkem má úmluvy,
jak den váš změnit v noci přízraky;
vzdor válce Času, s tím, jak mám vás rád,
co bere vám, já stíhám dopsávat.*

15

WHen I confider euery thing that growes
Holds in perfection but a little moment.
That this huge stage presenteth nought but fhowes
Whereon the Stars in secret influence comment.
When I perceiue that men as plants increafe,
Cheared and checkt euen by the felfe-fame skie:
Vaunt in their youthfull fap, at height decreafe,
And were their braue state out of memory.
Then the conceit of this inconstant stay,
Sets you most rich in youth before my fight,
Where wastfull time debateth with decay
To change your day of youth to fullied night,
And all in war with Time for loue of you
As he takes from you, I ingraft you new.

...

16

*Však proč se, mocně, v boji nestřetnete,
s časem, tím krvelačným tyranem?
Před zkázkou, dál, se v opevnění pnete,
silnějším, než je prázdných veršů vjem?
Jste na vrcholu všech svých šťastných chvil,
a mnoho zabrad, ještě panenských,
nést vaše živé květy má za cíl,
raděj, než podobizen podvodných:
Tak žití čáry život vyspraví,
než (Času tužka, či můj žáček brot)
co nemá váhu, vámi vypoví,
že jste dál na očích, pro lidský rod.
Dát ze sebe, tím sebe zachovat,
živ kresbou vztahů, dál lad dochovat.*

16

BVt wherefore do not you a mightier waie
Make warre vppon this bloudie tirant time?
And fortifie your selfe in your decay
With meanes more bleffed then my barren rime?
Now stand you on the top of happie houres,
And many maiden gardens yet vnfet,
With vertuous wifh would beare your liuing flowers,
Much liker then your painted counterfeit:
So should the lines of life that life repaire
Which this (Times pensel or my pupill pen)
Neither in inward worth nor outward faire
Can make you liue your selfe in eies of men,
To giue away your selfe, keeps your selfe still,
And you must liue drawne by your owne sweet skill,

...

17

*Kdo uvěří mým slokám v budoucnu,
když míru vašich zásluh navrším?
Přestože, buhví, je-li pomník snů
života stín, se zdobným návrším:
Já, umět vašich očí popsat jas,
a čerstvě sčítat všechny vaše vnady,
věk příští řek by, Básník básní as,
tak božské, s lidským, nejde dohromady.
Tehdy mé listy (věky zažloutlé)
vzbudí jen smích, jak starců blábohy,
rysy, vaše, prý z šíře Básnické,
z Antických zpěvů, co vše přehnaly.
Bude li žít však dítě vám, v ten čas,
vy dvakrát, v něm, a ve slokách mých zas.*

17

VVHo will beleue my verfe in time to come
If it were fild with your most high deferts?
Though yet heauen knowes it is but as a tombe
Which hides your life , and shewes not halfe your parts:
If I could write the beauty of your eyes,
And in fresh numbers number all your graces,
The age to come would fay this Poet lies,
Such heauenly touches nere toucht earthly faces.
So should my papers (yellowed with their age)
Be scorn'd,like old men of lesse truth then tongue,
And your true rights be termd a Poets rage,
And stretched miter of an Antique song.
But were some childe of yours aliue that time,
You should liue twife in it,and in my rime.

...

18

*Na tebe krátký je i Letní den?
Vždyť ty jsi krásnější a vlídnější:
Pučící Květen zvětrá vítr změn,
a Léta druhý dech nezkončí:
Občas, až lítě, oko nebe dští,
pak, často, zlatou plet' si zakrývá;
každická krása z krásy upouští,
nehod a žití běh ji podryvá:
Věčnost však o tvé Léto dobře dbá,
půvaby, tvé, nebudou zakryté
smrtí, co stínem svým se holedbá,
jiné tě rysky zvěční, letité;
dokavad trvá dech, a v očích svit,
tak dlouho tu, v mých rádcích, budeš žít.*

18

SHall I compare thee to a Summers day?
Thou art more louely and more temperate:
Rough windes do shake the darling buds of Maie,
And Sommers lease hath all too short a date:
Sometime too hot the eye of heauen shines,
And often is his gold complexion dimm'd,
And euey faire from faire some-time declines,
By chance,or natures changing course vntrim'd:
But thy eternall Sommer shall not fade,
Nor loose possession of that faire thou ow'st,
Nor shall death brag thou wandr'st in his shade,
When in eternall lines to time thou grow'st,
So long as men can breath or eyes can see,
So long liues this,and this giues life to thee,

...

19

*Všežravý čase, otup tlapy Lví,
zem přiměj, potěr svůj cpát ve chřtán zel,
tesáky vyrvi, z Tygrích čelistí,
Fénixe věků krev, spal, na popel,
rozdávej doby, nezdařilé, vlídné,
libovolně čň, hbitě, nevážán,
změň světa sladkosti, na sešlé, bídné:
Jen podlý zločin ten, měj zakázán,
z miláčka čela, hodin neukroj,
naň nerysuj, prastarým perem svým,
obepluj jej, at' dál je krásy zdroj,
za vzor at' slouží, lidem následným.
Nedáš-li, Čase, stár, vzdor špatnosti,
milý, v mých verších mlád, žij věčností.*

19

DEuouring time blunt thou the Lyons pawes,
And make the earth deuoure her owne sweet brood,
Plucke the keene teeth from the fierce Tygers yawes,
And burne the long liu'd Phænix in her blood,
Make glad and sorry feasons as thou fleet'ft,
And do what ere thou wilt swift-footed time
To the wide world and all her fading sweets:
But I forbid thee one most hainous crime,
O carue not with thy howers my loues faire brow,
Nor draw noe lines there with thine antique pen,
Him in thy course vntainted doe allow,
For beauties patterne to succeding men.
Yet doe thy worst ould Time dispight thy wrong,
My loue shall in my verse euer liue young.

... s kačířským přesvědčením, že popisovaný je malý synáček, s tváří po mamince, nebo Amor...

20

*Tvář ženy, malbu od přírody samé
máš, co je Vůdči Vládkyně mých vášní,
ženy máš srdce něžné, ne co klame,
nestálé, těkavé, tak ženám zvláštní.
Oko nad jejich jas, mň kol se stáčí:
Zlatíš vše, na co pohled zaměřuješ,
odstínem muž, Odstíny přejinačíš
ber mužům zrak, duše žen oslňuješ,*

*pro ženu tys byl nejdřív utvořen,
než příroda, tě stvoříc, s potěšením
dodala, čímž ode mne odvržen,
máš navíc to, co pro mne ničím není.
Když vypíchla tě ženám k libosti
mě rád měj, jim pokládej radosti.*

*pro ženu tys byl stvořen vyloženě
než příroda, tě stvoříc, v zaujetí
mne dala mezi sebou poražené,
úletem jedním smysl neuleť.*

*Když vypíchla tě ženám k potěšení
znám tvého daru lásky uplatnění.*

20

A Womans face with natures owne hand painted,
Haste thou the Master Mistris of my passion,
A womans gentle hart but not acquainted
With shifting change as is false womens fashion,
An eye more bright then theirs,lesse false in rowling:
Gilding the object where-vpon it gazeth,
A man in hew all *Hews* in his controwling,
Which steales mens eyes and womens foules amafeth.
And for a woman wert thou first created,
Till nature as she wrought thee fell a dotinge,
And by addition me of thee defeated,
By adding one thing to my purpose nothing.
But since she prickt thee out for womens pleasure,
Mine be thy loue and thy lous vse their treasure.

... s ne tak docela potlačeným dojmem, že přinejmenším tento sonet napsala maminka,
třeba taková Aemilia Bassano Lanyer (1569 ~ 1645), která porodila nemanželského syna jménem Henry Carey stejnojmennému otci r.1593 ale nešť ...

21

U mne to není, jako u té z Múz,
co v jeho slokách krásku maluje,
co nebesy vše zdobit, má za vkus,
a sličnost svou, se všemi změřuje,
vytváří hrdé spoje, za průměr
má Slunce, Luny, země, moří skvost:
První květ Dubna, vše od vzácných sfér,
jichž nebes obří okruh jímá dost,
necht' lásky věrnost věrně popsat dám,
pak uvěř, láska má je pohledná,
jak dítě matky, každé, kterou znám,
byť, zláta lustru nebe, nedozná:
Ať přehání, kdo klepy šíří rád,
já neprodávám, proč se zaprodat.

21

SO is it not with me as with that Muse,
Stir'd by a painted beauty to his verse,
Who heaven it selfe for ornament doth vse,
And euery faire with his faire doth reherse,
Making a coopement of proud compare
With Sunne and Moone, with earth and seas rich gems:
With Aprills first borne flowers and all things rare,
That heauens ayre in this huge rondure hems,
O let me true in loue but truly write,
And then belecue me, my loue is as faire,
As any mothers childe, though not so bright
As those gould candells fixt in heauens ayer:
Let them say more that like of heare-say well,
I will not prayse that purpose not to fell.

...

22

*Mé zrcadlo mi stáří nevnutí,
dokud je mládí s tebou spojené,
však v tváři tvé, brázd času zhlédnutí
ukáže moje dny, za sečtené.
Veškerá krása, co tě pokrývá,
je mého srdce okázalý plášť,
mé žije v tvé hrudi, já tvé mám,
tak jak bych starší tebe moh být, zvlášť?
Pro mne, ó láske opatruj se, chraň,
jak já zas, pro tebe, o sebe dbám,
srdce tvé nesu, nedopustím naň,
jak chuva dítě brání chorobám,
Nemysli na své, až mé vyhasne,
nemám jej od tebe jen dočasně.*

22

MY glaffe shall not perfwade me I am ould,
So long as youth and thou are of one date,
But when in thee times forrwes I behould,
Then look I death my daies should expiate.
For all that beauty that doth couer thee,
Is but the seemely rayment of my heart,
Which in thy breſt doth liue,as thine in me,
How can I then be elder then thou art?
O therefore loue be of thy selfe fo wary,
As I not for my selfe,but for thee will,
Bearing thy heart which I will keepe fo chary
As tender nurse her babe from faring ill.
Prefume not on thy heart when mine is flaine,
Thou gau'ſt me thine not to giue backe againe.

... v posledním řádku vizuální bříčka na ostrovtíp pravopisem wit/wiht, chybí však with, to hear with eyes, uslyšet očima ...

23

*Jak herec, novic, bývá trémou jat
na jevišti, z role vyveden,
či dravec rozlícen, až nucen řvát,
svou vlastní silou v srdci oslaben;
příliš se bojím, věrnost vyslovit,
bych ustál lásky ceremoniál,
síla mé lásky umí vysílit,
pod tíhou velké lásky nejdu dál:
Ať jsou mé knihy výřečností mou,
tichým předvojem brudi výmluvné,
prosbou o lásku, za ní odplatou,
nad jazyk víc, co víc se vycekne.
Ó uť se, vyčíst tiché lásky spis,
očima naslouchat je lásky rys.*

23

AS an vnperfect actor on the stage,
Who with his feare is put besides his part,
Or some fierce thing repleat with too much rage,
Whose strengths abundance weakens his owne heart;
So I for feare of trust, forget to fay,
The perfect ceremony of loues right,
And in mine owne loues strength feeme to decay,
Ore-charg'd with burthen of mine owne loues might:
O let my books be then the eloquence,
And dumb prefagers of my speaking brest,
Who pleade for loue, and look for recompence,
More then that tonge that more hath more exprest.
O learne to read what filent loue hath writ,
To heare wit eies belongs to loues fine wiht.

...

24

*Můj zor, jak bravý malíř, kradmo vryl
tvých tvarů vzor, na desku srdeční,
mé tělo rám je, který upevnil
perspektivu, již Malíř zvyteční.
Skrze zor Malířův tak, dovedný,
lze nalézt ryzí Podobiznu svou,
visí v mé hrudní síni výstavní,
sín za okna má lesk tvých očí dvou:
Hleď dobře, oči očím oplácí,
můj formu svou, tvůj průzor, osvit, zář,
okna v mou duši, Slunce svítící
radostně slídí jimi, na svou tvář:
Zor chytrácký, však, dílo zkresluje,
kreslí, co vidět, ne co v srdci je.*

24

MIne eye hath play'd the painter and hath steeld,
Thy beauties forme in table of my heart,
My body is the frame wherein ti's held,
And perspective it is best Painters art.
For through the Painter must you see his skill,
To finde where your true Image pictur'd lies,
Which in my bosomes shop is hanging stil,
That hath his windowes glazed with thine eyes:
Now see what good-turnes eyes for eies haue done,
Mine eyes haue drawne thy shape, and thine for me
Are windowes to my brest, where-through the Sun
Delights to peepe, to gaze therein on thee
Yet eyes this cunning want to grace their art
They draw but what they see, know not the hart.

...

25

*Všichni, jichž hvězdy vzhůru stoupají,
at' slávou poct se pyří, okázale,
štěstěna zapírá mne, potají,
těším se za své kýžené, byť malé.
Pod princů protekcí, at' listy čeří,
jak Měsíčky jen, proti slunce zoru;
náhrobky pýchy pouhé, tací, kteří
zmračením sejdou, náhle, bezesporu.
Válečník, rmutný, boji proslaven,
po tisíc bitvách napoprvé sražen,
je z knihy chrabrých smazán, vyplaven,
vše zapomenuto, zač býval vážen:
Šťastnější já, miluji, miluji,
neodbývá, mne nedbývají.*

25

LEt those who are in fauor with their stars,
Of publike honour and proud titles boſt,
Whilst I whome fortune of ſuch tryumph bars
Vnlookt for ioy in that I honour moſt;
Great Princes fauorites their faire leaues ſpread,
But as the Marygold at the ſuns eye,
And in them-felues their pride lies buried,
For at a frowne they in their glory die.
The painefull warrier famoſed for worth,
After a thouſand victories once foild,
Is from the booke of honour rafed quite,
And all the reſt forgot for which he toild:
Then happy I that loue and am beloued
Where I may not remoue,nor be remoued.

... než oříšek překladový, tento sonet je oříškem výkladovým, zde věrně ve snaze přenést nejasnosti dál. (ale třeba je míněn Eros, spojen s částí těla) ...

26

Pane mé lásky, jemuž v poddanství
tvou zásluhou můj úvazek je spjat;
zasílám ti zde psané poselství,
na důkaz úcty, ne se vychloubat.
Ta úcta velká, slabý důvtip můj
chudobný sdělit, postrádá věť;
doufám že vlídný názor, záměr tvůj
jej (v nahotě) připustí za podnět;
až hvězda jakás, která vede mne
mi, vlídně, kladný aspekt dopřeje,
mé milování nuzné oblékne,
by v uznání tvé byla naděje,
Tehdy si troufnu říct, jak tebe mám
v lásce, dřív, hlavu skrytou ponechám.

26

LOrd of my loue, to whome in vaffalage
Thy meritt hath my dutie strongly knit;
To thee I fend this written ambaffage
To witneffe duty, not to shew my wit.
Duty fo great, which wit fo poore as mine
May make seeme bare, in wanting words to shew it;
But that I hope some good conceipt of thine
In thy foules thought (all naked) will bestow it:
Til whatsoeuer star that guides my mouing,
Points on me gratioufly with faire aspect,
And puts apparrell on my tottered louing,
To shew me worthy of their sweet respect,
Then may I dare to boast how I doe loue thee,
Til then, not shew my head where thou maist proue me.

...

27

*Po vysílení spěchám, na lože,
k sladkému oddychu tam údy žvou,
pak začne, v hlavě, cesta jistěže,
práce mysli, nad těla únavou.
Pak myšlenky (z místa kde vyčkávám)
pout' zanícenou k tobě osnují,
má víčka, skleslá, znovu otvírám,
do temna, jaké slepci vnímají.
Až do mé duše, představ vnitřní vhléd,
tvůj odlesk vnese, slepým očím vstříc,
drahokam (visí v temnu příšer) hned,
temnotu zkrášlí, omladí ji líc.
Hle, za dne tělo, v noci mysl bdí,
pro tebe, sebe, klidu nehledí.*

27

WEary with toyle, I haft me to my bed,
The deare repose for lims with trauaill tired,
But then begins a iourny in my head
To worke my mind, when boddies work's expired.
For then my thoughts (from far where I abide)
Intend a zelous pilgrimage to thee,
And keepe my drooping eye-lids open wide,
Looking on darknes which the blind doe fee.
Saue that my foules imaginary fight
Prefents their fhaddoe to my fightles view,
Which like a iewell (hunge in gaffly night)
Makes blacke night beautious, and her old face new.
Loe thus by day my lims, by night my mind,
For thee, and for my felfe, noe quiet finde.

...

28

*Jak mám se vracet, snášet útrapy,
výhody odpočinku nemaje?
Noc nezlehčí mi, co den natropí,
dál dni jen, jak den noci, diktuje.
Oba (byť v opozici panují)
mne ruku v ruce trýzní, týraný
jsem nejprv prací, pak si stěžuji
že od tebe je dálka na hony.
Dni namlouvám, že jas tvůj krásí jej,
když nebe ukryto je v mračen skryš:
Přikráším zatemnělé noci děj,
bezhvězdne nebe, že ty pozlatíš.
Však, den co den, můj smutek táhne dál,
noc co noc, táhlý, posiluje žal.*

28

HOw can I then retorne in happy plight
That am debar'd the benifit of rest?
When daies oppreffion is not eazd by night,
But day by night and night by day oprest.
And each(though enimes to ethers raigne)
Doe in consent shake hands to torture me,
The one by toyle,the other to complaine
How far I toyle,still farther off from thee.
I tell the Day to please him thou art bright,
And do'ft him grace when clouds doe blot the heauen:
So flatter I the swart complexion'd night,
When sparkling stars twire not thou guil't th' eauen.
But day doth daily draw my forrowes longer,
And night doth nightly make greefes length seeme stronger.

...

29

*Když Štestěna, i lidé, ztratí,
v samotě lkám, nad stavem běžence,
do nebe volat, bosky, neplatí,
a proklínám svůj osud, ztracence.
Závidím všem, naději bohatství,
chci toho rysy, toho přátele,
schopnosti toho, toho možnosti,
co těšilo by, mám za svízele,
však, když už skoro sebou pohrdám,
na tebe vzpomenu si, naštěstí,
a stav můj (jako Skřivan k výšinám)
stoupá, zpěv k Nebes branám vynéstí,
vzpomínka na tvou lásku, bohatá,
mne vynáší, nad Krále, knížata.*

29

VWhen in disgrace with Fortune and mens eyes,
I all alone beweepe my out-cast state,
And trouble deafe heauen with my bootleffe cries,
And looke vpon my felfe and curfe my fate.
Wifhing me like to one more rich in hope,
Featur'd like him,like him with friends poffest,
Defiring this mans art,and that mans skope,
With what I most inioy contented least,
Yet in these thoughts my felfe almost despising,
Haplye I thinke on thee, and then my state,
(Like to the Larke at breake of daye arising)
From fullen earth fings himns at Heauens gate,
For thy fweet loue remembred fuch welth brings,
That then I skorne to change my state with Kings.

...

30

Když, u seance zabloubaných chvil,
vzpomínku na vše proslé vyvolám,
vzdychnu, co nemám, na svůj sen, co sblil,
úpím, co s marným časem udělám:
Oko se topí (plavec slabý jsem),
za drabé, ztracené ve smrti tmě,
a pláču zas, nad dávné lásky snem;
co vše už nevidím, mučí mě.
Pak křivdí mi, křivdy již zkřížené,
zas těžce nořím se, do hoře hor,
zas účty skládám, dávno složené,
a splácím, dřív-splacených dluhů mor.
Však, když na tebe myslím (příteli)
ztráty se ztratí, rány zacelí.

30

When to the Sessions of sweet silent thought,
I common up remembrance of things past,
I fight the lacke of many a thing I fought,
And with old woes new waile my deare times waste:
Then can I drowne an eye(vn-vf'd to flow)
For precious friends hid in deaths dateles night,
And weepe a fresh loues long since canceld woe,
And mone th'expençe of many a vannisht fight.
Then can I greeue at greeuances fore-gon,
And heauily from woe to woe tell ore
The sad account of fore-bemoned mone,
Which I new pay,as if not payd before.
But if the while I thinke on thee (deare friend)
All losses are restord,and sorrowes end.

...

31

*Tvá hrud' je pokladnicí srdcí všech,
jež pozbyty, mi přišly zemřelé,
tam Láska je, ve všech svých součástech,
jenž za pobřbené měl jsem, přátele.
Kolik posvátných, ponížených slz
vzala mi láska z očí, pobožná,
úrok těch mrtvých, co tu vidím zas,
každý jen vzat a skryt, ta záložna
a hrobka jsi, kde skryty přežily,
věnčena znaky lásek zmizivších,
co ze mne vzaly, tobě svěřily,
co jenom tvé je, od nich přeživší.
Obrazy lásky, v nich, teď v tobě zřím,
v tobě (i v nich) je vše, co dáti smím.*

31

**Thy bofome is indeared with all hearts,
Which I by lacking haue supposfed dead,
And there raignes Loue and all Loues louing parts,
And all thofe friends which I thought buried.
How many a holy and obfequious teare
Hath deare religious loue ftolne from mine eye,
As intereft of the dead, which now appeare,
But things remou'd that hidden in there lie.
Thou art the graue where buried loue doth liue,
Hung with the tropheis of my louers gon,
Who all their parts of me to thee did giue,
That due of many, now is thine alone.
Their images I lou'd, I view in thee,
And thou(all they) haft all the all of me.**

... opět téma o potomku počatém z lásky který je dílem nad sebelepší verše, pointa je v řádcích 10 až 12 ...

32

*Pokud můj, spokojený, den ty přežiješ,
kdy křupan smrt mé kosti zapráší,
čas někdy objevíš a prohlédneš,
co mrtvý Milý tropil ve verších:
Porovnáš-li, s výkvetem období,
ač perlivých per nedostíhají,
v těch verších lásky je, nad ozdoby
šťastlivců, co do výšin sahají.
Pak slib mi jen, úvahy laskavost,
růst jeho Múza do dob současných,
svou láskou přerost, zrodil dražší skvost,
jež místo má v průvodu honosných:
Zemřel, a lepší Básníci jsou tu,
styl v jejich básních, lásku v jeho čtu.*

32

IF thou furuiue my well contented daie,
When that churle death my bones with duft shall couer
And shalt by fortune once more re-furuay:
These poore rude lines of thy deceafed Louer:
Compare them with the bett'ring of the time,
And though they be out-ftript by euery pen,
Referue them for my loue,not for their rime,
Exceeded by the hight of happier men.
Oh then voutsafe me but this louing thought,
Had my friends Muse growne with this growing age,
A dearer birth then this his loue had brought
To march in ranckes of better equipage:
But since he died and Poets better proue,
Theirs for their stile ile read,his for his loue.

... viz sonnet 7, opět slovní hra se zaměnitelnými slovy slunce a syn ...

33

*Tolik úsvitů slavných viděl jsem,
vrcholy počít, okem výsosti,
políbit, zlatou tváří, louky lem;
šed' hladin, alchymickou lesklostí:
Leckdy zas, mrzkým mrakům povolit
by brázdičky nebeskou jeho tvář,
odvrhnout svět, odvrátit líce svit,
k západu krást se, zotuzený žhár:
Tak mého S'nka svit mi rozbřesk den
vší slávou, triumfálně, do čela,
však ouha, můj na hodinku byl jen,
než mocný mrak mi skryl jej, docela.
Zač, láska má, mu vinu nepřizná,
s'nka ze-mě stín, slunka z nebe zná.*

33

FVll many a glorious morning haue I feene,
flatter the mountaine tops with foueraine eie,
Kissing with golden face the meddowes greene;
Guilding pale streames with heauenly alcumy:
Anon permit the basest cloudes to ride,
With ougly rack on his celestially face,
And from the for-lorne world his visage hide
Stealing vnfeene to west with this disgrace:
Euen so my Sunne one early morne did shine,
With all triumphant splendor on my brow,
But out alas, he was but one houre mine,
The region cloudes hath mask'd him from me now.
Yet him for this, my loue no whit disdaineth,
Suns of the world may stain, whē heauens fun faine.

... zní to jakoby adresováno slunci, které je ovšem vhodným zástupcem syna, slovní bříčkou sun/son ...

34

Proč slib tvůj zněl, že bude pěkný den,
přiměl mě vycestovat, bez pláště,
abych byl mračen slotou předstižen,
tvé slávy clonou, hnusnou obzvlášť.
Občas, jen prorazit mrak nestačí,
sušit mou tvář od deště, po bouři,
sotva však mít za lék, co neléčí,
hanbu, tak ranhojič jen pobouří:
Tvé zotuzení, žal mi ponechá,
tvým pokáním ztrát ztratit nemohu,
viníka lítost, slabá útěcha,
pro něj co nes kříž těžkých postihů.
Ach lásky slz, těch perel vypust', svých,
bohatství, výkupné, všech skutků zlých.

34

VVHy didst thou promise such a beautilous day,
And make me trauaile forth without my cloake,
To let bace cloudes ore-take me in my way,
Hiding thy brau'ry in their rotten fmoke.
Tis not enough that through the cloude thou breake,
To dry the raine on my storme-beaten face,
For no man well of such a falue can speake,
That heales the wound, and cures not the disgrace:
Nor can thy shame giue phisicke to my grieffe,
Though thou repent, yet I haue still the losse,
Th'offenders forrow lends but weake reliefe
To him that beares the strong offenses losse.
Ah but those teares are pearle which thy loue sheeds,
And they are ritch, and ranfome all ill deeds.

...

35

*Nebud' dál na štíru se svými činy,
viz Růží tmy, fontán stříbra kal,
zatmění mraky, Luny, Slunce skvrny,
v poupěti škůdce hnusný žije, dál.
Chybovat lidské, já též chybuji,
přestupek tvůj, mnou pod záštitu jat,
promíjím tobě, sebe snižuji,
omlouvám hříchy, nad dluh omlouvat:
Smyslné skluzy soudím nesoudit,
tvůj odpůrce, tvůj vlastní Advokát,
žalobu jdu, na sebe, ustrojit;
lásku a zlobu, tak na kordy hnát,
že spolupachatel jsem, uplacen,
akcesor při loupeži, okrácen.*

35

NO more bee greu'd at that which thou haft done,
Rofes haue thornes, and filuer fountaines mud,
Cloudes and eclipfes ftaine both Moone and Sunne,
And loathfome canker liues in fweeteft bud.
All men make faults, and euen I in this,
Authorizing thy trespas with compare,
My felfe corrupting faluing thy amiffe,
Excusing their fins more then their fins are:
For to thy fenfuall fault I bring in fence,
Thy aduerfe party is thy Aduocate,
And gainft my felfe a lawfull plea commence,
Such ciuill war is in my loue and hate,
That I an acceffary needs muft be,
To that fweet theefe which fourely robs from me,

...

36

*At' dosvědčím, že my jsme zdvojeni,
ač svorní jednou láskou, pojící:
Tím spíš, jen na mně, skvrn mých ulpění,
a unesu je, bez tvé pomoci.
V dvou láskách, jeden záměr jednání,
ač život, společný, je rozštěpen,
což neodklání lásky konání,
leč krátí čas, k laskání vyčleněn.
Nadále nelze mi se k tobě znát,
zostouzen, počít zostouzení tvé,
ani ty mě, veřejně, uznávat,
než nesnížit tím vlastní renomé:
Nečň tak, já tak milovat tě dbám,
že dobré jméno, tvé, tím k dobru mám.*

36

LEt me confesse that we two must be twaine,
Although our vndeuided loues are one:
So shall those blots that do with me remaine,
Without thy helpe , by me be borne alone.
In our two loues there is but one respect,
Though in our liues a feperable spight,
Which though it alter not loues sole effect,
Yet doth it steale sweet houres from loues delight,
I may not euer-more acknowledge thee,
Least my bewailed guilt should do thee shame,
Nor thou with publike kindnesse honour me,
Vnlesse thou take that honour from thy name:
But doe not so,I loue thee in such fort,
As thou being mine,mine is thy good report.

... až lapidární vyznání vztahu otce k synovi, který vyrůstá v lepší společnosti ...

37

*Jak potěší se otec, vyžilý,
zřít děcko, čilé, v mládí činnosti,
tak já, ochromen Štestí svévolí,
těším se stavem tvým a ryzostí.
Ať krásou, rodem, umem, penězi
obdařen, něčím, vším, či dalším snad,
z titulů přisedících vítězi
já lasku vštěpím v jejich korun sad:
Pak nejsem chromý, chudý, zavržen,
dál máje tvého stínu obživu,
já z tvého přebytku jsa udržen,
s úžďibku slávy tvé, jsem naživu:
Vše nejlepší jen přejí tobě, s tím,
já štestí své zdesetinásobím.*

37

AS a decrepit father takes delight,
To see his active childe do deeds of youth,
So I, made lame by Fortunes dearest spight
Take all my comfort of thy worth and truth.
For whether beauty, birth, or wealth, or wit,
Or any of these all, or all, or more
Intituled in their parts, do crowned fit,
I make my love ingrafted to this store:
So then I am not lame, poore, nor dispir'd,
Whilst that this shadow doth such substance give,
That I in thy abundance am suffic'd,
And by a part of all thy glory live:
Looke what is best, that best I wish in thee,
This wish I have, then ten times happy me.

...

38

*Proč Múza má si zaměřovat cíl,
když dechem svým mi duješ ve sloky,
tvé skvostné jsoucno jen bych ponížil
na papír sprostý, jen pro nácviky:
Sobě si děkuj, pokud v nejmenším
výplod můj, pohled tvůj si zaslouží,
kdopak by nezvlád tobě napsat rým,
když, z tebe, invence svit vyráží?
Desátou Múzou buď, víc desetkrát,
než oněch devět v úctě básníků,
a kdo tě přizve, vydat musí, snad
bezpočet, nad čas dálných ročníků.
Má Múza slabá je, když osvěží,
snaha mně, tobě pocty náleží.*

38

HOw can my Muse want subiect to inuent
While thou dost breath that poor't into my verse,
Thine owne sweet argument, to excellent,
For euery vulgar paper to rehearse:
Oh giue thy selfe the thanks if ought in me,
Worthy perusal stand against thy fight,
For who's so dumbe that cannot write to thee,
When thou thy selfe dost giue inuention light?
Be thou the tenth Muse, ten times more in worth
Then those old nine which rimers inuocate,
And he that calls on thee, let him bring forth
Eternal numbers to out-liue long date.
If my flight Muse doe please these curious daies,
The paine be mine, but thine shal be the praise.

... opět téma odloučení ve prospěch druhého viz řádky 6-8 ...

39

*Ach, jak tě opěvovat, zdvořile,
když jsi jen lepší částí mého já?
Tak chválit, sebevíce zdařile,
jen sebechvála je, i když je tvá;
i proto žijme odděleně dál,
nám, v lásce, jedno jméno neslouží,
tím odloučením rád bych tobě dal
to, co si beže mne jen zasloužíš:
Ach absence, šetríš muk extrému,
dáváš mi volnost, a tím k prospěchu
čas, k rozjímání láskyplnému,
jež v mysli tvoří sladkou útěchu.
Učíš mne, jedno ve dví rozdělit,
zde chválit jej, kdo dál má vzdálen být.*

39

OH how thy worth with manners may I finge,
When thou art all the better part of me?
What can mine owne praife to mine owne selfe bring;
And what is't but mine owne when I praife thee,
Euen for this, let vs deuided liue,
And our deare loue loofe name of fingle one,
That by this feperation I may giue:
That due to thee which thou deferu'lt alone:
Oh abfence what a torment wouldst thou proue,
Were it not thy foure leifure gaue fweet leaue,
To entertaine the time with thoughts of loue,
VVhich time and thoughts fo fweetly dost deceiue.
And that thou teachest how to make one twaine,
By praifing him here who doth hence remaine.

...

40

*Vezmi si, láske, všechny lásky mé,
k čemu ti je, těch lásek nabytí?
Žádné to lásky, láske, vedle té,
co já ti dal, ta více dala ti:
Když, pro mou lásku, přijmeš lásku mou,
jsem bez výhrad, ladem ji nenecháš,
však vyčtu ti, pokud to lstí je tvou,
ochutnat jen, co vracet odmítáš.
Promíjím ti, jak okrádáš můj cit,
když sebereš se mi, vše postrádám:
Láska zná dobře, jak zle potrápí,
lásky přečin, nad nenávistí šrám.
Necudný šarm, co vychloubá se zlým,
k smrti mě ponižuj, svár nezvolím.*

40

TAke all my loues,my loue,yea take them all,
What hast thou then more then thou hadst before?
No loue,my loue,that thou maist true loue call,
All mine was thine,before thou hadst this more:
Then if for my loue,thou my loue receiuest,
I cannot blame thee,for my loue thou vnest,
But yet be blam'd,if thou this selfe deceauest
By wilfull taste of what thy selfe refuseth.
I doe forgiue thy robb'rie gentle theefe
Although thou steale thee all my pouerty:
And yet loue knowes it is a greater griefe
To beare loues wrong,then hates knowne iniury.
Lasciuious grace,in whom all il wel shoves,
Kill me with spights yet we must not be foes.

...

41

*Ty probřešky, co volnost natropí,
když, na čas, ze srdce mě vykážeš,
tvé kráse, věku, pocty vyklopí,
pokusení, jde, kam se ukážeš.
Tvá jemnost láká nebojácný čin,
krásu svou, útok aby zachvátil,
když žena dvoří se, či ženy syn
nechá ji být, než by ji uchwátit.
Mě hled' si, avšak mne si nevšímej,
kárej svou krásu, mládí záhyby,
co na scestí tě odvádějí, v rej,
hned dva tím zlomit, věrné přísliby:
Její, co krásou svou si přivádíš,
tvůj, tvojí krásou že mě podvádíš.*

41

THose pretty wrongs that liberty commits,
When I am some-time absent from thy heart,
Thy beautie, and thy yeares full well befits,
For still temptation followes where thou art.
Gentle thou art, and therefore to be wonne,
Beautious thou art, therefore to be affailed.
And when a woman woes, what womans sonne,
Will fourely leaue her till he haue preuailed.
Aye me, but yet thou mightst my feate forbear,
And chide thy beauty, and thy straying youth,
Who lead thee in their ryot euen there
Where thou art forst to breake a two-fold truth:
Hers by thy beauty tempting her to thee,
Thine by thy beautie beeing false to me.

... s pocitem, že jde o popis vztahu mezi otcem, matkou a jejich synem, kojencem, pokud opomeneme lascivnější výklad přítele, kde vášeň bere místo lásky ...

42

*Že ty máš ji, není má žalost celá,
přestože platí, že jí měl jsem v lásce,
to, že má ona tebe bol mi dělá,
tot' ztráta lásky, která byla v sázce.
Provinilci, omlouvám takto oba:
Ty máš ji rád, neboť já rád ji mám,
ona jen pro mne, ač je na mne hrubá,
snáší, mně zavděk, přítel ji uznává,
když já tě ztratím, moje láska získá,
když ztrácím ji, hned přítel lne se blíž,
sbližují se, má láska nouzí píská,
však oba, kvůli mně, to je můj kříž;
Však rozkoš znej, že přítel můj jsem já,
mámení sladké, mne jen ráda má.*

42

THat thou haft her it is not all my griefe,
And yet it may be said I lou'd her deerely,
That she hath thee is of my wayling cheefe,
A losse in loue that touches me more neerely.
Louing offendors thus I will excuse yee,
Thou doost loue her, because thou knowst I loue her,
And for my sake euen so doth she abuse me,
Suffring my friend for my sake to approoue her,
If I loose thee, my losse is my loues gaine,
And loosing her, my friend hath found that losse,
Both finde each other, and I loose both twaine,
And both for my sake lay on me this crosse,
But here's the ioy, my friend and I are one,
Sweete flattery, then she loues but me alone.

...

43

*Když oči zambouřím, tak prohlédnu,
celý den vida věci ošklivé,
když spím, tak ve snu tebe zablédnu,
zrak temným jasem svítí, do tmy zve.
Když stíny, stínem svým, tak osvětlíš,
co lesky tvarů, útvar tančící
teprve, za dne, světlem rozžáříš,
i slepý zrak, že stín zří zářící?
Jak (pravím) oči měl bych blažené,
by za živého dne tě spatřily?
Což v mrtvé noci nezří stíny tvé,
světlé, byť do spánku se zavřely?
Dny, kdy tě nevidím, jen noci jsou,
noci však dny, když ve snech záříš tmou.*

43

WHen most I winke then doe mine eyes best fee,
For all the day they view things vnrespected,
But when I sleepe, in dreames they looke on thee,
And darkely bright, are bright in darke directed.
Then thou whose shaddow shaddowes doth make bright,
How would thy shadowes forme, forme happy fhow,
To the cleere day with thy much cleerer light,
When to vn-seeing eyes thy shade shines fo?
How would (I say) mine eyes be bleffed made,
By looking on thee in the liuing day ?
When in dead night their faire imperfect shade,
Through heauy sleepe on fightleffe eyes doth stay?
All dayes are nights to see till I see thee,
And nights bright daies when dreams do shew thee me,

... živly: voda a země ...

44

*Pokud bych, z myslí, těla stavbu měl,
úmorná šir by v cestě nestála,
pak, navzdor dále bych se dostavil,
z dálky má mysl k tobě dostala,
at' už bych kdekoli svou nobou stál,
na druhém konci světa od tebe,
myslí hbit, moře, zem bych překonal,
momentem přání, činy soudobé.
Ach, úvahy mám těžké nadmíru,
než abych odloučení přeskočil,
ze země, vody, utkán přemíru,
uvázan k času, stesk bych zúročil.
Nic z živlů zdlouhavých jsem nedostal,
než kapky těžkých slz, dvou značný žal.*

44

IF the dull substance of my flesh were thought,
Iniurious distance should not stop my way,
For then dispight of space I would be brought,
From limits farre remote, where thou doost stay,
No matter then although my foote did stand
Vpon the farthest earth remoou'd from thee,
For nimble thought can iumpe both sea and land,
As foone as thinke the place where he would be.
But ah, thought kills me that I am not thought
To leape large lengths of miles when thou art gone,
But that so much of earth and water wrought,
I must attend, times leasure with my mone.
Receiuing naughts by elements so floe,
But heauie teares, badges of eithers woe.

... vzduch a oheň ...

45

*Druzí, vzduch lehký, oheň očistný,
jdou s tebou všude, at' jsem kdekoliv,
myslící prvním, druhým žádostný,
nestálý, roztěkaný, ačkoliv.*

*Když Živly hbitější z nich odejdou,
vydat se za tebou, mí Vyslanci,
můj život z živlů čtyř, dva zůstanou,
upadám k smrti, smutným bez šancí.*

*Dotehdy, než se život vyrovná,
a rychlí poslové, od tebe zpět,
sdělí mi, jak tvé zdraví jim se zdá
pevné a silné, jak chci uslyšet.*

*Zjistím-li, znejistím, mé štěstí pryč,
zpět ženu je, můj smutek zas můj bič.*

45

THE other two, flight ayre, and purging fire,
Are both with thee, where euer I abide,
The first my thought, the other my desire,
These present absent with swift motion slide.
For when these quicker Elements are gone
In tender Embassie of loue to thee,
My life being made of foure, with two alone,
Sinkes downe to death, oppressed with melancholie.
Vntill liues composition be recured,
By those swift messengers return'd from thee,
Who euen but now come back againe assured,
Of their faire health, recounting it to me.
This told, I ioy, but then no longer glad,
I send them back againe and straight grow fad.

...

46

*Můj zrak, se srdcem válčí, o život,
jak dělit nárok tebe hledět si,
zrak srdci upřel by tě zablédnout,
srdce zas zraku, právo jednací,
mé srdce hájí se, že nosí tě,
(v komoře kam zrak nikdy nedozřel)
však obviněný tvrdí, v odvetě,
že plavý obraz tvůj v něm vždy se skvěl.
Porota toho sporu zasedá,
úvah, co v srdci jsou, díl vyloží,
a jejich výrok rozhodnutí dá,
zraku jen díl, srdci díl náleží.
Takto, mým očím patří větší tvar,
a srdci vnitřní láska, srdce žár.*

46

MIne eye and heart are at a mortall warre,
How to deuide the conquest of thy fight,
Mine eye,my heart their pictures fight would barre,
My heart,mine eye the freedome of that right,
My heart doth plead that thou in him doost lye,
(A clofet neuer pearst with chriftall eyes)
But the defendant doth that plea deny,
And fayer in him their faire appearance lyes.
To fide this title is impannelled
A quest of thoughts,all tennants to the heart,
And by their verdict is determined
The cleere eyes moyitie,and the deare hearts part.
As thus,mine eyes due is their outward part,
And my hearts right,their inward loue of heart.

...

47

*Zrak, se srdcem, přiměří uzavřel,
a jeden druhému vstříc vychází,
když prahne zrak, aby se zahleděl,
nebo, když srdce vzdechy uchází;
když oko sytí obraz, lásky mé,
k hostině barev, srdce přizve si:
A jindy, srdce, oko zase zve,
přisednout k lásky stolu poprosí.
Ať skrze obraz, nebo lásky vzdych,
chybíš mi, přesto stále se mnou jseš,
nemůžeš vzdálit se od úvah mých,
a já jsem s nimi, ony s tebou též.
A pokud spí, tvůj obraz v zraku mém
probouzí srdce, k jejich radostem.*

47

BEt wixt mine eye and heart a league is tooke,
And each doth good turnes now vnto the other,
When that mine eye is famisht for a looke,
Or heart in loue with fighes himselfe doth smother;
With my loues picture then my eye doth feast,
And to the painted banquet bids my heart:
An other time mine eye is my hearts guest,
And in his thoughts of loue doth share a part.
So either by thy picture or my loue,
Thy selfe away, are present still with me,
For thou nor farther then my thoughts canst moue,
And I am still with them, and they with thee.
Or if they sleepe, thy picture in my sight
Awakes my heart, to hearts and eyes delight.

...

48

*Jak opatrně vždy jsem zamykal
drobnosti, bezpečně vždy, na cestách,
by krom mě na ně nikdo nesahal,
tak věznil je, před falší rukou stáh?
Však ty, co moje skvosty uzemníš,
útěcha mocná, nyní těžký žal,
nejlepší z drahých, cíl mé péče spíš,
jsi na pospas všem zlodějíčkům, dál.
Tebe jsem nezavřel v svou truhlici,
leda kde nejsi, navzdor citům mým,
uprostřed hrudi chovat leč tě chci,
ve volném pohybu ti nebráním;
Odtamtud beztak ukradnou tě, přec,
věrnost je lup, tak ceněná to věc.*

48

HOw carefull was I when I tooke my way,
Each trifle vnder truest barres to thrust,
That to my vse it might vn-vfed stay
From hands of falsehood, in fure wards of trust ?
But thou, to whom my iewels trifles are,
Most worthy comfort, now my greatest griefe,
Thou best of deereft, and mine onely care,
Art left the prey of euery vulgar theefe.
Thee haue I not lockt vp in any cheft,
Saue where thou art not, though I feele thou art,
Within the gentle closure of my brest,
From whence at pleasure thou maist come and part,
And euen thence thou wilt be stolne I feare,
For truth prooues thee uiſh for a prize so deare.

...

49

*Navzdory času (pokud přijde ten)
kdy budeš mračit se, na vady mé,
tvé lásky součet tehdy dovršen,
audit by proběh, nezúčastněně,
vzdor době té, kdy cizí projdeš dál,
nepozdravíš, se s'nkem v oku svém,
až láska sešlá z podob co jsem znal
rozumu přidá, ztěžkne nákladem.
navzdor té době, zde se ukládám,
věda, opuštěn být si zasloužím
a tuto ruku na se vtáhnu sám,
v ochraně tvého práva, které žřím;
Nechat mne, chudáka, krok oprávněn,
neb milovat je bezdůvodné jen.*

49

Against that time (if euer that time come)
When I shall see thee frowne on my defects,
When as thy loue hath cast his vtmost fumme,
Cauld to that audite by aduif'd respects,
Against that time when thou shalt strangely passe,
And scarcely greete me with that funne thine eye,
When loue conuerted from the thing it was
Shall reasons finde of fetled grauitie.
Against that time do I inſconce me here
Within the knowledge of mine owne defart,
And this my hand, against my ſelfe vpreare,
To guard the lawfull reasons on thy part,
To leaue poore me, thou haſt the ſtrength of lawes,
Since why to loue, I can alledge no cauſe.

...

50

*Jak těžké je mi cestu razit dál,
když to, co chci, (únavné pouti cíl)
učí, když oddych, blažený, bys znal,
o kolik mil dál přítel tvůj by byl.
Tvor, co mne nese, žalem zatížen,
klopýtá dál, tíhou se zadýchá,
jak kdyby ubožák ten tušil jen,
jak jezdec od tebe moc nespěchá:
Ostruha krvavá jej nevzpruží,
jíž do slabin dostává, ze vzteku,
jen zasténá, a zvuk ten doráží
do mne snad víc, než brot mu do boků;
sten trýzní mě, úvahou nelibou,
jdu žalu vstříc, radost mám za sebou.*

50

HOw heauie doe I iourney on the way,
When what I feeke (my wearie trauels end)
Doth teach that ease and that repose to fay
Thus farre the miles are meafurde from thy friend.
The beaſt that beares me, tired with my woe,
Plods duly on, to beare that waight in me,
As if by ſome inſtinct the wretch did know
His rider lou'd not ſpeed being made from thee:
The bloody ſpurre cannot prouoke him on,
That ſome-times anger thruſts into his hide,
Which heauily he anſwers with a grone,
More ſharpe to me then ſpurring to his fide,
For that ſame grone doth put this in my mind,
My greefe lies onward and my ioy behind.

...

51

*Tak, láske, omluvit máš líný vzdor
tupého oře, od tebe jsa hnán,
odtud kde jsi, proč štvát se, na úkor
návratu zpět, když poštou netěžkán.
Pod jakou záminkou má spěchat kůň,
když seberychejší, přec zdlouhavým
jeví se mi, já chci, jak povětroň,
okřídlen řítit se vpřed střemhlavým
úprkem, nedostižným pro koně,
neb vášeň (z lásky vroucné konání)
bez tíže matné hmoty, plá ve mně,
však láske, z lásky promiň, loudání
herky mé, odcházívíš svéhlavě,
příběhnu sám, jej pošlu po pastvě.*

51

THus can my loue excuse the flow offence,
Of my dull bearer, when from thee I speed,
From where thou art, why shoulld I haft me thence,
Till I returne of posting is noe need.
O what excuse will my poore beaft then find,
When swift extremity can seeme but flow,
Then should I spurre though mounted on the wind,
In winged speed no motion shall I know,
Then can no horse with my desire keepe pace,
Therefore desire (of perfects loue being made)
Shall naigh noe dull flesh in his fiery race,
But loue, for loue, thus shall excuse my iade,
Since from thee going, he went wilfull flow,
Towards thee ile run, and giue him leaue to goe.

...

52

*Jsem boháč, jako ten co třímá klíč
blahý, od pokladnice vzácností,
prohlíží občas jen, zas skryvá pryč,
by neotupil vzácnost radostí.
Tak tu a tam jen, vzácné, výpravné
v roce jsou rozmístěny hostiny,
jak kameny, hodnoty náramné,
či vrchní Drahokamy koruny.
Tak čas svou truhlu, v níž jste pokladem,
šatník, ve kterém róba přebývá,
zas v okamžiku náhle honosném
odhalí, skvost, co zamčen ukryvá.
Žehnám vám, z hodnot svých kdo odkryje,
dostat je triumf, čekat, naděje.*

52

SO am I as the rich whose bleffed key,
Can bring him to his sweet vp-locked treasure,
The which he will not eu'ry hower furuay,
For blunting the fine point of feldome pleasure.
Therefore are feasts fo follemne and fo rare,
Since fildom comming in the long yeare fet,
Like ftones of worth they thinly placed are,
Or captaine Iewells in the carconet.
So is the time that keepes you as my chest,
Or as the ward-robe which the robe doth hide,
To make fome speciall instant speciall bleft,
By new vnfoulding his imprifon'd pride.
Bleffed are you whose worthineffe giues skope,
Being had to tryumph, being lackt to hope.

... s přesvědčením, že popisovaným je Amor ...

53

*Z jaké jste substance, ze které hmoty,
že miliony lesků vibrujete?
Každý má svůj jen odlesk, svoje šaty,
vy sám všem půjčíte svůj lesk, když chcete:
Adonis, popsán, je jen podvrh mrzký,
jen špatná kopie vašeho vzoru,
tvář Heleny prý má nad všechny krásky,
vy od Řeků jste vzorem jejích tvarů:
O jaru řeč, pak o plodnosti roku,
první, jen stínem vašich rozkvetů,
druhá si od vás nese štědrou sloku,
tvar požehnaný, vás má v námětu.
Na gráciích, váš díl je nadměrný,
sám bez srdce, nestálý, nevěrný.*

53

What is your substance, whereof are you made,
That millions of strange shaddowes on you tend?
Since euery one, hath euery one, one shade,
And you but one, can euery shaddow lend:
Describe *Adonis* and the counterfet,
Is poorely immitated after you,
On *Hellens* cheekes all art of beautie fet,
And you in *Grecian* tires are painted new:
Speake of the spring, and foyzon of the yeare,
The one doth shaddow of your beautie shew,
The other as your bountie doth appeare,
And you in euery bleffed shape we know.
In all externall grace you haue some part,
But you like none, none you for constant heart.

...

54

*Ach, o co víc je krása krásnější,
když zdobí ji, co věrnost přináší,
Růže je krásná, avšak libější
dík vůni sladké, kterou obnáší:
Zahořklé květy též jsou barevné
jak Růže, číše vonné tinktury,
na stejných trnech visí, malebně
ve větru hrají poupat bravury:
Však jsou jen vlastní ctnosti výstavné,
bez námluv, bez obdivu, k odkvetu,
umřou pak samy. Růže neslábne,
mře v parfém, sladkých vůní paletu:
Tak chlapče mládí, až čas odročí,
esenci věrnosti verš dosvědčí.*

54

OH how much more doth beautie beautilous feeme,
By that fweet ornament which truth doth giue,
The Rose lookes faire, but fairer we it deeme
For that fweet odor, which doth in it liue:
The Canker bloomes haue full as deepe a die,
As the perfumed tincture of the Roses,
Hang on such thornes, and play as wantonly,
When sommers breath their masked buds disclofes:
But for their virtue only is their shew,
They liue vnwoo'd, and vnrespected fade,
Die to themselues. Sweet Roses doe not fo,
Of their fweet deathes, are fweetest odors made:
And so of you, beautilous and louely youth,
When that shall vade, by verse distils your truth.

... zas Amor, v očích milenců ...

55

Ani mramor, či monumentů zlat
Princů není nad moc mého hlasu,
veršů, v nich zářit budete, překrývat,
kámen, potřísněný běhnou času.
Až válka zpusťlá Sochy převrátí,
a kameníků spáry vyvěrá,
ni Martův meč, ni války vzplanutí:
Živý vás záznam, a v něj důvěra.
Navzdory smrti, útrap paměti,
vy přetrváte, místa si najde, svá,
chvála vás, v očích věčné závěti,
co svět do konců zkázy doplývá.
Až do dne vzkříšení vstanete zas,
zde žijte, v očích milenců váš jas.

55

NOt marble, nor the gilded monument,
Of Princes shall out-live this powrefull rime,
But you shall shine more bright in these contents
Then vnswept stone, besmeer'd with fluttish time.
When wastefull warre shall *Statues* ouer-turne,
And broiles roote out the worke of masonry,
Nor *Mars* is sword, nor warres quick fire shall burne:
The liuing record of your memory.
Gainst death, and all obliuious enmity
Shall you pace forth, your praise shall ftill finde roome,
Euen in the eyes of all posterity
That weare this world out to the ending doome.
So til the iudgement that your selfe arise,
You liue in this, and dwell in louers eies.

...

56

*Lásko, at' návrat sil tvých vyvrátí,
žes ostrí ztratila, přec dbej, jak chut'
která dnes krmena, se nasytí,
zítra zas ostrá, silná je, též bud'.
Tak láska jedné, dnes zrak naplní, vpij
se do dvou očí, až po vícech chvění,
zítra bled' lačně zas, a nezabij
ducha té Lásky, mdlobou otupění:
Bud', smutný Mezičase, jako Oceán,
odloučen břehu, na nějž dvojice
se denně vrací, zas jí uvítán:
Vždyť návrat lásky těší nejvíce.
Zima je za tím, plná krušných dnů,
že Léto trojnásob si přejem, vzácných snů:*

56

Sweet loue renew thy force , be it not faid
Thy edge should blunter be then appetite,
Which but too daie by feeding is alaied,
To morrow sharpned in his former might.
So loue be thou,although too daie thou fill
Thy hungrie eies,euen till they winck with fulnesse,
Too morrow fee againe,and doe not kill
The spirit of Loue,with a perpetual dulnesse:
Let this fad *Intrim* like the Ocean be
Which parts the shore,where two contracted new,
Come daily to the banckes,that when they fee:
Returne of loue,more blest may be the view.
As cal it Winter,which being ful of care,
Makes Sōmers welcome,thrice more wifh'd,more rare:

...

57

*Jsa vaším otrokem, co zbývá mi, než dbát
jak plyne čas, a kdy si přejete?
Můj čas je bezcenný, proč jemu holdovat;
nic za úkol, než po čem prahnete.
Já nevyčítám vleklou bez konce,
hodin, jež hlídám (svému pánovi),
nezakysnu, nad bořem absence,
když dáte sbohem svému sluhovi,
Netroufal bych si žárlit na to, s kým,
kde býváte, a jak čas trávíte,
jen smutný otrok čekám, nemyslím,
než na to, jak ty druhé těšíte.
Prostoduchá je láska, Vilda v ní,
(Co chcete, číňte), nic zle nevyžní.*

57

BEing your flau what should I doe but tend,
Vpon the houres, and times of your desire?
I haue no precious time at al to spend;
Nor seruices to doe til you require.
Nor dare I chide the world without end houre,
Whilst I (my foueraigne) watch the clock for you,
Nor thinke the bitterneffe of absence sowre,
VVhen you haue bid your seruant once adieue.
Nor dare I question with my iealous thought,
VVhere you may be, or your affaires suppose,
But like a fad flau stay and thinke of nought
Saue where you are, how happy you make those.
So true a foole is loue, that in your Will,
(Though you doe any thing) he thinkes no ill.

...

58

*Chraň Bůh, jenž vám mne zcela porobil,
že bych vám, v duchu, krátil bezké chvíle,
či od vás blášky o nich žádonil,
jsa zavázan vám, čekám, jak vám milé.
Dovolte abych trpěl (jak vás pes)
absenci vaší přízně, uvěznění,
a v trpělivost zkrotil, vyčkal, snes
rány, však na vás nevynes obvinění.
Navzdory sklonům, kurs váš jistý, stále
natolik, že váš čas je vyhrazen
jen vlastní vůli vaší, vlastní dále,
vy odpouštíte jen svých vlastních vin.
Můj los je čekat, pekelné být jak,
nevinit, nesoudit vás, tak či tak.*

58

**THat God forbid , that made me first your flauē,
I should in thought controule your times of pleasure,
Or at your hand th' account of houres to craue,
Being your vaffail bound to staie your leifure.
Oh let me suffer(being at your beck)
Th' imprison'd absence of your libertie,
And patience tame,to sufferance bide each check,
Without accusing you of iniury.
Be where you list,your charter is so strong,
That you your selfe may priuiledge your time
To what you will,to you it doth belong,
Your selfe to pardon of selfe-doing crime.
I am to waite,though waiting fo be hell,
Not blame your pleasure be it ill or well.**

...

59

*Pokud nového pranic není, již
vše bylo dříve, pak um šálí nás,
kterýž chce počít plod, potrácí, když
dříve zrozené děcko nosí as?
Ach kéž by záznam stačil hlédnout zpět,
Slunečních běhů pět set překlenout,
hle, dal vám visáž, z knihy dávných let,
prvenství v mysli zřím, lze spolehnout.
Pak viděl bych, dle antických dob rad,
jich soud, jak vaše strojím vzezření,
zda my dnes lépe, oni dříve snad,
či stejně, jdouce v kruhu sevření.
Jsem jist, že předchozí již, vtipných vět,
horším však pocty snesli, k nobám svět.*

59

IF their bee nothing new, but that which is,
Hath beene before, how are our braines beguild,
Which laboring for inuention beare amiffe
The second burthen of a former child?
Oh that record could with a back-ward looke,
Euen of fiue hundreth courses of the Sunne,
Show me your image in some antique booke,
Since minde at first in carrecter was done.
That I might see what the old world could say,
To this composed wonder of your frame,
Whether we are mended, or where better they,
Or whether reuolution be the fame.
Oh sure I am the wits of former daies,
To subiects worse haue giuen admiring praise.

...

60

*Jak vlny, plíživé, k oblázků pláži,
tak naše minuty ke konci jdou.
střídání stráží jen, na stáří stáží,
po sobě, vpřed jen, všichni za sebou.
Narození do světla rozbřesknutí,
lezeme do koruny poledne,
srpečky zatmění pak ústup vnutí,
čas který dával, dary vyzvedne.
Čas mládí přišpendlí do sbírky, vnese
do krásy rysů, rysky souběžné,
vše tráví, pravé, vzácné, jeho kose
vše za nic stojí, i to neběžné.
Snad dočas nechá stát mých veršů.
Krutou rukou, ať jde mi na ruku.*

60

Like as the waues make towards the pibled shore,
So do our minuites hasten to their end,
Each changing place with that which goes before,
In fequent toile all forwards do contend.
Natiuity once in the maine of light.
Crawles to maturity, wherewith being crown'd,
Crooked eclipses gainst his glory fight,
And time that gaue, doth now his gift confound.
Time doth transfixe the florish fet on youth,
And delues the paralels in beauties brow,
Feedes on the rarities of natures truth,
And nothing stands but for his fieth to mow.
And yet to times in hope, my verse shall stand
Praising thy worth, disfight his cruell hand.

...

61

*Je vůlí tvou, tvůj Obraz moje víčka
vzpírá, by neklesly, se noci vzdaly?
Tvé přání, že můj odpočinek vyčká,
a stíny, jakby tvé, můj zrak kol šálí?
Tvůj duch, kterýžto s sebe vysíláš
daleko z domu, slídit nelení,
by znal mých vin, čas promrhaný až,
tot' dosah, rozsah tvého Žárlení?
Kdepak, tvá láska, velká, nemá zdání,
moje, mé oko nutí do tmy zřít,
má láska, pravá, v oddechu mi brání,
ponocný jsem, na stráž pro tvůj klid.
Střežím tě, zatímco ty jinde bdíš,
já dál mám, druží k tobě příliš blíž.*

61

IS it thy wil, thy Image should keepe open
My heauy eielids to the weary night?
Dost thou desire my slumbers should be broken,
While shadowes like to thee do mocke my fight?
Is it thy spirit that thou fend'st from thee
So farre from home into my deeds to pry,
To find out shames and idle houres in me,
The skope and tenure of thy Ieloufie?
O no, thy loue though much, is not so great,
It is my loue that keepes mine eie awake,
Mine owne true loue that doth my rest defeat,
To plaie the watch-man euer for thy sake.
For thee watch I, whilst thou dost wake elfewhere,
From me farre of, with others all to neere.

...

62

*Hřích sebelásky můj zrak obsadil,
mou celou duši, část mou každíčkou;
Na tento hřích ni lektvar nemá síl,
je v hloubi srdce, silou celičkou.
Nikdo, přec, nemá nad mou vlastní tvář
víc rovný postoj, pádné sdělení,
hodím se sobě, nad vši inventář,
nad všechna veškerenstva vtělení.
Když však, se vskutku sobě zrcadlím,
pomlácen, značně, věkem sešlostí,
pak, sebelásky rub si připustím,
a laskat se, žřím zhůvěřilostí.
Tebe (mé já) však, pro se pochválím,
svůj věk si krásou tvých dnů ošálím.*

62

SInne of felfe-loue poffeffeth al mine eie,
And all my foule, and al my euery part;
And for this finne there is no remedie,
It is so grounded inward in my heart.
Me thinkes no face so gracious is as mine,
No shape so true, no truth of such account,
And for my felfe mine owne worth do define,
As I all other in all worths furmound.
But when my glasse shewes me my felfe indeed
Beated and chopt with tand antiquitie,
Mine owne felfe loue quite contrary I read
Selfe, so felfe louing were iniquity,
T'is thee (my felfe) that for my felfe I praife,
Painting my age with beauty of thy daies,

...

63

Než mého milého čas dožene,
jak mě, ničivým hnátem znaven, zbit,
odkerven hodinami, zvráscené
ryh plné čelo maje, mládí svit
jeho tak pokročiv do noci Stáří,
a všechny krásy, jejichž Králem je,
mizící, zmizelé, než takto zmaří
pokladnu, jež mu Jaro věnuje:
Já hradbu stavím, tomu naproti,
vzdor dýce, kruté, prokletého Věku,
by nikdy nevyříznul z paměti
krásu mé lásky, jeho žití vděku.
Spanilost jeho, v černi bude znět
řádů, dál živých, dál v nich zelenět.

63

AGAINST my loue shall be as I am now
With times iniurious hand chrusht and ore-worne,
When houres haue dreind his blood and fild his brow
With lines and wrincles, when his youthfull morne
Hath trauaild on to Ages steepie night,
And all those beauties whereof now he's King
Are vanishing, or vanisht out of fight,
Stealing away the treasure of his Spring.
For such a time do I now fortifie
Against confounding Ages cruell knife,
That he shall neuer cut from memory
My sweet loues beauty, though my louers life.
His beautie shall in these blacke lines be seene,
And they shall liue, and he in them still greene.

...

64

*Když viděl jsem, jak času mrzký hmat
zhyzdil, a slávou prošlou vystlal broby,
veží, kdys vysokých, žřel k zemi chvat,
a věčnou mosaz, smrt jak věnčí, zdobí.
Když viděl jsem, vln Moře lačnost, v plén,
na úkor brát, od břehu Království,
pak pevné země zisk od říše vln,
přísuny ze ztrát, ztráty z vítězství.
Když viděl jsem, stav státu, proměnný,
či stát, jak sám se zhroutil, padlý, shnil,
Ruin mne naučil, z té výměny
vnímat, jak Čas mé lásky vezme cíl.
Úvaha k smrti, nezbyvá než lkát
nad vším, co mít, je mít o co se bát.*

64

VWhen I haue feene by times fell hand defaced
The rich proud cost of outworne buried age,
When sometime loftie towers I fee downe rafed,
And brasse eternall flaue to mortall rage.
When I haue feene the hungry Ocean gaine
Aduantage on the Kingdome of the shoare,
And the firme foile win of the watry maine,
Increasing store with losse, and losse with store.
When I haue feene such interchange of state,
Or state it selfe confounded, to decay,
Ruine hath taught me thus to ruminare
That Time will come and take my loue away.
This thought is as a death which cannot choofe
But weepe to haue, that which it feares to loofe.

...

65

*Ni mosaz, kámen, zem, či bezmezné
moře, však smrti stesk ovládá svět,
jak s této zloby krása vyvázne,
již moc a vliv jsou chabé, jako květ?
Jak léta medu dech má vytrvat,
obležen, mlácen beranidlem dní,
když nezmar skal neumí vzdorovat
času, jež znectí z ocele zábranu?
Ach úvaha to trudná, kampak vhod
má času Skvost, vně truhly, jen se skryt?
Či ruky síla zmaří času chod,
či zpusťování krás má zamezit?
Ničí, jen že by zážrak ten měl síl,
v tuši, mé lásky jas by navždy žil.*

65

Since brasse, nor stone, nor earth, nor boundlesse fea,
But fad mortallity ore-swaies their power,
How with this rage shall beautie hold a plea,
Whose action is no stronger then a flower?
O how shall summers hunny breath hold out,
Against the wrackfull fiedge of battring dayes,
When rocks impregnable are not so stout ,
Nor gates of Steele so strong but time decayes?
O fearefull meditation, where alack,
Shall times best Iewell from times chest lie hid?
Or what strong hand can hold his swift foote back,
Or who his spoile or beautie can forbid?
O none, vnlesse this miracle haue might,
That in black inck my loue may still shine bright.

...

66

*Vysílen tím, volám po klidu smrti,
vidět jak zasloužný je chudákem,
tu jak se nese vyšňořené Smetí,
tu od vyznání ústup nátlakem,
tu zlaté ceny trapné udělení,
tu dívčích ctností hrubé pasení,
tu vrcholného nectné pokálení,
tu podražené síly skosení,
tu jak je múza mocí umlčena,
tu bloud (jak doktor) kibicuje um,
tu prostá pravda prostinkou je zvaná,
tu dobro v poutech slouží vůdčím zlům.
Tím vysílen, od toho chci mít klid;
však k smrti nechci lásku opustit.*

66

TYr'd with all these for reftfull death I cry,
As to behold defert a begger borne,
And needie Nothing trimd in iollitie,
And pureft faith vnhappily forsworne,
And gilded honor fhamefully misplast,
And maiden vertue rudely strumpeted,
And right perfection wrongfully difgrac'd,
And strength by limping fway difabled ,
And arte made tung-tide by authoritie,
And Folly (Doctör-like) controuling skill,
And fimple-Truth miscalde Simplicitie,
And captiue-good attending Captaine ill.
Tyr'd with all these,from these would I be gone,
Saue that to dye,I leaue my loue alone.

...

67

*Pročpak by s nákazou měl přebývat,
bezbožným, přítomností, poctu vzdal,
až hřích by získal skrz něj výhod snad,
a jeho družinou se lemoval?
Proč faleš líčila by jeho tvář,
umrtvit v ní nádechů živoucích?
Chatrnou krásou proč mu zastřít zář,
růž nanést, když má Růže na lících?
Proč žít, když přirozenost v úpadku,
bez krve je, jež čilé žíly rdí,
ta má jen jeho fondy na splátku,
pyšní se, žíví, čím on přivádí?
Jeho si chová, důkaz hojnosti,
jež byla dřív, než přišly těžkosti.*

67

AH wherefore with infection should he liue,
And with his prefence grace impietie,
That finne by him aduantage should atchiue,
And lace it felfe with his focietie ?
Why should falfe painting immitate his cheekes,
And steale dead feeling of his liuing hew?
Why should poore beautie indirectly feeke,
Roses of shaddow, since his Rose is true?
Why should he liue, now nature bankrout is,
Beggerd of blood to blufh through liuely vaines,
For she hath no exchequer now but his,
And proud of many, liues vpon his gaines?
O him she stores, to shew what welth she had,
In daies long since, before these last so bad.

...

68

*Tak jeho tvář je mapou, prošlých dní,
dob krás i odkvetu, jak květů dnes,
než zparchantělé fínty pustit k ní
drže se vtírat, nad živoucí nést:
Než zlaté kadeře, jak mrtvých hávy,
ozdoby nábrobků, by sklízely,
žít napodrubé, at' jen druhé hlavy
rouno krás mrtvých jen at' veselí:
V něm zbožné, staré hodiny jsou znát,
bez ornamentů, pravdu vede, ryzí,
z výhonků cizích léto nedělat,
či převlek krásy, z ukradených přízí.
Tak v něm má Přirozenost mapu svou,
dát Falši lekci, krásou předešlou.*

68

THus is his cheeke the map of daies out-worne,
When beauty liu'd and dy'ed as flowers do now,
Before these bastard signes of faire were borne,
Or durst inhabit on a living brow:
Before the goulden treffes of the dead,
The right of sepulchers, were shorne away,
To liue a fcond life on fcond head,
Ere beauties dead fleece made another gay:
In him those holy antique howers are feene,
Without all ornament, it felfe and true,
Making no fummer of an others greene,
Robbing no ould to dresse his beauty new,
And him as for a map doth Nature store,
To shew faulfe Art what beauty was of yore.

...

69

*To z tebe, co je světu na očích,
má vše, co srdce mohlo by si přát:
Svědčí (řeč duší) ve všech jazycích,
tu v pravdě, jež i soci dají Znat.
Zevnějšek vnějš, ohlas ověňčí,
však stejné hlasy, co ti popřejí
co dlužno je ti, pocty poztenčí,
když hledí dál, než oči dopřejí.
Hledí-li si tvé myslí, vnitřních krás,
jichž odhad podle skutků vsází v ní,
zakysnou soudy (byť zrak laskal snáz),
že krásný květ, plevelem zavání.
Esenci tvé a vzhledu, k souznění,
škodí tvá zpusťlost, rašit nelení.*

69

THose parts of thee that the worlds eye doth view,
Want nothing that the thought of hearts can mend:
All touns(the voice of foules)giue thee that end,
Vttring bare truth,euen fo as foes Commend.
Their outward thus with outward praife is crownd,
But those same touns that giue thee fo thine owne,
In other accents doe this praife confound
By feeing farther then the eye hath showne.
They looke into the beauty of thy mind,
And that in gueffe they meafure by thy deeds,
Then churls their thoughts(although their eies were kind)
To thy faire flower ad the rancke fmell of weeds,
But why thy odor matcheth not thy fhow,
The folye is this,that thou doest common grow.

...

70

*Ačli, být nařčen, není na lament,
čistého, hana měří, míří naň,
krása má dohad vždy za ornament,
jak Vrány let, co kříží nebes bání.
Bud', dobrem svým, klevetám na obtíž,
hodnota roste z času dvoření,
břichu Červ laská poupě, o to spíš,
v rozkvetu zří tě, čisté stvoření.
Nástrahy mládí už tě minuly,
bez újmy, napadení vítězství,
však chvála, sotva, stačit dovolí
vybrát nad rozpínavou závistí.
Pokud by náznak vad tvých nebyl znát,
pak srdcím všem máš nárok kralovat.*

70

THat thou are blam'd shall not be thy defect,
For slanders marke was euer yet the faire,
The ornament of beauty is suspect,
A Crow that flies in heauens sweetest ayre.
So thou be good, slander doth but approue,
Their worth the greater beeing woo'd of time,
For Canker vice the sweetest buds doth loue,
And thou present'ft a pure vnstayined prime.
Thou hast past by the ambush of young daies,
Either not assayld, or victor beeing charg'd,
Yet this thy praise cannot be foe thy praise,
To tye vp enuy, euer more enlarged,
If some suspect of ill maskt not thy show,
Then thou alone kingdoms of hearts shouldst owe.

...

71

*Netruchlete po mně, až zemřu já,
až uslyšíte mrzutý, chmurný zvon
varovat svět, kam vedla cesta má,
od hnusu světa, k hnusu červích zón:
Ať nepřipomíná, tu řádek čist
ruku, co psala, já vás tak mám rád,
radím, mne z vašich úvah odečíst,
než za cenu bolu v nich setrvat.
Ach pokud (arčí) verš ten sledujete,
a já (snad) bych byl blínou zavalen,
mé jméno jen ať neopakujete;
svou lásku se mnou zetlít nechte, jen.
Než, moudrý svět by, ve vašem úpění,
žřel důvod dát vás ke mně, k tupění.*

71

NOe Longer mourne for me when I am dead,
Then you shall heare the furly fullen bell
Giue warning to the world that I am fled
From this vile world with vildest wormes to dwell:
Nay if you read this line, remember not,
The hand that writ it, for I loue you so,
That I in your fweet thoughts would be forgot,
If thinking on me then should make you woe.
O if (I say) you looke vpon this verse,
When I (perhaps) compounded am with clay,
Do not so much as my poore name reherfe;
But let your loue euen with my life decay.
Leaft the wife world should looke into your mone,
And mocke you with me after I am gon.

...

72

*Ach, kdyby svět vás žádal, vyslovit
co ve mně bylo lásky-hodné, snad,
po smrti mé, (má láska) dejte kvit,
neb, ve mně není špetky vhodných vnad.
Leda snad lež, tak cudnou, v oběh dát,
co sloužila by mně, nad zásluby,
a nebožtíka slávou častovat,
nad chudé pravdy skoupé úsluby:
Ach, nežli skrze věrnou lásku svou
dát zdát, že z lásky, sklouzáváte v lež,
nechat' mé jméno k tělu zakopou,
ne, nechat žít, a zlostouzet vás též.
Já zlostoužím se tím, co plodím, vším,
vy, láskou k bezcennému, především.*

72

O Leaft the world shoud taske you to recite,
What merit liu'd in me that you shoud loue
After my death (deare loue) for get me quite,
For you in me can nothing worthy proue.
Vnlesse you would deuise some vertuous lye,
To doe more for me then mine owne defert,
And hang more praife vpon deceafed I,
Then nigard truth would willingly impart:
O leaft your true loue may feeme falce in this,
That you for loue speake well of me vntrue,
My name be buried where my body is,
And liue no more to fham nor me,nor you.
For I am fhamd by that which I bring forth,
And so shoud you,to loue things nothing worth.

...

73

*Snad vidíš ve mně onen roční čas
žlutých listů, co sotva zůstaly
na větvích, ve kterých je zimy třas,
kudy zpustlé, kde ptáci zpívali.
Ve mně zříš soumrak, takového dne,
kdy Slunce na Západě skomírá,
jež, po kusech, noc temná ukradne,
druhá tvář smrti, vše v klid zavírá.
Zříš ve mně oheň, ještě dohřívát,
v nánosu popele, z dob když byl mlád,
jak na smrtelném loži dožívat,
udušen tím, co sytilo mu blád.
To vidíš ve mně, proto miluješ
tak silně, co tak brzy pozbydeš.*

73

THat time of yeeare thou maist in me behold,
When yellow leaues,or none,or few doe hange
Vpon those boughes which fhake against the could,
Bare rn'wd quiers,where late the sweet birds fang.
In me thou seeest the twi-light of such day,
As after Sun-set fadeth in the West,
Which by and by blacke night doth take away,
Deaths second felfe that feals vp all in rest.
In me thou seeest the glowing of such fire,
That on the ashes of his youth doth lye,
As the death bed,whereon it must expire,
Consum'd with that which it was nurrisht by.
This thou perceu'st,which makes thy loue more strong,
To loue that well,which thou must leaue ere long.

...

74

*Spokoj se s tím, až náhlý zatykač
bez možné kauce odveče mne v dál,
že život můj rád světil, nejinač,
tak řádky na památku ponechal.
Až budeš hledět na ně, na to hled',
že každou částí jsou ti svěřené,
zem patří zemi, at' svou vrší hněd',
jsem duší tvůj, z té lepší části své.
Co pozbydeš, je bez života, kal,
krm červů, moje tělo po smrti,
bídák, kys, trofej nectně ubodal,
nehodno to je tvého všimnutí.
Hodnota spočívá pak v obsahu,
a ten je zde, a tobě k dosahu.*

74

BVt be contented when that fell areft,
With out all bayle fhall carry me away,
My life hath in this line some interest,
Which for memoriall ftill with thee fhall ftay.
When thou reuwest this,thou doest reuew,
The very part was confecrate to thee,
The earth can haue but earth,which is his due,
My fpirit is thine the better part of me,
So then thou haft but loft the dregs of life,
The pray of wormes,my body being dead,
The coward conquest of a wretches knife,
To bafe of thee to be remembred,
The worth of that,is that which it containes,
And that is this, and this with thee remaines.

...

75

*Jste, pro mou mysl, jako živina
pro život, sladký déšť, co vlaščí zem;
po ždíbci z vás, má píle, živena
skrblika vztahem k jeho cennostem.
Tu šťastně kochá se, a poté zas
váhá, zda čas mu poklad ukradne,
já vás chci skryt, pak světu napospas,
na obdiv stavět štěstí, příkladné.
Někdy jsem syt z hostiny vašich vrad,
po čase, hlad mě trápí, jen vás zřít,
chut' mám, či stíhám pouze holdovat
vám, či všemu co z vás lze jen vzít.
Takto se soužím denně, přejídám,
obžerstvím, nouzí, dál se zajídám.*

75

SO are you to my thoughts as food to life,
Or as sweet feason'd fhevers are to the ground;
And for the peace of you I hold such strife,
As twixt a miser and his wealth is found.
Now proud as an inioyer, and anon
Doubting the filching age will steale his treasure,
Now counting best to be with you alone,
Then betterd that the world may fee my pleasure,
Some-time all ful with feasting on your fight,
And by and by cleane starued for a looke,
Possessing or pursuing no delight
Saue what is had, or must from you be tooke.
Thus do I pine and surfet day by day,
Or gluttoning on all, or all away,

...

76

*Proč jsou mé verše pusté novinek?
Vzdálené od rozmarů, proměn?
Proč, občas, nepřijímám pozvánek
od nových metod, zvláštních sloučenin?
Proč píše kol, obcháším jeden bod,
invenci halím v prošlé ohávi,
v ozvěnách slov, mé jméno, frází rod
rozvětvený, příbuzných bez slávy?
Vězte, láske, o vás já chci vždy psát,
láska a vy, pointa se nemění:
Jen, lépe, stará slova převlékat,
zas a zas čerpat, přes vyčerpání:
Jak slunce denně staronové je,
stálá láska se neopakuje.*

76

VVHy is my verfe fo barren of new pride?
So far from variation or quicke change?
Why with the time do I not glance aside
To new found methods, and to compounds strange
Why write I still all one, euer the same,
And keepe inuention in a noted weed,
That euery word doth almost fel my name,
Shewing their birth, and where they did proceed
O know sweet loue I alwaies write of you,
And you and loue are still my argument:
So all my best is dressing old words new,
Spending againe what is already spent:
For as the Sun is daily new and old,
So is my loue still telling what is told,

... odlišný rytmus ...

77

*Vzhled, i prošlý, zrcadlo tvé sdělí,
ciferník, tvých vzácných minut zmary,
v prázdné listy, mysl tvá se vtělí,
v této knize chutnej moudra dary.
Vráscky, které zrcadlí se, vpravdě,
hrobů tlamy v paměť připustí,
lživý stín přes ciferník dá zvěděk
času krokům, kradmo, k věčnosti.
Hleď, až kam tvá paměť nedosáhne,
vlož se v prázdný blanket, uvidíš
dítku mozku; kojen, každý vztáhne
ručky k mysli, seznámit se blíž.
Těch náležitostí si hledět, dbát,
bude tvým ziskem, svažku dodá zlat.*

77

THy glasse will shew thee how thy beauties were,
Thy dyall how thy pretious mynits waste,
The vacant leaues thy mindes imprint will beare,
And of this booke, this learning maist thou taste.
The wrinckles which thy glasse will truly shew,
Of mouthed graues will giue thee memorie,
Thou by thy dyals shady stealth maist know,
Times theeuish progresse to eternitie.
Looke what thy memorie cannot containe,
Commit to these waste blacks, and thou shalt finde
Those children nursed, deliuerd from thy braine,
To take a new acquaintance of thy minde.
These offices, so oft as thou wilt looke,
Shall profit thee, and much enrich thy booke.

...

78

*Často jsem tebe Múzou častoval,
a ladnou posilu bral pro svůj rým,
sled Cizích brk mé krédo sledoval,
žanášel pod tvá křídla, ledasčím.
Tvé oči, k zpěvu, němé přiměly,
těžkopádné, do výšin zalétat,
umným pak, okřídlení zumněly,
noblese daly dvojí Majestát.
Však víc si považ toho, co já stavím,
inspirováno tebou, dítě tvé,
u jiných, pouze opravuješ stavy,
Uměny, tvými lady zdobí se.
Však u mě vším jsi, skrz tvé vedení
ignorantsví mé stoupá, k vědění.*

78

SO oft haue I inuok'd thee for my Muse,
And found such faire assistance in my verse,
As euery *Alien* pen hath got my vse,
And vnder thee their poesie disperse.
Thine eyes, that taught the dumbe on high to sing,
And heauie ignorance aloft to flie,
Haue added fethers to the learneds wing,
And giuen grace a double Maiestie.
Yet be most proud of that which I compile,
Whose influence is thine, and borne of thee,
In others workes thou doost but mend the stile,
And Arts with thy sweete graces graced be.
But thou art all my art, and doost aduance
As high as learning, my rude ignorance.

...

79

Když jen já o pomoc tě vybízěl,
jen verše mé, tvůj, jemný, měly lad,
však moje čísla, dnes, jsou pro svízel,
a chorá Múza dává jinde snad.
Budiž (lásko) tvůj výraz, úvaha,
zaslouží snahy hodnějšího brka,
co od tebe však Básník vymáhá,
vezme, pak vrátí tobě, jeho ruka.
Dává-li ctnost, to slovo uloupil
z jednání tvého, krásu, kterou dá,
našel v tvé tváři: Vydat nemá síl,
věnčit, než tím, co z tebe vyzvídá.
Tak jemu, za slova, dík nedlužíš,
co dlužil tobě, sobě splácíš, spíš.

79

Willst I alone did call vpon thy ayde,
My verfe alone had all thy gentle grace,
But now my gracious numbers are decayde,
And my fick Muse doth giue an other place.
I grant (fweet loue) thy louely argument
Deferues the trauaile of a worthier pen,
Yet what of thee thy Poet doth inuent,
He robs thee of, and payes it thee againe,
He lends thee vertue, and he stole that word,
From thy behauiour, beautie doth he giue
And found it in thy cheeke: he can affoord
No praife to thee, but what in thee doth liue.
Then thanke him not for that which he doth say,
Since what he owes thee, thou thy felfe doost pay,

...

80

*Jdou na mě mdloby, o vás takto psát,
když lepší duchem vaše jméno nese,
jež, celou mocí, chce tak vyzdvíhat,
až vázne jazyk, věhlas váš jak dme se.
Však hodnost vaše (širý Oceán),
prosté i honosné přec plachty vznáší,
můj drzý štěk (k němu tak nesrovnán)
do vašich vod se s trochou zvůle snáší.
Nejmělká pomoc vaše, vynesne mne,
at' on, na vašich hlubinách dál plachtí,
dojde-li (k vraku) loďky bezcenné,
on tyčí se, a s honosností jachtí.
Tak má-li vzkvétat on, já ztroskotat,
škoda jen, že z mé lásky můj byl zvrát.*

80

O How I faint when I of you do write,
Knowing a better spirit doth vse your name,
And in the praise thereof spends all his might,
To make me tounge-tide speaking of your fame.
But since your worth (wide as the Ocean is)
The humble as the proudest faile doth beare,
My fawlie barke (inferior farre to his)
On your broad maine doth wilfully appeare.
Your shallowest helpe will hold me vp a floate,
Whilst he vpon your foundleffe deepe doth ride,
Or (being wrackt) I am a wortheleffe bote,
He of tall building, and of goodly pride.
Then If he thriue and I be cast away,
The worst was this, my loue was my decay.

...

81

*Přežiji-li, váš Epitaf vám vrýt,
či vy, zatímco já budu tlít v zemi,
přič z paměti nelze vás smrtí smýt,
byť ve mně každý díl vzpomínky zněmí.
Váš věhlas projde nesmrtelné brány,
byť já (až přič) zcela svět opustím,
zem, byť mi připustí jen hrubé dmy,
vám očí svit dá hrobku, s návěstím.
Mé jemné verše jsou váš monument,
číst budou oči, z tváří budoucích,
jazyky nacvičí váš dokument,
byť vše, co dýchá dnes, šlo na oddych.
Žít máte dál (vděk Pera schopnosti)
kam dýchne dech, a z mužů vyústí.*

81

OR I shall liue your Epitaph to make,
Or you furuiue when I in earth am rotten,
From hence your memory death cannot take,
Although in me each part will be forgotten.
Your name from hence immortall life shall haue,
Though I (once gone) to all the world must dye,
The earth can yeeld me but a common graue,
When you intombed in mens eyes shall lye,
Your monument shall be my gentle verse,
Which eyes not yet created shall ore-read,
And touns to be, your beeing shall rehearse,
When all the breathers of this world are dead,
You still shall liue (such vertue hath my Pen)
Where breath most breaths, euen in the mouths of men.

...

82

*Uznám, bez mojí Múzy k sezdání,
máš právo, bez poskvrny, nevnímat
mířená slova, psaná k vyznání,
oslavit subjekt, knihám požehnat.
Ve zlatu znalostí, i vzezření,
tvá hodnota tak nad mé chvály ční,
že musí dál jít, hledat zjitření
v čerstvých tiscích času-tepných dní.
Tak láske číň, ačli se dovítíš,
jak snažně Výřečnost si přístele,
máš ryzí lad, s nímž ryze soucítí
přímá řeč, upřímného přítele.
At' jejich hrubý obraz nalíčí
bezkrvé tváře, tvé at' neničí.*

82

I Grant thou wert not married to my Muse,
And therefore maiest without attaint ore-looke
The dedicated words which writers vse
Of their faire subiect, blessing euery booke.
Thou art as faire in knowledge as in hew,
finding thy worth a limmit past my praise,
And therefore art inforc'd to feeke anew,
Some fresher stampe of the time bettering dayes.
And do so loue, yet when they haue deuifde,
What strained touches Rhethorick can lend,
Thou truly faire, wert truly fimpathizde,
In true plaine words, by thy true telling friend.
And their grosse painting might be better vs'd,
Where cheekes need blood, in thee it is abus'd.

... jeden z nezdářilejších sonetů ...

83

Mně není třeba líčit vaši tvář,
malebnosti malba neposlouží.
Vím jen (domnívám se), že tato zár-
čnící nad bídu slov, jež Básník zdluží.
Zaspal jsem, nad nadepsanou statí,
vy jste, v živé formě, ztepilejší
důkaz, jak soudobé brko krátí,
zúročení ve vás zďarilejší.
Odmilku mít za břích, zdání klame,
záslužným jsem věnčen tichem, němý;
neruším přec výrok krásy samé.
Druzí zažíva vám verši zemi.
Jiskra žití v jednom vašem oku
předčí duel Poetických soků.

83

I Neuer faw that you did painting need,
And therefore to your faire no painting fet,
I found(or thought I found) you did exceed,
The barren tender of a Poets debt:
And therefore haue I flept in your report,
That you your felfe being extant well might shew,
How farre a moderne quill doth come to short,
Speaking of worth, what worth in you doth grow,
This silence for my finne you did impute,
Which shall be most my glory being dombe,
For I impaire not beautie being mute,
When others would giue life, and bring a tombe.
There liues more life in one of your faire eyes,
Then both your Poets can in praife deuife.

...

84

*Kdo výřečný je víc, že víc snad sdělí,
než chvála ta, že jenom vy jste vy,
u koho skryt je zásobník, tak skvělý,
že ukázal by pro vás obdoby.
Hubená bída v Brku, které neví,
subjektu přiznat špetku výsosti,
však pokud o vás píše, když jen poví,
že sebou jste, dá spisu hodnosti.
Ať opíše jen to, co ve vás dlí,
a nekaží, co přirozeně září,
vzápětí, vtipem bude proslulý,
stylistou, jemuž každický se koří.
Vám, k požehnání, vlastní kletbou je,
o chválu stát, nechvalně shazuje.*

84

WHo is it that fayer most, which can fay more,
Then this rich praise, that you alone, are you,
In whose confine immured is the store,
Which should example where your equall grew,
Leane penurie within that Pen doth dwell,
That to his subiect lends not some small glory,
But he that writes of you, if he can tell,
That you are you, so dignifies his story.
Let him but coppy what in you is writ,
Not making worse what nature made so cleere,
And such a counter-part shall fame his wit,
Making his stile admired euery where.
You to your beautious blessings adde a curse,
Being fond on praise, which makes your praises worse.

...

85

*Má Múza, zněmnělá, se drží zpět,
zatímco soudy chval na vás se derou,
své Rysy kryjí zlatým brkem vět,
a od Múz výplň vzletných frází berou.
Já v mysli ctím, a jiní v slovech pění,
jak písař neumný, blásám Amen
Chvalozpěvům, co duchaplně znějí,
úhledný každý, brkem vytríben.
Slyším čest vám, přitakávám, však, tak,
A navrch slávy přidám špetku svou,
jen v mysli, v ní k Vám lásky nesu znak,
(před davem slov) jde vpředu, s noblesou.
A ostatní mne, z úcty k líčení,
pomlouvají, za hloupé mlčení.*

85

MY toung-tide Muse in manners holds her still,
While comments of your praise richly compil'd,
Referue their Character with goulden quill,
And precious phrase by all the Muses fil'd.
I thinke good thoughts, whilst other write good wordes,
And like vnlettered clarke still crie Amen,
To euery Himne that able spirit affords,
In polisht forme of well refined pen.
Hearing you praifd, I say 'tis so, 'tis true,
And to the most of praise adde some-thing more,
But that is in my thought, whose loue to you
(Though words come hind-most) holds his ranke before,
Then others, for the breath of words respect,
Me for my dombe thoughts, speaking in effect.

...

86

*To plné plachty jeho velkých básní,
na cestě získat přízeň (cennou) vaši,
mé zralé myšlenky v můj mozek těsní,
v kobku, z té dělohy v níž prvně raší?
To jeho duch, od duchů učen psaní
nade smrt, k smrti mne tak porazil?
Ne, ani on, nočního přepsávání
ni pomocník, můj verš by zaražil.
Ni on, ni hodný duch ten povědomý,
jenž jeho důvtip zbystrí po nocích,
nepyšní se, že umlčet mě umí,
že bázeň přišla odtud, s bezmocí.
Když vaše tvář se k němu přidala,
ta zasáhla mě, že síl vydala.*

86

VV As it the proud full faile of his great verfe,
Bound for the prize of (all to precious) you,
That did my ripe thoughts in my braine inhearce,
Making their tombe the wombe wherein they grew?
Was it his fpirit, by fpirits taught to write,
Aboue a mortall pitch, that ftruck me dead?
No, neither he, nor his compiers by night
Giuing him ayde, my verfe aſtoniſhed.
He nor that affable familiar ghofť
Which nightly gulls him with intelligence,
As victors of my ſilence cannot boaſt,
I was not fick of any feare from thence.
But when your countenance fild vp his line,
Then lackt I matter, that infeeble mine.

... výčet obchodních metafor dává zapravdu ortodoxnímu pojetí, že to psal kupecky laděný pan Shaksper ...

87

*Sbobem, ty jsi nad míru přivlastnění,
odhad své ceny znáš dost, bez hlesu,
Upis tvůj propustku má, ve svém znění:
Já dluhopis mám k tobě, do času.
Jak než z tvé dotace si já tě držím,
proč nabyt jmění, navzdor jistíně?
Zásluby k tomu daru neutržím,
svůj patent vrátit, zbývá jedině.
Sebe dar, tehdy, bez znalosti ceny,
mně, obdarován, já se v tomto splet,
tvůj velký dar, mé mylné zhodnocení,
by lépe zhodnotil se, musí zpět.
Tak měl jsem tě, jak poehlebný je sen,
ve spánku Králem, ne když probuzen.*

87

FArewell thou art too deare for my posselting,
And like enough thou knowst thy estimate,
The Charter of thy worth giues thee releasing:
My bonds in thee are all determinate.
For how do I hold thee but by thy granting,
And for that ritches where is my deferuing?
The caufe of this faire guift in me is wanting,
And fo my pattent back againe is fweruing.
Thy selfe thou gau'lt,thy owne worth then not knowing,
Or mee to whom thou gau'lt it,else mistaking,
So thy great guift vpon misprifion growing,
Comes home againe,on better iudgement making.
Thus haue I had thee as a dreame doth flatter,
In sleepe a King,but waking no such matter.

...

88

*Až usoudíš, že mne chceš zlehčovat,
stavět můj přínos v opovržení,
jdu na tvou stranu, proti sobě stát,
ctnosti tvé hájit, v křivém tvrzení:
Já přec znám nejlíp slabé stránky své,
z tvé strany tak se výčet sestaví
mých skrytých chyb, jak jimi špinit se:
Že mne se vzdáš, tě značně proslaví:
I já tím získám, není pochyby,
svou láskyplnou mysl tobě vzdát,
a poškozením vlastní osoby
tak, z tvého zisku, dvakrát získávat.
Má láska tak se tobě pokoří,
v tvůj prospěch snesu všechna příkoří.*

88

When thou shalt be disposed to set me light,
And place my merit in the eye of scorn,
Upon thy side, against my selfe I fight,
And proue thee virtuous, though thou art forsworne:
With mine owne weakenesse being best acquainted,
Upon thy part I can set downe a story
Of faults conceald, wherein I am attainted:
That thou in looking me shalt win much glory:
And I by this will be a gainer too,
For bending all my loving thoughts on thee,
The iniuries that to my selfe I doe,
Doing thee vantage, double vantage me.
Such is my love, to thee I so belong,
That for thy right, my selfe will beare all wrong.

...

89

*Když ztratíš mne, dáš mi za vinu,
pak k provinění dodám souznění,
zmiň chůzi špatnou, chodit přestanu:
Nevytknu žádné odůvodnění.
Nemůžeš (lásko) tak mě zbledovat,
žádoucí změně vnutit formu, vně,
jak sebe já, tvou vůli sledovat,
žadávím známost, zcela zcižím se:
Cestu ti nezkrážím, a na rtech svých
tvé sladké lásky jméno nesmí lpět,
bez (profánních) mých úvah škodlivých:
Starou známost jen v dobrém uvádět.
Pro tebe zapřu se, jak zapovíš,
bez lásky k tomu, jehož nesnášíš.*

89

Say that thou didst forfake mee for some falt,
And I will comment vpon that offence,
Speake of my lameness, and I straight will halt:
Against thy reasons making no defence.
Thou canst not (loue)disgrace me halfe so ill,
To set a forme vpon desired change,
As ile my selfe disgrace, knowing thy wil,
I will acquaintance strangle and looke strange:
Be absent from thy walkes and in my tongue,
Thy sweet beloued name no more shall dwell,
Least I (too much prophane) should do it wronge:
And haplie of our old acquaintance tell.
For thee, against my selfe ile vow debate,
For I must nere loue him whom thou dost hate.

...

90

*Chceš li mne nenávidět, někdy, rač,
nyní, když svět mé skutky křížuje,
přidej se k Osudu, mě v předklon tlač,
nevstupuj po všem, až si užije:
Nepřijď, až moje srdce z brázdy, nešť,
unikne, znovu česat prošlé hoře,
nepřidej, k vichru noci, zítřka déšť,
prodloužit sotva překonané, spoře.
Opustíš-li mne, nebud' poslední,
až drobných stesků sled dal znát svou zášť,
spíš zkeraje přijď, at' chutnám zdrcení,
osudu ránu hned, nejtěžší zvlášť.
Vždyť bědy, nad nimiž dnes běduji,
když tebe ztratím, za to nestojí.*

90

Then hate me when thou wilt, if euer, now,
Now while the world is bent my deeds to croffe,
Ioyne with the spight of fortune, make me bow,
And doe not drop in for an after losse:
Ah doe not, when my heart hath scape this forrow,
Come in the rereward of a conquerd woe,
Giue not a windy night a rainie morrow,
To linger out a purposed ouer-throw.
If thou wilt leaue me, do not leaue me laft,
When other pettie griefes haue done their spight,
But in the onfet come, so ftall I taste
At first the very worst of fortunes might.
And other straines of woe, which now seeme woe,
Compar'd with losse of thee, will not seeme so.

...

91

*Některé urozenost hřeje, jiné zručnost,
některé moc, jiné zas síla svalů,
některé šatník, po novinkách lačnost:
Některé Sokol, Črti, Koně v cvalu.
Naturel, každý, má své potěšení,
kde radost nálezá si především,
však v uvedených vrchovatost není,
vše dobré předčím vlastním, nejlepším.
Tvá láska je mi víc než šlechty rod,
nad poklad, hodnost svršků, nákladných,
nad Sokoly, či Hřebce je mi vhod:
Ty jsi má pýcha, obdiv ostatních.
Ubohý v jednom jsem, že vezmeš-li,
hned ubožákem budu, na holi.*

91

Some glory in their birth, some in their skill,
Some in their wealth, some in their bodies force,
Some in their garments though new-fangled ill:
Some in their Hawkes and Hounds, some in their Horfe.
And every humor hath his adiunct pleasure,
Wherein it findes a ioy aboue the rest,
But these perticulers are not my measure,
All these I better in one generall best.
Thy loue is bitter then high birth to me,
Richer then wealth, prouder then garments cost,
Of more delight then Hawkes or Horfes bee:
And hauing thee, of all mens pride I boast.
Wretched in this alone, that thou maiest take,
All this away, and me most wretched make.

...

92

*Dělej co umíš, odplížít se v dál,
na doživotí máš mou jistotu,
život, nad lásku tvou by nezůstal,
závislý na ní, nutné k životu.
Proč křivdy nejhorší já mám se bát,
když i v té nejmenší zřím dožití,
vidím, mě čeká lepší osud, snad,
než na tvé libovůli staviti.
Mě nezviklá tvá mysl, nejistá,
neb mám-li život s tebou svázán, jen,
mám štěstí v štítu psané, dočista,
šťastně mít lásku tvou, či šťastný skon!
Co však je světlé, bez skvrn rušení,
podvádíš-li mne, nemám tušení.*

92

BVt doe thy worst to fteale thy felfe away,
For tearme of life thou art affured mine,
And life no longer then thy loue will ftay,
For it depends vpon that loue of thine.
Then need I not to feare the worst of wrongs,
When in the leaft of them my life hath end,
I fee,a better ftate to me belongs
Then that,which on thy humor doth depend.
Thou canft not vex me with inconstant minde,
Since that my life on thy reuolt doth lie,
Oh what a happy tittle do I finde ,
Happy to haue thy loue, happy to die!
But whats fo bleffed faire that feares no blot,
Thou maift be falce, and yet I know it not.

...

93

*Tak mám žít dál, věřit tvé věrnosti,
jak manžel paroháč, tak tváře dbá,
že láskyplně zří, vzdor těžkosti:
Tvůj pohled mám, tvé srdce odbíhá.
Neb ve tvém oku nepřezíje lež,
tak z něj já nepoznám nic změněné,
ve všedních tvářích srdce bývá též
a z nálad číší, v rýscích ztvárněné.
Nebe všecko stvořilo tě s vyřčením,
že ve tvé tváři láska navždy dlí,
v rozporu s myslí, srdce sklíčením,
tvůj vzhled, než sladký výraz, nesdělí.
V jablko Evy roste krása tvá,
když, v nesouladu, sladce vypadá.*

93

SO shall I liue, supposing thou art true,
Like a deceiued husband, so loues face,
May still feeme loue to me, though alter'd new:
Thy lookes with me, thy heart in other place.
For there can liue no hatred in thine eye,
Therefore in that I cannot know thy change,
In manies lookes, the false hearts history
Is writ in moods and frownes and wrinckles strange.
But heauen in thy creation did decree,
That in thy face sweet loue should euer dwell,
What ere thy thoughts, or thy hearts workings be,
Thy lookes should nothing thence, but sweetnesse tell.
How like *Eaues* apple doth thy beauty grow,
If thy sweet vertue answere not thy show.

...

94

*Ti ranaři, co úder neuplatní,
co nedokazují, čím zvlášť jsou znát,
co všemi hnou, sami jak kámen statní,
neteční v pokušení, v hlavě chlad:
Právem ti, z nebes, dědí požehnání,
správci jsou všech přírody pokladů,
ti jsou svých tváří, neztracených, Páni,
lokajství vůkol, jejich příkladu:
Květ, letní, k létu, sladce sic se lísá,
jen pro sebe však žije, do kosy,
nad taký květ, když náhoda v něm hnisá,
nejhorší plevel výš se honosí:
Nejsladší, chováním se v ocet změní,
lilie nad plevel čpí, v bídném tlení.*

94

They that haue powre to hurt, and will doe none,
That doe not do the thing, they most do howe,
Who mouing others, are themfelues as stone,
Vnmooued, could, and to temptation flow:
They rightly do inherrit heauens graces,
And husband natures ritches from expence,
They are the Lords and owners of their faces,
Others, but stewards of their excellence:
The fommers flowre is to the fommer sweet,
Though to it selfe, it onely liue and die,
But if that flowre with base infection meete,
The basest weed out-braues his dignity:
For sweetest things turne sowrest by their deedes,
Lillies that fester, smell far worse then weeds.

...

95

*Jak sladíš, krásíš nectné hanbení,
které, jak nákaža v tvé Růžce květu,
poskvrní tvého jména poupení?
Ach, hříchy své, v jak sladkém skryváš krytu!
Jazyk, jež šíří dnů tvých sdělení,
(a chlípně zmiňuje se o tvých brách)
nemůže hanět, chválit nelení,
vynáší jméno tvé, tím světí krach.
Ach, jaký palác hříchy oplývá,
jež za své sídlo si tě vybraly,
kde závoj krásy vady zakrývá,
vše v nadné jen, co oku zavelí!
Tu věž (mé srdce) a ber na zřetel,
nestřídmost tupí, tvrdá nad čepel.*

95

HOw fweet and louely dost thou make the fham,
Which like a canker in the fragrant Rose,
Doth spot the beautie of thy budding name?
Oh in what fweets dost thou thy finnes inclose!
That tongue that tells the story of thy daies,
(Making lasciuious comments on thy sport)
Cannot dispraise, but in a kinde of praise,
Naming thy name, bleffes an ill report.
Oh what a mansion haue those vices got,
Which for their habitation chose out thee,
Where beauties vaile doth couer euery blot,
And all things turnes to faire, that eies can see!
Take heed (deare heart) of this large priuiledge,
The hardest knife ill vs'd doth loose his edge.

...

96

*Mládí ti zazlívají, svévoli,
jiní zří půvab v mládí, ve sportu,
půvab i chyby táhnou kdekoli:
Okrasu z chyb máš, ve svém resortu:
Jak na prstenu Korunované
i všední kámen skví se noblesně:
Tak nedostatky v tobě patrné,
v hodnoty rostou, ryzí, honosně.
Kolik Jehňat, krutý Vlk by sved,
kdyby na Jehně změnil vzezření.
Pohledů kolik ty pak, naopět,
zpozice moci, stavu držení?
Nečíš tak, já tě bezťak miluji,
A tím, že mám tě, pověst spravuji.*

96

Some fay thy fault is youth, fome wantoneffe,
Some fay thy grace is youth and gentle sport,
Both grace and faults are lou'd of more and leffe:
Thou makst faults graces, that to thee resort:
As on the finger of a throned Queene,
The basest Iewell wil be well esteem'd:
So are those errors that in thee are feene,
To truths translated, and for true things deem'd.
How many Lambs might the sterne Wolfe betray,
If like a Lambe he could his lookes translate.
How many gazers mightst thou lead away,
If thou wouldst vse the strength of all thy state?
But doe not so, I loue thee in such fort,
As thou being mine, mine is thy good report.

...

97

*Je odloučení Zimě podobné,
od tebe, radost z roku mizivá?
Co tmavé dny mé, světlem chudobné?
Prosince spoušt', tak holá, mrazivá?
Ačli, čas ztracený, byl letní čas,
a plodný Podzim, růstem kypící,
obtěžkán plodem mládí, bujných krás,
jak lůna vdov, jichž Pán byl žijící:
Mně s plodností tou přišla v rozjímání
Sirotků přání, plodů po otci,
bez potěch Léta, na tě vyčkávání,
že ty tu nejsi, zmlkli zpěváci.
A švitoří-li, mdle a bez ducha,
a listů bled', zlé Zimy předtucha.*

97

HOw like a Winter hath my absence beene
From thee, the pleasure of the fleeting yeare?
What freezings haue I felt, what darke daies seene?
What old Decembers barenesse euery where?
And yet this time remou'd was sommers time,
The teeming Autumne big with ritch increafe,
Bearing the wanton burthen of the prime,
Like widdowed wombes after their Lords deceafe:
Yet this abundant issue seem'd to me,
But hope of Orphans, and vn-fathered fruite,
For Sommer and his pleasures waite on thee,
And thou away, the very birds are mute.
Or if they sing, tis with so dull a cheere,
That leaues looke pale, dreading the Winters neere.

...

98

*Od vás já pryč jsem byl, dál od jara,
když chrabrý Duben (však se ověnil)
dal mladou svěžest všemu, z bujara:
Saturn sám, těžký, s ním si skotačil,
však ani ptáček snůšky, sladký vdech
všemožných květin vůní, odstínů,
mne k vyprávění léta nedal dech:
Či náruč vybrat, sebrat květinu:
Nežas' jsem nad Lilie bělobou,
nectil jsem Růže syté rumění,
nezván tak libou, volnou zálibou:
Omalovánek, z vašeho ražení.
A Zima zdála se, vy daleko,
z vás stínobrá, já brál ji, toliko.*

98

From you haue I beene absent in the spring,
When proud pide Aprill (drest in all his trim)
Hath put a spirit of youth in euery thing:
That heauie *Saturne* laught and leapt with him.
Yet nor the laies of birds, nor the sweet smell
Of different flowers in odor and in hew,
Could make me any summers story tell:
Or from their proud lap pluck them where they grew:
Nor did I wonder at the Lillies white,
Nor praise the deepe vermillion in the Rose,
They weare but sweet, but figures of delight:
Drawne after you, you patterne of all those.
Yet seem'd it Winter still, and you away,
As with your shadow I with these did play.

... podivný sonet o patnácti řádcích ...

99

*Troufalou fialku jsem pokáral,
zlodějko, odkud vůně sladká tvá,
když ne z mé lásky dechu, od fial,
jež v pleti měkkých lící nosívá?
Či snad šlas dožít do žil lásky, dál,
Lilii pro tvou ruku odsoudiv,
květ majoránky, že krad vlasy tvé,
Ruže, na trny hrůzně sesadiv,
zarděný stud náš, bledí zoufalé:
Třetí, ni růž, ni běl, nás oba sved,
k lupu pak dech tvůj jal se uchvátiti,
však pro svou loupež, z bujné pýchy, hned,
mstitelka zhouba pozřela jej, k smrti.
Viděl jsem další květy, žádné pak,
co vůni, barvu ukradli ti však.*

99

THE forward violet thus did I chide,
Sweet theefe whence didst thou steale thy fweet that fmels
If not from my loues breath,the purple pride,
Which on thy soft cheeke for complexion dwells?
In my loues veins thou hast too grofely died,
The Lillie I condemned for thy hand,
And buds of marierom had stolne thy haire,
The Roses fearefully on thornes did stand,
Our blushing fhame,an other white dispaire:
A third nor red,nor white,had stolne of both,
And to his robbry had annex thy breath,
But for his theft in pride of all his growth
A vengfull canker eate him vp to death.
More flowers I noted,yet I none could see,
But sweet,or culler it had stolne from thee.

...

100

*Kde meškáš Múzo, dlouho dlužna již
pojednat o tom, z čeho máš svou moc?
Zda v píseň, všední, sílu vybíjíš,
slábnáš, svým světlem mrháš, na pomoc.
Vzpomeň si, vrat' se Múzo, odpykat,
v laskavých číslech, lichost zbytečnou,
zapěj ve sluch, jež má tvé sloky rád,
dá tvému peru zručnost výřečnou.
Múzo vstaň, hledej v tváři lásky znaky,
jež čas by vyryl, vrásky mrzuté,
a pokud ano, Satirizuj taky
časů zmar, v dílo všemi sepsuté.
Dej lásce slávu dřív, než vzal by čas
svou kosou, srpem, nenech napospas.*

100

VVHere art thou Muse that thou forgetst so long,
To speake of that which giues thee all thy might?
Spendst thou thy furie on some worthlesse songe,
Darkning thy powre to lend base subiects light.
Returne forgetfull Muse, and straight redeeme,
In gentle numbers time so idely spent,
Sing to the eare that doth thy laies esteeme,
And giues thy pen both skill and argument.
Rise resty Muse, my loues sweet face furuay,
If time haue any wrinkle grauen there,
If any, be a *Satire* to decay,
And make times spoiles dispised euery where.
Giue my loue fame faster then time wafts life,
So thou preuent his fieth, and crooked knife.

...

101

*Ach Múzo vzdorná, jak se vykoupí,
žes přešla krásu věrně zbarvenou?
Pravda a krása na mé lásce lpí:
Ty také, stoupáš jejich příčinou:
Odpověz, Múzo, nepovíš to snad,
pravda se nectí přibarvováním,
krása bez šminků skolí, ryzích vnad:
Nejlepší ztrácí, přísad mícháním.
Jej chválit netřeba, tvých řečí stop?
Proč uznat ticho, vždyť je na tobě
dát, aby přežil pozlacený hrob:
Budoucí věk vzdal hold, té podobě.
Konej svou práci Múzo, vysvětlím,
jak dát, by zářil dál, jak skví se svým.*

101

OH truant Muse what shalbe thy amends,
For thy neglect of truth in beauty di'd?
Both truth and beauty on my loue depends:
So dost thou too, and therein dignifi'd:
Make answer Muse, wilt thou not haply saie,
Truth needs no collour with his collour fixt,
Beautie no penfell, beauties truth to lay:
But best is best, if neuer intermixt.
Because he needs no praise, wilt thou be dumb?
Excuse not silence so, for't lies in thee,
To make him much out-live a gilded tombe:
And to be prais'd of ages yet to be.
Then do thy office Muse, I teach thee how,
To make him seeme long hence, as he shewes now.

... rytmicky velmi zdařilý sonet v originále, a výzva, zde volím přeložit Filomelu rovnou jako slavíka, nedbaje předobrazu ...

102

*Má láska sílí, ačli slabší zdá se,
není ji mñ, ač mñ je k vidění,
však láska zbožím je, když bohatne se,
již maje, řečník vydá, zveřejní.
Láska naše nová byla, zjara,
já chtěl ji zdravít svými slokami,
jak Slavík, zkraje léta, pět se stará,
a flétnu jeho dusí zralé dny:
Ne, že by léto bylo méně pěkné,
než když svým chórem noci velebil,
však, divou hudbou, každá větev ztěžkne,
a časté sladké bere chuti sil.
Tak také držím jazyk občas zpět:
Nechci vás zpěvem svým přec otupět.*

102

MY loue is ftrenghned though more weake in fee-ming
I loue not leffe,thogh leffe the fhow appeare,
That loue is marchandiz'd,whose ritch esteeming,
The owners tongue doth publiſh euery where.
Our loue was new,and then but in the ſpring,
When I was wont to greet it with my laies,
As *Philomell* in ſummers front doth finge,
And ſtops his pipe in growth of riper daies:
Not that the ſummer is leffe pleaſant now
Then when her mournefull himns did huſh the night,
But that wild muſick burthens euery bow,
And fweets growne common looſe their deare delight.
Therefore like her,I ſome-time hold my tongue:
Becaufe I would not dull you with my ſonge.

...

103

*Ach jaké básně nese Múza má,
jež prostor taký má, se vyjádřit,
když prostý výraz víc se vyjímá,
než když já chci svou chválou obdařit.
Nemějte za zlé, nemohu dál psát!
V zrcadlo hleďte, tvář tam k vidění,
jež invenci mou prostou, mnohokrát
převyšší, tupí, je mé zhanbení.
Bylo by pohříchu pak, ve snaze
opravit cíl dřív zdravý, mařit dál,
a dokonat mých veršů nesnáze
popsaním vašich vnad a darů, chval.
Mnohem, nežli z mých veršů, mnohem víc,
v zrcadle zříte, když vám hledí vstříc.*

103

A Lack what pouerty my Muse brings forth,
That hauing such a skope to shew her pride,
The argument all bare is of more worth
Then when it hath my added praife beside.
Oh blame me not if I no more can write!
Looke in your glasse and there appeares a face,
That ouer-goes my blunt inuention quite,
Dulling my lines, and doing me disgrace.
Were it not sinfull then striuing to mend,
To marre the subiect that before was well,
For to no other passe my verses tend,
Then of your graces and your gifts to tell.
And more, much more then in my verse can fit,
Your owne glasse shewes you, when you looke in it.

..... s přesvědčením, že osloveným je abstrakce tříleté lásky, Amor ...

104

*Můj nestárnoucí plavý příteli,
jak vašich očí první náhled z mých,
tak krásný dál: Tři Zimy orvaly
do studu svršky z lesů ozdobných,
tři vesny zežloutnout až v Jeseně
v procesí ročních dob jsem uviděl,
tři Dubny vonné, Červnům do výhně,
odkdy já vaši zeleň svěží zřel.
Však kradmá ručka krásy Orloje
co stojí zač, plíživě okrádá,
váš nádech pro mne ustavičný je,
v pohybu, kýž mé oko nezvládá.
S ohledem nač slyš, stáří hrubé, vzkaz,
než vy byl zrozen, mřelo léto krás.*

104

TO me faire friend you neuer can be old,
For as you were when first your eye I eyde,
Such seemes your beautie still: Three Winters colde,
Haue from the Forrests shooke three Summers pride,
Three beautilous springs to yellow *Autumne* turn'd,
In proceffe of the seasons haue I feene,
Three Aprill perfumes in three hot Iunes burn'd,
Since first I saw you fresh which yet are greene.
Ah yet doth beauty like a Dyall hand,
Steale from his figure, and no pace perceiu'd,
So your sweete hew, which me thinkes still doth stand
Hath motion, and mine eye may be deceaued.
For feare of which, heare this thou age vnbred,
Ere you were borne was beauties summer dead.

...

105

*At' moji lásku nezvou Modlářstvím,
že za Modlu bych lásku vydával,
když moje zpěvy, chvály, především
jednotné jsou, na jeden námět, dál.
Laská, má láska, dnes a zítra, jež
věrná je, stálá, v podiv výtečně,
tak moje verše váže v stálost též,
jednotu sdílí, rozdíly však ne.
Lad, vlídnost, věrnost popsat, o to jde,
lad, vlídnost, věrnost, jinak, frází prost,
invence moje tak čas věnuje,
témata naráž tři má, vůle dost.
Lad, vlídnost, věrnost, různí adresou.
Ti tři, až dodnes, vedli každý svou.*

105

LEt not my loue be cal'd Idolatrie,
Nor my beloued as an Idoll fhow,
Since all alike my fongs and praifes be
To one, of one, still fuch, and euer fo.
Kinde is my loue to day, to morrow kinde,
Still constant in a wondrous excellence,
Therefore my verse to constancie confin'de,
One thing expreffing, leaues out difference.
Faire, kinde, and true, is all my argument,
Faire, kinde and true, varrying to other words,
And in this change is my inuention spent,
Three theams in one, which wondrous scope affords.
Faire, kinde, and true, haue often liu'd alone.
Which three till now, neuer kept feate in one.

...

106

*Když, nad Kronikou promarněné doby,
popis vnímám, nejhezčích stvoření,
lad, jež rýmy staré ladně zdobí,
Paním, mrtvým, Rytířů dvoření,
z popisů nejspanilejších znění,
ruček, nožek, očí, čel, a rtů,
žřím, jak z Pera dob by vedlo psaní
o krásách, jimž vládnete vy, tu.
Jejich oslavování jen věští
soudobé dny, v nich předvídat vás ráčí.
Ač zraky jasnozřivými se blýští,
bez tak, jejich chvála sotva stačí:
Až my, dnes vidouce skrz dnešní zrak,
žasneme, jazyk k chvále schází však.*

106

WHen in the Chronicle of wasted time,
I see descriptions of the fairest wights,
And beautie making beautifull old rime,
In praise of Ladies dead, and lovely Knights,
Then in the blazon of sweet beauties best,
Of hand, of foot, of lip, of eye, of brow,
I see their antique Pen would have exprest,
Even such a beauty as you maister now.
So all their praises are but prophecies
Of this our time, all you prefiguring,
And for they look'd but with deuning eyes,
They had not still enough your worth to sing :
For we which now behold these present dayes,
Have eyes to wonder, but lack tongues to praise.

...

107

*Ni bázeň má, ni duše prorocká
celého světa, nad budoucnem sníce,
zná trvání mé lásky, nadlidská
prý síla zkázy má ji v moci, více.
Smrtelná Luna přešla zatmění,
tušení svá shazují Předzvěsti,
koruny jistot zdobí Domnění,
mír třímá Olivovník věčnosti.
Po kapkách této utěšené doby,
láska má kvete, smrt mám upsanou,
navzdor jí, vstanu, z chudých veršů zdoby,
ať davům němým dál je pohromou.
A ty zde najdeš pomník vlastním dnům,
až spadne hřeben zašlým tyranům.*

107

NOt mine owne feares,nor the prophetick foule,
Of the wide world,dreaming on things to come,
Can yet the leafe of my true loue controule,
Supposde as forfeit to a confin'd doome.
The mortall Moone hath her eclipse indur'de,
And the fad Augurs mock their owne prefage,
Incertenties now crowne them-felues assur'de,
And peace proclaimes Oliues of endlesse age,
Now with the drops of this most balmie time,
My loue lookes fresh,and death to me subscribes,
Since spight of him Ile liue in this poore rime,
While he infults ore dull and speachlesse tribes.
And thou in this shalt finde thy monument,
When tyrants crefts and tombs of brasse are spent.

... no není tohle vztah otce k synovi, kterého pokřtil a obskakoval, pročpak by ne? ...

108

*Co v mozku je, co Tuš smí vylíčit,
co nesčetlo ti dřív mou věrnou duši,
co nově říct, když nový zápočet,
jak sdělit lásku mou, tvých hodnot výši?
Nic chlapče sladký, jako modlitbu
musím, co den, to samé opakovat,
nic prošlé, ty můj, já zas tvým se zvu,
jak když ti jméno šel jsem posvěcovat.
By láska věčná, v lásky nové schránce,
nenesla prach a újmu stáří již,
smí upřít vráskám místo, po té stránce
starobylost má za pážete spíš,
v něm nádech první lásky, chovaný,
přes vnější dojem, k smrti srovnaný.*

108

What's in the braine that Inck may character ,
Which hath not figur'd to thee my true spirit,
What's new to speake, what now to register,
That may expresse my loue, or thy deare merit ?
Nothing fweet boy, but yet like prayers diuine,
I must each day fay ore the very fame,
Counting no old thing old, thou mine, I thine,
Euen as when first I hallowed thy faire name.
So that eternall loue in loues fresh cafe,
Waighes not the dust and iniury of age,
Nor giues to necessary wrinckles place,
But makes antiquitie for aye his page,
finding the first conceit of loue there bred,
Where time and outward forme would shew it dead,

... námětem dost sedí i k dalšímu sonetu ...

109

Ó nikdy netvrd', že mám klamné srdce,
byť, s odstupem, že slábne žár, se zdá,
spíš moh bych, od sebe, se vzdálit více,
a duše má, v tvém dechu domov má:
Mé lásky domov, pakli mířím ven,
jak cestovatel, zas se navracím,
v nejvyšší čas, a časem nezměněn,
duše dá doušek, jímž se očistím.
Nemysli, že bych kdy, byť unvitř jen
slabosti mám, jež krouží v žilách všad,
pošetilostí jat, byl poskvrněn
do míry té, tvých kladů odbývat:
Přes Vesmír blas můj jinak nezažní,
tys Růže má, veškeré své mám v ní.

109

O Neuer fay that I was false of heart,
Though absence seem'd my flame to quellifie,
As easie might I from my selfe depart,
As from my soule which in thy brest doth lye :
That is my home of loue, if I haue rang'd,
Like him that trauels I returne againe,
Iust to the time, not with the time exchang'd,
So that my selfe bring water for my flaine,
Neuer beleue though in my nature raig'n'd,
All frailties that besiege all kinds of blood,
That it could so preposterously be stain'd,
To leaue for nothing all thy summe of good :
For nothing this wide Vniuerse I call,
Saue thou my Rose, in it thou art my all.

... jakoby návrat domů...

110

*Žel, je to tak, já kroužil kol a kol,
na pohled za šaška se ustrojil,
vybřežl cit, nejdražší zaprodal,
a z nových přízní staré břichy šil.
Věru, já věrnost skoupě sledoval
úkošem, zcizen: U všech svatých si
úskoky těmi k srdci mládí zval,
skrz horší poznal, čím jsi láska ty,
a skonče, mám, co bude trvalé,
apetit svůj nebudu brousit, zván
zkoušet, co vzmuží starého přítele,
Boha lásky, jemuž jsem zavázán.
Tak uvítej mě, nejlepší pod nebem,
na brud' svou, nej, nejmilovanější vem.*

110

ALas 'tis true, I haue gone here and there,
And made my selfe a motley to the view,
Gor'd mine own thoughts, fold cheap what is most deare,
Made old offences of affections new.
Most true it is, that I haue lookt on truth
Asconce and strangely: But by all aboue,
These blenches gaue my heart an other youth,
And worfe effaies prou'd thee my best of loue,
Now all is done, haue what shall haue no end,
Mine appetite I neuer more will grin'de
On newer prooffe, to trie an older friend,
A God in loue, to whom I am confin'd.
Then giue me welcome, next my heauen the best,
Euen to thy pure and most most louing brest.

...fortune : fortuna, ale i jmění ...

111

*Mně k dobru, snad, plísáte fortunou,
ta vinná bohyně je, hříchů mých,
té, zaopatřit mě je pod cenou,
než z peněz, ba i mravů veřejných.
Tím má mé jméno cejch, co tlačí naň,
přirozenosti samé přimění
k obživě též, jak Barvířova dlaň,
politujte mne, přejte obměny.
Jsa svolný pacient, brám doušky rád,
loky Octa, na mou silnou infekci,
nic hořké natolik, tak hořce brát,
ni pokání dvě, korekcí korekci.
Příteli litujte mne, slibuji,
váš soucit stačí a mne zahojí.*

III

O For my fake doe you with fortune chide,
The guiltie goddesse of my harmfull deeds,
That did not better for my life prouide,
Then publick meanes which publick manners breeds.
Thence comes it that my name receiues a brand,
And almost thence my nature is subdu'd
To what it workes in,like the Dyers hand,
Pitty me then,and with I were renu'de,
Whilst like a willing pacient I will drinke,
Potions of Eysfell gainst my strong infection,
No bitterneffe that I will bitter thinke,
Nor double pennance to correct correction.
Pittie me then deare friend,and I assure yee,
Euen that your pittie is enough to cure mee.

...

112

*Váš cit, a soucit, plní impresi,
již sprostý skandál vtisk mi do čela,
co na tom mně, kdo chválí, hartusí,
když zatravníte špatné docela?
Vy jste mé Vše, mým má být úsilím
vyslyšet hanu, chválu z vašich rtů,
a nikdo mě, já živým nesdělím,
co zocelí, zlo změnění v dobrotu.
V hlubokou Strž tak házím ohledy
na jiné blasy, nutím k mlčení
kritiky nebo chvály Nohsledy:
Hle, jak má přezíravost nelení.
Šlechtět vás, toliko mne zajímá,
krom mě, svět vaše žití nevnímá.*

112

YOur loue and pittie doth th'imprefion fill,
Which vulgar scandall stamp't vpon my brow,
For what care I who calles me well or ill,
So you ore-greene my bad, my good allow?
You are my All the world, and I must striaue,
To know my shames and praifes from your tounge,
None else to me, nor I to none aliue,
That my steel'd fence or changes right or wrong,
In so profound *Abysme* I throw all care
Of others voyces, that my Adders fence,
To cryttick and to flatterer stopp'd are:
Marke how with my neglect I doe dispence.
You are so strongly in my purpose bred,
That all the world besides me thinkes y'are dead.

...

113

*Odloučen od vás, vidím myslí dění,
té co mi velí, hled' si svého tu,
ztrácí svou funkci, zčásti z oslepení,
vidouc jen občas, tudíž mimo bru:
Pražádné zdání nepředává srdci,
zda pták, či květ, tvarů si nevšímá,
má mysl, cíle vlastních mžiků ztrácí,
pouští, co chytá svýma očima:
Ať jde o ostrý, nebo měkký svit,
vidění ladných, nebo křivých tvorů,
ať hory, moře, den, či noc má zřít:
Z vran, holubiček, ztváří vašich tvarů.
Nenasycena vámi, úměrně,
mysl má, věrná, šálí nevěrně.*

113

Since I left you, mine eye is in my minde,
And that which gouernes me to goe about,
Doth part his function, and is partly blind,
Seemes seeing, but effectually is out:
For it no forme deliuers to the heart
Of bird, of flowre, or shape which it doth lack,
Of his quick obiects hath the minde no part,
Nor his owne vifion houlds what it doth catch:
For if it see the rud'st or gentlest fight,
The most sweet-fauor or deformedst creature,
The mountaine, or the sea, the day, or night:
The Croe, or Doue, it shapes them to your feature.
Incapable of more repleat, with you,
My most true minde thus maketh mine vntrue.

...

114

*Zda důvtip, vámi korunován, selže,
vsaje monarchů mor ten, pochybnost?
Či že mám tvrdit, že mé oko nelže,
zná Alchymie z vaší lásky dost?
Obludy, věci prosty souladu
za cherubíny mít, vás postavy,
zdokonalovat, co má závadu,
hned jak do zornů se co postaví,
Ach první spíš, tot' zraku lichocení,
mé mysli štědré, doušky lahodí,
mé oko zná co gustem je, a není,
a k chutím mysli, pohár vyladí.
Pokud to má být jed, břích zmenší si,
že oko, z lásky, první okusí.*

114

OR whether doth my minde being crown'd with you
Drinke vp the monarks plague this flattery?
Or whether shall I say mine eie faith true,
And that your loue taught it this *Alcumie*?
To make of monfters, and things indigest,
Such cherubines as your sweet felfe resemble,
Creating euery bad a perfect best
As fast as obiects to his beames affemble:
Oh tis the first, tis flatry in my feeing,
And my great minde most kingly drinks it vp,
Mine eie well knowes what with his guft is greeing,
And to his pallat doth prepare the cup.
If it be poison'd, tis the leffer finne,
That mine eye loues it and doth first beginne.

...

115

Řádky, jež psal jsem dřív, jsou prolhané,
co dí, že nemoh bych vás mít víc rád,
tehdy mým rozumem neseznané,
že plný žár můj jasněj bude plát.
Však v součtu, čas, skrz miliony nehod,
plaz, slibů klín, kaž Králů dekretů,
okorá krásu, ztupí ostří dohod,
a pevné vůle svede z námětu:
Žel, znejistěn tak času tyranstvím,
měl bych snad díť, jak nejvíc rád vás mám,
jakmile nad jistotu jist byv tím,
ověnčit současnost, vzdor obavám:
Láska je Nemluvně, tak slov bych dal,
a lásce růst, jež roste stále dál.

115

THose lines that I before haue writ doe lie,
Euen those that said I could not loue you deerer,
Yet then my iudgement knew no reason why,
My most full flame should afterwards burne cleerer.
But reckening time, whose milliond accidents
Creepe in twixt vowes, and change decrees of Kings,
Tan sacred beautie, blunt the sharp't intents,
Diuert strong mindes to th'course of altring things:
Alas why fearing of times tiranie,
Might I not then say now I loue you best,
When I was certaine ore in-certainty,
Crowning the present, doubting of the rest:
Loue is a Babe, then might I not say so
To giue full growth to that which still doth grow.

... v originále očíslen špatně, pojednává o tom, jak láska chyby toleruje, ‚hight‘ bříčka na height/ hythe : vícerozmyslný závěr řešen (ne)pravopisně ...

116.

Bych snátek věrných myslí neslabil,
odmítám vady. Láskou pak není,
chyb všímat si, měnit je ze všech sil,
poklonkovat jejich odstranění:
Takhle ne! Láska navždy vede svou
je nad bouří, neotřesitelná;
Stálce, bdí nad bárkou zbloudilou
jíž cenu neznáme, byt' výškou sdělná.
Ne Lásku, ret a líc jen sklízí Čas
srpu kružnicí, když má na ránu:
Hodinám a týdnům napospas
Láska přecháá zkázu až na branu.
Pakliže chyba, na mne vinu sval,
já nepsal zbla, mužžennemiloval.
muž, že nemiloval.
muž žen nemiloval.
muže nemiloval.

119.

LEt me not to the marriage of true mindes
Admit impediments,loue is not loue
Which alters when it alteration findes,
Or bends with the remouer to remoue.
O no,it is an euer fixed marke
That lookes on tempests and is neuer shaken;
It is the star to euery wandring barke,
Whose worths vnknowne,although his high be taken.
Lou's not Times foole,though rofie lips and cheeks
Within his bending fickles compasse come,
Loue alters not with his breefe houres and weekes,
But beares it out euen to the edge of doome:
If this be error and vpon me proued,
I neuer writ,nor no man euer loued.

...

117

*Obviňte mne, že vše jsem promarnil,
čím měl jsem zásluh vašich oplatit,
navštívit vaši lásku zapomněl,
ke které každý den mě váže cit,
že čas jsem, často, trávil s bůhvíkým,
předkupní právo vaše, času vzdal,
napínal plachty, větrům všemožným,
od vás co nejdál bych se vzdaloval.
Zapište svévole a chyby mé,
v úhledný soupis, souhrn nezdarů,
před příkrý pohled, chmurný, stavte mne,
však neseštrelete, v zlobném rozmaru:
Můj apel zní, že dbal jsem příkazu
věrnosti lásky vaší, důkazu.*

117

ACcuse me thus, that I haue fcanted all,
Wherein I should your great deferts repay,
Forgot vpon your dearest loue to call,
Whereto al bonds do tie me day by day,
That I haue frequent binne with vnknown mindes,
And giuen to time your owne deare purcha'd right,
That I haue hoysted faile to al the windes
Which should transport me farthest from your fight.
Booke both my wilfulnesse and errors downe,
And on iust prooffe surmise, accumulate,
Bring me within the leuel of your frowne,
But shoote not at me in your wakened hate:
Since my appeale shewes I did strue to prooue
The constancy and virtue of your loue

...

118

*Tu ve snaze chut' k jídlu vytríbit,
lačné látky sobě vnucujeme,
či skrytým neduhům pak předejít,
nevolnosti, dávít vzbuzujeme.
Tak, přesycen jsa vaší sladkostí,
hořkým vlivům podrobil jsem stravu;
vzpouzen dobrého bydla mělkostí,
předchází chorobnému stavu.
Tak předvídáje lásky úlohu,
z prošlých výtek nepěstovat vady,
k léčbě přivedl zdraví polohu,
již, až sešlou, léčily by jedy.
Tou lekcí, vpravdě, život ochucen,
lék tráví jej, kdo z vás byl znechucen.*

118

LIke as to make our appetites more keene
With eager compounds we our pallat vrge,
As to preuent our malladies vnfeene,
We ficken to shun sicknesse when we purge.
Euen so being full of your nere cloying sweetnesse,
To bitter sawces did I frame my feeding;
And ficke of wel-fare found a kind of meetnesse,
To be diseaf'd ere that there was true needing.
Thus pollicie in loue t'anticipate
The ills that were, not grew to faults affured,
And brought to medicine a healthfull ftate
Which rancke of goodnesse would by ill be cured.
But thence I learne and find the leffon true,
Drugs poyfon him that so fell ficke of you.

...

119

*Ty loky, co ze Sirén slz jsem pil,
 lih z alembických baněk, z pekla kal,
 nadějím bázeň, bázním naděj vlil,
 když doufal zvítězit, dál upadal?
 Jak bídne chybné, srdce dopuštění,
 citivší se, jak nikdy, blažené?
 Úžasem očí z Důlků vyhoštění,
 horečky vzteklé, roty zblouzněné?
 Přinosím ztrát teď jsem s to uvěřit,
 že lepší, zlým se ještě zlepšívá.
 a z lásky zmaru, zas ji postavit,
 pak na ladu, a síle získává.
 Zpět jsem, pokárán, výhrad nemaje,
 ztrát zisk můj třikrát víc než vydaje.*

119

WHat potions haue I drunke of *Syren* teares
 Distil'd from Lymbecks foule as hell within,
 Applying feares to hopes, and hopes to feares,
 Still loofing when I saw my felfe to win?
 What wretched errors hath my heart committed,
 Whilst it hath thought it felfe so blessed neuer?
 How haue mine eies out of their Spheares bene fitted
 In the distraction of this madding feuer?
 O benefit of ill, now I find true
 That better is, by euil still made better.
 And ruin'd loue when it is built anew
 Growes fairer then at first, more strong, far greater.
 So I returne rebukt to my content,
 And gaine by ill's thrife more then I haue spent.

...

120

*Váš bezcit dřív je dnes mé spříznění,
 a pro truchlení, tehdy poznané,
 nabádá za můj přečin, sklonění,
 než mosaz, ocel, v Neruy kované.
 Když vás má nelaskavost rozhodila,
 jak vaše mne, Čas ved již do pekel,
 a já jak tyran nelenil jsem zbola
 zvažít, skrz váš hřích, já co vytrpěl.
 Ó kéž by noc béd upomenout hnala
 v cit můj, jak těžké rány dává stesk,
 bych brzy vám, jak vaše přízeň přála,
 balzám též dopřál, brudi na bolest!
 Že přečin váš je dnes mé spropitné,
 můj vykoupí vás, váš vykoupí mne.*

120

THat you were once vnkind be-friends mee now,
 And for that forrow , which I then didde feele,
 Needes must I vnder my transgression bow,
 Vnlesse my Nerues were brasse or hammered Steele.
 For if you were by my vnkindnesse fhaken
 As I by yours , y'haue past a hell of Time,
 And I a tyrant haue no leasure taken
 To waigh how once I suffered in your crime.
 O that our night of wo might haue remembred
 My deepest fence,how hard true forrow hits,
 And foone to you,as you to me then tendred
 The humble falue,which wounded bofomes fits!
 But that your trespassse now becomes a fee,
 Mine ranfoms yours,and yours must ranfome mee.

... jeden ze stěžejních sonetů, tak proč ne na dva pokusy ...

121

*Je lépe žlosyn být, než za žlosyna,
když, nebýt takým, beztake hanu sklídí,
vzít nárok na radost, když ta je braná
ne jak náš cit dá, leč jak druhý vidí.
Pročpak by cizí, cizoložné oči,
uvítat měly moji bujnou krev?
Či po mých chybách slídit slabší stačí,
volí-li za zlé brát mých kladů zjev?
Jsem, který jsem, a ti co mří na mě
místo mých závad cení vlastní pouze,
rovný jsem, měřen křivým metrem klamně,
skerz vadné soudy nic než neodsouzen;
Leda, že zlo své mají za zlé všem,
co muž to zlo, panují tak-že-zlem.*

*Spíš slizem být, než za sliz považován,
nebýt jim nestačí být výtka hradba;
útěcha pryč, když cit náš znevažován,
judikát vynáší-li cizí sudba.
Proč divit se, že falšoun, pidlooký
neuctívá mou ryzost, bnanou žitím?
Znejistě? Voda na mlýn pro křiváky,
co mají za zlé to, co za vhod cítím.
Jsem, který jsem, kdo špinu kydá na mě
místo mých závad sčítá vlastní pouze,
rovný jsem, měřen křivým metrem klamně,
skerz vadné soudy nic než neodsouzen;
Leda, že zlo své znešobecnují,
kujóni všichni, moci pikle kují.*

121

TIS better to be vile then vile esteemed,
When not to be, receiues reproach of being,
And the iust pleasure lost, which is so deemed,
Not by our feeling, but by others seeing.
For why should others false adulterat eyes
Giue salutation to my sportiue blood?
Or on my frailties why are frailer spies;
Which in their wils count bad what I think good?
Noe, I am that I am, and they that leuell
At my abuses, reckon vp their owne,
I may be straight though they them-felues be beuel
By their rancke thoughtes, my deedes must not be shewn
Vnlesse this generall euill they maintaine,
All men are bad and in their badnesse raigne.

...

122

*Tvůj dar, tvé spisky vryty v mozku mám
zapsány do paměti, nadále,
jež nad tuctové vše, dnů všedních klam,
přetrvají, až věčně, trvale.
Či alespoň, jak srdce, mozku tkáň,
jsou od přírody schopny vydržet,
než vzdají, zmaru, z sebe každý daň,
svou tebe část, tvůj záznam udržet:
Nežli by držba tolik držela,
netřeba sčítat lásku, drahá dost,
ze sebe svěřil jsem jim docela
zápis, jež vyčte tvoji výtečnost.
Držet si adjunkta na vzpomění,
by pamět moji vedlo k pomnění.*

122

TThy guift,,thy tables,are within my braine
Full characterd with lasting memory,
Which fhall aboue that idle rancke remaine
Beyond all date euen to eternity.
Or at the leaft,fo long as braine and heart
Haue facultie by nature to subfift,
Til each to raz'd obliuion yeeld his part
Of thee,thy record neuer can be mift:
That poore retention could not fo much hold,
Nor need I tallies thy deare loue to skore,
Therefore to giue them from me was I bold,
To trust those tables that receaue thee more,
To keepe an adiunct to remember thee,
Were to import forgetfulneffe in mee.

... zajímavé sdělení v řádcích 11 a 12, s ohledem na značné cizí redakční úpravy v sonetech od jejich vzniku ...

123

Ne! Čase, nechť se, změn ze mě vydobýt,
tvé pyramidy, třebas s obnovou
mne neobromí znova, co má být,
jsou prošlých vzhledů pouhou ozdoubou:
Krátké dny naše, proto žasneme,
co nám za stará díla vnucuješ,
raděj je ke své chuti vyneseme,
nežli brát, co už bylo, za veteš:
Já spisy tvými, tebou pobrdám,
neuznám dnešní, ani minulé,
neb zápisy tvé, co kdo vidává,
lžou, ukvapením tvým jsou proslulé:
To slib můj, na tom trvat budu si,
vzdor všemu, co tvůj záběr pokosí.

123

NO! Time, thou shalt not boast that I doe change,
Thy pyramyds buylt vp with newer might
To me are nothing nouell, nothing strange,
They are but dressings of a former fight:
Our dates are breefe, and therefor we admire,
What thou dost foyst vpon vs that is ould,
And rather make them borne to our desire,
Then thinke that we before haue heard them tould:
Thy registers and thee I both defie,
Not wondring at the present, nor the past,
For thy records, and what we see doth lye,
Made more or les by thy continuall haist:
This I doe vow and this shall euer be,
I will be true dispyght thy fyeth and thee.

...

124

*Má láska je-li dítkem štěstěny
pak nemanželským, bokem, bez otce,
terč lásky času, času hanění,
k plevelu plevel, z květů kytice.
Nevznikla z nehody jen opory,
netrpí falší pompy úsměvů,
nesnáší rozhořčení údery,
jež nese doba v módním oděvu:
Bez bázně ke Kacířům postojí,
co v krátkém sledu hodin natropí,
ne, sama prozíravost, ustojí,
neroste s horkem, déšť ji netopí.
Zvu času pošetilce dosvědčit,
pro dobro mřou, jichž v břichu život žít.*

124

YF my deare loue were but the childe of fate,
It might for fortunes bafterd be vnfathered,
As subiect to times loue, or to times hate,
Weeds among weeds, or flowers with flowers gatherd.
No it was buylded far from accident,
It suffers not in fmilinge pomp, nor falls
Vnder the blow of thrall'd discontent,
Whereto th'inuiting time our fashon calls:
It feares not policy that *Heriticke*,
Which workes on leaues of short numbred howers,
But all alone stands hugely pollitick,
That it nor growes with heat, nor drownes with showres.
To this I witnes call the foles of time,
Which die for goodnes, who haue liu'd for crime.

...

125

*Co naplat mně je, nosit nebesa,
 zevnějškem vznášet pocty vznešeným
 základy pro věčnost snad nanesa,
 jež krátce drží, zkázy činěním?
 Hleď jich, co měli formu, náklonnost,
 ztratili vše, co přepláceli pacht
 přemíru sladce; vzdali přejícnost,
 ubohý úspěch, v očích závist, krach.
 Ne, ať jdu, prosebníkem, v srdci ti,
 vem chudou oblaci mou, bezplatnou,
 nepokaženou směsí, prostou lsti
 vzájemnost, z sebe, tobě vyznanou.
 Zmiz, Špicle úplatný, věz, věrnou duši
 na pranýř dáš-li, moc tvá nevystaší.*

125

VVer't ought to me I bore the canopy,
 With my extern the outward honoring,
 Or layd great bafes for eternity,
 Which proues more short then waft or ruining?
 Haue I not feene dwellers on forme and fauor
 Lofe all, and more by paying too much rent
 For compound sweet; Forgoing fimple fauor,
 Pittifull thriuors in their gazing spent.
 Noe, let me be obsequious in thy heart,
 And take thou my oblacion, poore but free,
 Which is not mixt with feconds, knows no art,
 But mutuall render onely me for thee.
 Hence, thou subbornd *Informer*, a trew soule
 When most impeacht, stands least in thy controule.

... s kacírským přesvědčením, že tento sonet je rozvernou odbočkou, popisovaným je Měsíc; dodržujme piktogram O, a proč ne bravý text do závorek ...

126

O, ty můj klučino, co ve své moci
 máš času srp, hodiny přesypací:
 Ty ubýváním rosteš, a tím spíš
 milence sinným světlem nasvítíš.
 Přírodou (všeho zmaru vládkyní)
 za chodu vpřed, jsi nucen k couvání,
 k tomu tě má, aby tak její um
 přebíjel minut, času nerozum.
 Však boj se O, tebe za hříčku má,
 zdrží tě jen, v truhle své nenechá!
 Na Audit (opozděně) odpoví,
 Kvitančí vydá tě, a vyhoví.

() tu přesypacích hodin zobrazení

() srpečku líci vtíp je, k pobavení

126

O Thou my louely Boy who in thy power,
 Doeft hould times fickle glaffe, his fickle, hower:
 Who haft by wayning growne, and therein thou'ft,
 Thy louers withering, as thy sweet felfe grow'ft.
 If Nature (fouerraine misteres ouer wrack)
 As thou goeft onwards ftill will plucke thee backe,
 She keepes thee to this purpose, that her skill.
 May time disgrace, and wretched mynuit kill.
 Yet feare her O thou minnion of her pleasure,
 She may detaine, but not ftill keepe her trefure!
 Her *Audite* (though delayd) answer'd must be,
 And her *Quietus* is to render thee.

()

()

...

127

*Za starých dob, černá šla ve stínu
plavé, nikdy kráskou jmenována:
Než zdédila by krásy korunu
Krása ta, je zparchantélou zvána,
neb, v rukách, nad Přírody dovednost,
krášlí hnus, Líci měrou falešnou,
krása už není svatá navýsost,
svržena, má se za vyhoštěnou.
Proto, mé Milé, oči Havraní,
černé jak saze jsou, jak truchlící,
nad tmavou krásou, skrytou v ústraní;
urážka Díla, podvrh cenící.
Jak bědují, půvab svůj zdvíhají,
krásy bled' ve svůj stín dál vrhají.*

127

IN the ould age blacke was not counted faire,
Or if it weare it bore not beauties name:
But now is blacke beauties fucceffiue heire,
And Beautie flanderd with a bastard shame,
For since each hand hath put on Natures power,
Fairing the foule with Arts faulfe borrow'd face,
Sweet beauty hath no name no holy boure,
But is prophan'd,if not liues in disgrace.
Therefore my Mifterffe eyes are Rauen blacke,
Her eyes so futed,and they mourners feeme,
At such who not borne faire no beauty lack,
Slandring Creation with a false esteeme,
Yet so they mourne becomming of their woe,
That euery tounge faies beauty should looke fo.

... *múzická muzika* ...

128

*Jak často, když mi múžnou hudbu hráš,
na božské dřevo zvučíš pohyby,
sladkými prsty jemně kolébáš,
soulad strun sluch můj sytí, zásobí,
já závidím, jak Kloučci jásají,
políbit jemnou skrytou tvoji dlaň,
mé prahnou rty, jichž sklizeň sklízejí,
nad troufalostí dřeva, rdí se zaň.
Být laskány tak, sní o záměně,
brát místo kolíků, co tančí tu,
přes něž jdou prstů kručky vznešeně,
přát dřevu dar, nad osud živých rtů.
Kolíčků nechám, at' si jásají,
jim prsty dej, rty, mé at' líbají.*

128

HOW oft when thou my musike musike playst,
Vpon that blessed wood whose motion sounds
With thy sweet fingers when thou gently swayst,
The wiry concord that mine eare confounds,
Do I enuie those Iackes that nimble leape,
To kisse the tender inward of thy hand,
Whilst my poore lips which should that haruest reape,
At the woods bouldnes by thee blushing stand.
To be so tickled they would change their state,
And situation with those dancing chips,
Ore whome their fingers walke with gentle gate,
Making dead wood more blest then liuing lips,
Since faulie Iackes so happy are in this,
Giue them their fingers, me thy lips to kisse.

... velmi výmluvný sonet, obvykle redakčně postižen v řádce 11 ...

129

*Mrhání Duchem v hanby pustině
je chťice výraz, dříve než je syt
je ze lži, z vraždy, kreví obviněn,
divoký, hrubý, krutý. Nevěřit.
Jak užít, padá v opovržení,
rozumu navzdor, cílem štvance,
rozumu navzteč, léčkou k pozření,
kdo pozří, toho zblázní velice.
K honbě i vlastnictví tak svůdná past,
mívat, mít, shánět, v extrém žene jen,
samotné blaho, nebetyčná strast,
před sebou příslib, vzadu, zdání sen.
To vše svět zná, však nezná tolik, nuže
by odved od ráje, jež k peklu vede muže.*

*Výdej Míz živých v hanbí vypustí
je chťic při činu, před čin stavěn, chťic
zkrven, vrah úd-dajný, hnán k stížnosti,
divý, bez zábran, krutý. Víra pryč ...*

129

TH'expence of Spirit in a waste of flame
Is lust in action, and till action, lust
Is periurd, murderous, bloudy full of blame,
Sauage, extreame, rude, cruell, not to trust,
Inioyd no sooner but dispised straight,
Past reason hunted, and no sooner had
Past reason hated as a swallowed bayt,
On purpose layd to make the taker mad.
Made In pursut and in possession so,
Had, hauing, and in quest, to haue extreame,
A blisse in prooffe and proud and very wo,
Before a ioy proposd behind a dreame,
All this the world well knowes yet none knowes well,
To shun the heauen that leads men to this hell.

... nezanedbejme výslovností hříčku na „wier“ (wear/wire) ...

130

Nad oči Milé, slunce jasnější,
nad rtíky její, korál rudě plá,
než její ňadra, sníh je bělejší;
Vlas nosí, tem'no černé drátky má:
Damašek Ruží, červenobílý
ji v Ružích lící sotva dozvání,
parfémů vůně spíš mě posílí
než z Milé úst co dýchne, zavání.
Sice rád naslouchám, když rozmlouvá,
však úchvatněji Hudba zazní mi:
Nevím, jak bohyně jde, proplouvá,
Milá své nožky drží při zemi.
Niméně, láska moje, pravdivá,
vzácná je, nad srovnání mámivá.

130

MY Miftres eyes are nothing like the Sunne,
Currall is farre more red, then her lips red,
If fnow be white, why then her brefts are dun:
If haire be wiers, black wiers grow on her head:
I haue feene Rofes damaskt, red and white,
But no such Rofes see I in her cheekes,
And in some perfumes is there more delight,
Then in the breath that from my Miftres reekes.
I loue to heare her speake, yet well I know,
That Muficke hath a farre more pleasing found:
I graunt I neuer saw a goddeffe goe,
My Miftres when shee walkes treads on the ground.
And yet by heauen I thinke my loue as rare,
As any she beli'd with false compare.

...

131

*Tyranická jsi, tak jak dílo lsti,
jak krásek pýchy přepych, krutý klam;
však víš, mé srdce u pat leží ti,
jsi nejkrásnější vzácný Drabokam.
Však je i takých, co tě zřeli, soud,
že z lásky tvář tvá nevyhladí sten;
nerozporoval bych to, nejsem kloud,
však sobě v nitru přísahám to jen.
Že nešálím se, na potvrzení,
tisící vzdech vzbouzí tvá, v nitru, tvář,
a krky naše nesou stvrzení,
tvá černá, u mě ční, nad plavých zář.
V ničem tak černá, jak když ničemná,
tě očerňuji v myslí, do temna.*

131

THou art as tiranous,fo as thou art,
As those whose beauties proudly make them cruel;
For well thou know'ft to my deare dotting hart
Thou art the fairest and most precious Iewell.
Yet in good faith some say that thee behold,
Thy face hath not the power to make loue grone;
To say they erre,I dare not be so bold,
Although I fweare it to my selfe alone.
And to be fure that is not false I fweare
A thousand grones but thinking on thy face,
One on anothers necke do witnesse beare
Thy blacke is fairest in my iudgements place.
In nothing art thou blacke faue in thy deeds,
And thence this flaunder as I thinke proceeds.

...

132

*Tvé oči bítám, soucit bledí z nich,
jak srdce tvé mne trýzní, přehlíží,
a v černí lásek hostů smutečních,
soustrastně na mou bolest poblíží.
Ba ani Slunce ranní, na Nebi,
líp nectí šedé líce Východu,
a Hvězdy jas, Večeru podoby,
jen napůl světí strobost Západu,
jak oči raněné tvé tváří ladí:
Tak dej, ať v srdci tvém se vyjímá
truchlení pro mne, které ti tak sedí,
a soucit ke mně, vše tvé dojíká.
Pak odpřísahám, láska černá je,
vše bez tvé pleti špinit hodlají.*

132

THine eies I loue, and they as pittying me,
Knowing thy heart torment me with difdaine,
Haue put on black, and louing mourners bee,
Looking with pretty ruth vpon my paine.
And truly not the morning Sun of Heauen
Better becomes the gray cheeks of th'Eaft,
Nor that full Starre that vfhers in the Eauen
Doth halfe that glory to the sober West
As those two morning eyes become thy face:
O let it then as well befeeme thy heart
To mourne for me fince mourning doth thee grace,
And fute thy pittie like in euery part.
Then will I sweare beauty her selfe is blacke,
And all they foule that thy complexion lacke.

...

133

*Vem srdce d'as, jež mé, tak nutí skučet,
 za zásah těžký, přítele i mne;
 není dost toho, samého mne mučit,
 však zotročen můj drahý přítel je.
 Mé bez sebe v zor krutý vnucení,
 a v dalším já, byv ukrutněji jat,
 on, já, a ty tak pro mě ztraceni,
 muk trojmo, třech, kříž nutno překonat:
 Mé srdce v ocelovou brud' si svaž,
 přítelovo si za jistinu vem,
 at' jsem kde jsem, mé srdce dám mu v stráž,
 bys nehrěšila v Kobce nátlakem.
 Však stejně budeš, já v tě uvržen,
 jsem nucen tvým být, svým vším zadržén.*

133

BEsheved that heart that makes my heart to groane
 For that deepe wound it giues my friend and me;
 I't not ynough to torture me alone,
 But slaue to flauery my sweet't friend must be.
 Me from my selfe thy cruell eye hath taken,
 And my next selfe thou harder hast ingrossed,
 Of him,my selfe,and thee I am forsaken,
 A torment thrice three-fold thus to be crossed :
 Prison my heart in thy Steele bofomes warde,
 But then my friends heart let my poore heart bale,
 Who ere keepes me,let my heart be his garde,
 Thou canst not then vse rigor in my laile.
 And yet thou wilt,for I being pent in thee,
 Perforce am thine and all that is in me.

... jen aby toto, i předchozí, nebylo spás o strádání onoho muže nejblížeššího přítelíčka, milenkou lapeného ...

134

*Tak nyní přiznal jsem, že jeho máš,
že sám jsem svázán libovůlí tvou,
propadnout sebe nechám, pakli dáš
druha mi nazpět, dál být oporou:
Tak neučiníš, ni on z vůle prost,
neb ty jsi lačná, on pln ohledů,
on za mne upsal sebe navýsost,
pod obligace vazbu dvou nás tu.
Tvé krásy předpis vezmeš sama dál,
lichvařit se vším co máš k užití,
z přítele mámit dluh, co za mě vzal,
jej ztratím tak, kvůli zneužití.
Já jeho ztratil, tvoji on, i já,
on plní vše, má není svoboda.*

134

SO now I haue confest that he is thine,
And I my felfe am morgag'd to thy will,
My felfe Ile forfeit, so that other mine,
Thou wilt restore to be my comfort still:
But thou wilt not, nor he will not be free,
For thou art couetous, and he is kinde,
He learnd but furetie-like to write for me,
Vnder that bond that him as fast doth binde.
The statute of thy beauty thou wilt take,
Thou vsurer that put'st forth all to vse,
And sue a friend, came debter for my sake,
So him I loose through my vnkinde abuse.
Him haue I lost, thou hast both him and me,
He paies the whole, and yet am I not free.

... následující dva sonety s důrazem na značně lascivní významy slova *Will* v alžbětinské angličtině ...

135

*At' ta má víc co chtít, ty máš co chtít
svou Vilnici, a přesto Vilníka,
já obdařen jsem dost, bych třímal klíč,
k tvé sladké voliére pro ptáka.
Přej si, aby tvá Vila obsáhla
závazkem byla dost pro Vilníka,
by jiná Vila Vilka nestáhla,
od plavé k pravé zpět at' utíká:
Moře, co přetéká, déšť přijímá
nadmíru touží víc si dopřávat,
nevolky bohatá, tě zajímá
můj s to je, víc svou Vilku roztávat.
Nevpust', ni zburta ani s prosíkem,
jiné, jen já přec tvým jsem Vilíkem.*

135

WHo euer hath her wifh,thou haft thy *Will*,
And *Will* too boote,and *Will* in ouer-plus,
More then enough am I that vexee thee ftill,
To thy fweete will making addition thus.
Wilt thou whose will is large and fpacious,
Not once vouchfafe to hide my will in thine,
Shall will in others feeme right gracious,
And in my will no faire acceptance fhine:
The fea all water,yet receiues raine ftill,
And in abundance addeth to his ftore,
So thou beeing rich in *Will* adde to thy *Will*,
One will of mine to make thy large *Will* more.
Let no vnkinde,no faire befeechers kill,
Thinke all but one,and me in that one *Will*.

... jako předchozí, bravos sama ...

136

Když duše zbrozí se, že dorážím,
ubezpeč, Bill jsem, budu, vůle tvá,
at' ví, že vpustíš co je soudem tvým,
na cestě lásky vše, co vyplývá.
Bílek svou pokladnici naplní,
pilnosti plná přijmi pilníka;
zor rozšíří a s vůlí vyplní
dohledný příjem jednoočníka.
V zástupu čísel projdu po plyši,
vždyt' v účtárně tvé já jsem jednička,
bez drabot nula tvoje nejbližší,
já nic než laskomina sladíčká.

*Se jménem mým si brej a miluj dál
mne, neboť já Vil-nost-ro-zúčtoval.*

*Když duše nabádá, oddal můj příchod,
slepé té přísahej: Willa chci přirozeně,
a duše ví že Vilík vstup, ne východ
sladce má plnit, hnízdo lásky ženě.
Vilík svým viklem do trubky tvé lásky
přidá, nad Vilěmy je dobyvatel.
Při velkých příjmech snadná na otázky
je odpověď, jeden je na pakatel.
Tak v zástupu já projdu nezvážený,
přestože v schránce já jsem jedničkou,
nic nezdrží mne, na tě nadržný,
nejsem nic než tvou sladkou věcíčkou.
Miluj jen jméno mé, neb Will já jsem
kus na tvůj vkus, ze jména William.*

136

IF thy foule check thee that I come fo neere,
Sweare to thy blind foule that I was thy *Will*,
And will thy foule knowes is admitted there,
Thus farre for loue, my loue-fute sweet fullfill.
Will, will fulfill the treasure of thy loue,
I fill it full with wils, and my will one,
In things of great receipt with ease we prooue.
Among a number one is reckon'd none.
Then in the number let me passe vntold,
Though in thy stores account I one must be,
For nothing hold me, fo it please thee hold,
That nothing me, a some-thing sweet to thee.
Make but my name thy loue, and loue that still,
And then thou lovest me for my name is *Will*.

... pravopisná hrůčka ,tide/ tied‘ lod‘ odplová s přílivem, není-li uváána ...

137

Zasleplý bloude, láske, nech mých očí,
 jež hledí, nevidí co vídají:
 Ví co je krása, vidí kam se stáčí,
 však nejlepší, v nejhorším vnímají.
 Když šalby očí kotví v zaujetí,
 v zátoce té, všech mužů přístavem,
 proč, z falší očí, háčky kovát jde ti,
 kam srdce soud mám svázan, s přílivem?
 Proč srdce za soukromou půdu měří,
 co srdce ví, že všech je pastvina?
 Mé oči vidí to, však zápor tvoří,
 zří ryzí lad, kde tvář je odporná,
 Od pravdy věru, srdce, oči vkus
 ujel, má k moru nepravostí skluz.

137

THou blinde foole loue, what dooſt thou to mine eyes,
 That they behold and ſee not what they ſee :
 They know what beautie is, ſee where it lyes,
 Yet what the beſt is, take the worſt to be.
 If eyes corrupt by ouer-partiall lookes,
 Be anchor'd in the baye where all men ride,
 Why of eyes falſehood haſt thou forged hookes,
 Where to the iudgement of my heart is tide ?
 Why ſhould my heart thinke that a ſeuerall plot,
 Which my heart knowes the wide worlds common place?
 Or mine eyes ſeeing this, ſay this is not
 To put faire truth vpon ſo foule a face,
 In things right true my heart and eyes haue erred,
 And to this falſe plague are they now tranſferred.

... viz poznámku k sonetu 144 ...

138

Když láska věrností se zařiká,
věřím, byť dobře vím, jak ona lže,
má mě za neumného mladíka,
prostého falší, jež svět dokáže.
Z lichotky té, že pro ni mladý jsem,
byť, že dny dozrály mé, dobře zná,
já, hňup, jí věřím, s křivým jazyčkem,
a pravdu potlačuju oba dva:
Proč nepřizná, že pravdu zapírá?
Proč nepřiznám si sám, že mám svůj věk?
Láska nejrádě věru předstírá,
Kdo má rád, stár, k počtu let nemá vděk.
Opravdu spolu nestojíme, přec,
bezvadně lhát si, lichotivá věc.

138

When my loue sweares that she is made of truth,
I do beleue her though I know she lyes,
That she might thinke me some vntuterd youth,
Vnlearned in the worlds false subtilties.
Thus vainely thinking that she thinkes me young,
Although she knowes my dayes are past the best,
Simply I credit her false speaking tongue,
On both sides thus is simple truth supprest :
But wherefore sayes she not she is vniust ?
And wherefore say not I that I am old?
O loues best habit is in seeming trust,
And age in loue, loues not t'haue yeares told.
Therefore I lye with her, and she with me,
And in our faults by lyes we flattered be.

...

139

*Ode mne nechtěj hájit příkoří,
jak nevládností tížíš srdce mé,
ni zrakem zraň, ať jazyk láteří,
rázně raž, nesrážej mne Úskočně,
příznej, že odbíháš; na dohled však
zapověz srdci okem odbývat;
Máš nutno ranit lstí, jsouc mocná tak,
má obrana nemá jak vzdorovat?
Omluvil bych tě, láska dobře ví,
že její lady na mě útočily,
tak proto úkladné pryč odvrací,
by svými hroty jinde poranili:
Však nečin tak, dej ránu z milosti,
dobij mě okem, zbav mě bolesti.*

139

O Call not me to iustifie the wrong,
That thy vnkindnesse layes vpon my heart,
Wound me not with thine eye but with thy tounge,
Vse power with power, and slay me not by Art,
Tell me thou lou'st else-where; but in my fight,
Deare heart forbear to glance thine eye aside,
What needst thou wound with cunning when thy might
Is more then my ore-prest defence can bide?
Let me excuse thee, ah my loue well knowes,
Her prettie lookes haue beene mine enemies,
And therefore from my face she turnes my foes,
That they else-where might dart their iniuries :
Yet do not so, but since I am neere flaine,
Kill me out-right with lookes, and rid my paine.

...

140

*Moudrá buď, tak jak krutá, netiskni
mou němou trpnost, opovrženě:
Než žal by slov mi dal, co vyteskní
neutěšený bol můj, veřejně.
Kéž vtipu naučil bych tebe, ve prospěch
ne milovat, však lásku vyznávat,
nevrhým chorým, kteří ztrácí dech,
Lékař má přec jen zdravé zprávy dát.
Kdybych měl zoufat, tak bych zeshlé,
v šílenství, na tě samá pomluva,
v tom světě zkaženém, co zavelel
bloudům, at' bludná zášť se zamlouvá.
Bych nebyl tak, lži k tobě nešíře,
Hleď vpřed, byť srdcem míšš, do šíře.*

140

BE wife as thou art cruell, do not preffe
My tounge-tide patience with too much difdaine :
Leaft forrow lend me words and words expresse,
The manner of my pittie wanting paine.
If I might teach thee witte better it weare,
Though not to loue, yet loue to tell me fo,
As testie sick-men when their deaths be neere,
No newes but health from their Phifitions know.
For if I should dispaire I should grow madde,
And in my madnesse might speake ill of thee,
Now this ill wresting world is growne so bad,
Madde slanderers by madde eares beleueed be.
That I may not be so, nor thou be lyde,
Beare thine eyes straight, though thy proud heart goe wide.

...

141

*V pravdě tě nemiluji očima
neb v tobě vidí chyb až na tisíc,
co přezírají, srdce dojí má,
obdivuje tě, vzhledu nedbajíc.
Ani mým uším řeč tvá neladí,
neřkuli citům, si tě ohmatat,
chut' mou a čich, vábení nesvádí
hostině smyslné tvé holdovat:
Však pět mých mouder, smyslů, nestačí,
blábové jedno srdce odradit,
sloužit ti, z muže stín jen, v podruží,
tvým pyšným srdcem dát se porobit:
Nákažu mou mám za zisk, dosavad,
že ta, proň hřeším, bol mi dává znát.*

141

IN faith I doe not loue thee with mine eyes,
For they in thee a thousand errors note,
But 'tis my heart that loues what they dispise,
Who in dispight of view is pleasd to dote.
Nor are mine eares with thy tounge tune delighted,
Nor tender feeling to base touches prone,
Nor taste, nor smell, desire to be invited
To any sensuall feast with thee alone:
But my five wits, nor my five senses can
Diswade one foolish heart from serving thee,
Who leaues vnsway'd the likeness of a man,
Thy proud hearts flaue and vassall wretch to be :
Onely my plague thus farre I count my gaine,
That she that makes me sinne, awards me paine.

...

142

*Láska můj břich je, nenávist tvá ctnost,
odpor k břichu, mé břišné vášně vzniku,
Ó dáš li k mému stavu v souvislost
svůj stav, mne kárat má víc otazníků,
a pokud kárat, tak ne ze tvých rtů,
jež šarlat svůj tak často zneuctily
falší pout lásky slibů, jak mé tu
si rentu z cizích loží vyloupily.
Je řádné milovat tě, jak ty volíš
vábit svým okem, já tě pohledy,
odpouštět ve svém srdci, pokud svolíš,
nepukne, ohled berouc v ohledy.
Toužíš-li po tom, co si zakrýváš,
vlastním vzorem svůj nárok podrýváš.*

142

Loue is my finne, and thy deare vertue hate,
Hate of my finne, grounded on finfull louing,
O but with mine, compare thou thine owne state,
And thou shalt finde it merri'ts not reproouing,
Or if it do, not from those lips of thine,
That haue prophan'd their scarlet ornaments,
And feald false bonds of loue as oft as mine,
Robd others beds reuenues of their rents.
Be it lawfull I loue thee as thou lou'st those,
Whome thine eyes wooe as mine importune thee,
Roote pittie in thy heart that when it growes,
Thy pittie may deferue to pittied bee.
If thou doost seeke to haue what thou doost hide,
By selfe example mai'st thou be denide.

... jen buď, Wille, tvá ...

143

*Aj jako dbalá hospodyňka štve se
za opeřeným čímsi, co pryč pádí,
položí děcko, hbitě pozvedne se,
pronásleduje to, co pozbyt vadí:
Leč děcko opomenuté ji stíhá,
svým brekem její pozornost zpět shání,
ta však je upřena, na co se mihá:
Nedbá na, děcka ubohého, řvaní;
tak i ty ženeš se, za tím co prchá,
a já, tvé děcko, po tvé stopě snažně,
až lapíš to, v co doufáš, nebuď mrcha:
Zas matku hraj, líbej mne, laskej něžně.
Já budu modlit se, buď Wille tvá,
jen vrat' se, utiš pláče muka má.*

143

LOe as a carefull hufwife runnes to catch,
One of her fethered creatures broake away,
Sets downe her babe and makes all fwift dispatch
In purfuit of the thing she would haue stay:
Whilst her neglected child holds her in chace,
Cries to catch her whose busie care is bent,
To follow that which flies before her face:
Not prizing her poore infants discontent;
So runst thou after that which flies from thee,
Whilst I thy babe chace thee a farre behind,
But if thou catch thy hope turne back to me:
And play the mothers part kisse me, be kind.
So will I pray that thou maist haue thy *Will*,
If thou turne back and my loude crying still.

... tento sonet, a ještě sonet 138, vyšel ve sbírce *The Passionate Pilgrim* (*Vášnivý poutník*) vydáno pod jménem W. Shakespeare, cca 1599 ...

144

*Dvě lásky mám, k útěše, skleslosti,
duchy a rádce mého duševna,
Z andělů vzor, muž plavé jasnosti:
Horší duch, žena, nectně barevná.
V peklo mě vtáhnout hned, mé ženské zlo,
vzor anděla mi odvést s očí hledí,
zprznit mi světce v ďábla, zda by šlo:
Jeho ctnost, hnusnou smyslností svádí.
Zda anděl můj se v ďábla promění,
jen tušit mohu, nic však najisto,
jsouce však mě dál druží vzájemní,
anděla v pekla druh, že zkrát je s to.
To nezjistím, dál život znejistí,
než anděl zla dobrého vyhostí.*

144

TWo loues I haue of comfort and dispaire,
Which like two spirits do fugieft me still,
The better angell is a man right faire:
The worfer spirit a woman collour'd il.
To win me foone to hell my femall euill,
Tempteth my better angel from my fight,
And would corrupt my faint to be a diuel:
Wooing his purity with her fowle pride.
And whether that my angel be turn'd finde,
Suspect I may,yet not directly tell,
But being both from me both to each friend,
I geffe one angel in an others hel.
Yet this shal I nere know but liue in doubt,
Till my bad angel fire my good one out.

... nepřeložitelná hříčka na Anne Hathaway v závěru tohoto rytmicky atypického sonetu, alespoň trochu bravé ...

145

Ty rty co vznikly z Lásky ruk
vydechly zvuk, ,žet' haním věz',
ke mně, jež strpěl pro ní muk:
Když užřela můj bedný stesk,
hned v srdci milost přiznala,
kárala jazyk, samý med,
jímž leda jemně kárala:
Učila zas jej vítat hned:
Žet' haním upravila as
následně, jako jemný den
přijde, když noci peklo d'as
z nebe je v peklo uvržen.
žet' haním han by zprostita
že tím věz život vrátila.

145

THose lips that Loues owne hand did make,
Breath'd forth the sound that said I hate,
To me that languisht for her sake:
But when she saw my wofull state,
Straight in her heart did mercie come,
Chiding that tongue that euer sweet,
Was vfe in giuing gentle dome:
And tought it thus a new to greete:
I hate she alterd with an end,
That follow'd it as gentle day,
Doth follow night who like a fiend
From heauen to hell is flowne away.
I hate, from hate away she threw,
And sau'd my life saying not you.

... druhý řádek má dvě slabiky navíc a jeho začátek bývá považován za tiskařskou chybu, což při ruční sazbě není jen tak, spíš past na horlivé kokorektory ...

146

Ubohá duše, střed mé břišné země,
mé břišné země hříčkou jsi, vzpurných sil,
Proč v nitru lkáš a ujídáš se ve mně,
ač vnější stěny vyzdobit máš cíl?
Proč náklad značný, u tak krátké držby,
marníš na sešlý palác, napověz?
A červi, dědici excesů tržby
chovance pozří? Taká těla mez?
Vžij se spíš v služebníka odevzetí,
at' naplní tvůj sklad strádání dar;
Kup boží termín, prodej hodin smetí:
Krm nitro své, bohatství vně přej zmar:
 Tak pozří smrt, jež muže požírá,
 po smrti smrti až, nic nezmirá.

146

POore foule the center of my finfull earth,
My finfull earth these rebbell powres that thee array,
Why dost thou pine within and fuffer dearth
Painting thy outward walls so costlie gay?
Why so large cost hauing so fhort a leafe,
Dost thou vpon thy fading mansfion spend?
Shall wormes inheritors of this exceffe
Eate vp thy charge? is this thy bodies end?
Then foule liue thou vpon thy seruants losse,
And let that pine to aggrauat thy store;
Buy tearmes diuine in felling houres of droffe:
Within be fed, without be rich no more,
 So fhalt thou feed on death,that feeds on men,
 And death once dead,ther's no more dying then.

...

147

*Jak borečka má láska, prahnoucí
po prodloužení vlastní choroby,
krmí svou slabost, věčně slábnoucí,
jen pachut' neduživou zásobí.
Rozum, této mé lásky Lektvarník,
žlostí, že recepty mrhám, štván,
opustil mne, a já teď, nešťastník,
žadoním smrt, když Lékař je zakázán.
Není mi léku, Rozum nedbá již,
neklid můj v blouznění se obrací;
úvahou, slovy, šílenosti blíž,
scestně pak pravda pryč se vytrácí;
Zatímco já za světlici tě měl,
ty patříš noci, temnu, do pekel.*

147

MY loue is as a feauer longing still,
For that which longer nurfeth the difease,
Feeding on that which doth preferue the ill,
Th'vncertaine fickle appetite to please:
My reafon the Phifition to my loue,
Angry that his prefcriptions are not kept
Hath left me, and I desperate now approoue,
Defire is death, which Phifick did except.
Past cure I am, now Reafon is past care,
And frantick madde with euer-more vnrest,
My thoughts and my difcourfe as mad mens are,
At randon from the truth vainely exprest.
For I haue fworne thee faire, and thought thee bright,
Who art as black as hell, as darke as night.

...

148

Ó! jaké oči v hlavě mám, vděk lásce,
že jsou tak vzdálené od vidění,
a pokud ne, kde rozum na vycházce,
že, co zří dobře, halí v mámení?
Když lадné je, co vadný zrak můj svádí,
co svět chce říct, odmítavostí svou?
Pokud ne, láska popis kladně ladí,
Lásky zrak věrný mín, než kol co jdou:
Cože? Může být věrný Lásky zrak,
upřený, zaslzený, nebohý?
Pak není div, zřít výhled mylně tak,
dál bez slunce, bez čisté oblohy.
Ó lásky lest, oslepit mě sker slzy,
než vad bych našel, prozřel příliš brzy.

148

O Me ! what eyes hath loue put in my head,
Which haue no correspondence with true fight,
Or if they haue, where is my iudgment fled,
That censures falsely what they see aright ?
If that be faire whereon my false eyes dote,
What meanes the world to fay it is not so ?
If it be not, then loue doth well denote,
Loues eye is not so true as all mens: no,
How can it? O how can loues eye be true,
That is so vext with watching and with teares?
No maruaile then though I mistake my view,
The funne it selfe fees not, till heauen cleeres.
O cunning loue, with teares thou keepst me blinde,
Least eyes well seeing thy foule faults should finde.

...

149

*Jak smíš, krutá, říct, že tě nemám rád,
když tobě straním, sobě navzdory:
Nemyslím na tě, když se zapírám,
sobě, tyran, nutím tvé záměry?
Kdo, proti tobě, dál je druhem mým,
koho, na nějž se mračíš, uznávám,
ba, pokud na mě, sobě oplácím,
pomstu na sobě konav, sténávám?
Copak bych jakýs uznal v sobě klad,
jež troufl by si tebou pohrdat,
Mé nej, ctí v tobě každý nesoulad,
jak jen tvých očí mžik dá nabádat.
Dál nenávid' mě, láske, rozmar znám,
Máš v lásce vidoucí, já slepý, sám.*

149

CAnst thou O cruell, say I loue thee not,
When I against my felfe with thee pertake :
Doe I not thinke on thee when I forgot
Am of my felfe, all tirant for thy fake?
Who hateth thee that I doe call my friend,
On whom froun'ft thou that I doe faune vpon,
Nay if thou lowrft on me doe I not spend
Reuenge vpon my felfe with present mone?
What meritt do I in my felfe respect,
That is so proude thy seruice to dispise,
When all my best doth worship thy defect,
Commanded by the motion of thine eyes.
But loue hate on for now I know thy minde,
Those that can see thou lou'ft, and I am blind.

... takové jednoduché slovo ,deed', a také dvojznačné ...

150

*Ach odkud moc máš, síly takové,
mé srdce zviklat k nedostatečnosti,
že připouštím si šálby zrakové
přísahat, den, že nemá světelnosti?
Kde bereš šlušivost těch špatností,
že v odpadcích tvých činů, dokladů,
dlí moc tak zaručených zručností,
že mám tvé nejhorší nad výsadu?
Kdo učil tě, bych prahnul potrhle,
čím víc zní, zřím příčin pro nenávist,
tak rád mít ostatními odvrhlé,
s nimi, mne zavrhnout, tě nemá vést.
Nehodna, vzbudilas-li lásku mou,
mám zásluh, nárokovat lásku tvou.*

150

OH from what powre haſt thou this powrefull might,
VVith infufficiency my heart to ſway,
To make me giue the lie to my true fight,
And fwere that brightneſſe doth not grace the day?
Whence haſt thou this becomming of things il,
That in the very refuſe of thy deeds,
There is ſuch ſtrength and warrantife of ſkill,
That in my minde thy worſt all beſt exceeds?
Who taught thee how to make me loue thee more,
The more I heare and ſee iuſt cauſe of hate,
Oh though I loue what others doe abhor,
VVith others thou ſhouldſt not abhor my ſtate.
If thy vnworthineſſe raifd loue in me,
More worthy I to be belou'd of thee.

... další karnálně vyčnávající motiv, dle mého nejlepšího vědomí a svědomí ...

151

*Láska věk nemá, chápat svědomí,
každý z-ná-s-vědomý se z lásky rodí,
šizuněku, nenut' sklouznout, běda mi,
než bys byl strůjcem, jenž mé břichy plodí.
Ty že mě prozrazuješ, zrazuje
vznešenost moji, v bídném těle sice,
má duše velí tělu, schvaluje,
k triumfu v lásce, tělo nedbá více.
Však na tvůj povel vstane, míř cvičit,
za cenu hrdě tebe chtíce stojí,
spokojen na tvém díle nádeničtí,
při tobě stát, po boku padnout v boji.
Ne bez svědomí tvrdě, dím, lze žvat
ji vášní, proň tak vstávám, padám rád.*

151

Loue is too young to know what conscience is,
Yet who knowes not conscience is borne of loue,
Then gentle cheater vrge not my amiffe,
Leaft guilty of my faults thy fweet felfe proue.
For thou betraying me, I doe betray
My nobler part to my grose bodies treafon,
My foule doth tell my body that he may,
Triumph in loue, flesh staies no farther reafon.
But ryfing at thy name doth point out thee,
As his triumphant prize, proud of this pride,
He is contented thy poore drudge to be
To stand in thy affaires, fall by thy fide.
No want of conscience hold it that I call,
Her loue, for whose deare loue I rise and fall.

... náročné slabikaření ...

152

*Tě milovat, jsem křivopřísežník,
dvojmo ty, tvé mně lásky vznášení,
lože slib zradit, nové víry vznik,
svěží slib zášti z lásky nošení:
Proč ze dvou přísah zrad tě obviňuji,
sám dvacet vydav; nejkřivejších vět,
bez přísah, klením tobě ubližuji:
Má víra v tebe pryč, a nikdy zpět.
Já něhy hloub svou hloubil sliby přece:
Tvé lásce, věrnosti nes zasluby,
tě osvětit, dal oči slepé lásce,
je zapřísáhl, zapřít co zřely by.
Já za hodnou tě měl: Zrak zradou mou,
vpravdě se dušovat, za lež tak hanebnou.*

152

IN louing thee thou know'ft I am forfworne,
But thou art twice forfworne to me loue fwearing,
In act thy bed-vow broake and new faith torne,
In vowing new hate after new loue bearing:
But why of two othes breach doe I accuse thee,
When I breake twenty:I am periur'd most,
For all my vowes are othes but to misuse thee:
And all my honest faith in thee is lost.
For I haue fworne deepe othes of thy deepe kindnesse:
Othes of thy loue,thy truth,thy constancie,
And to inlighten thee gaue eyes to blindnesse,
Or made them fwere against the thing they see.
For I haue fworne thee faire:more periurde eye,
To fwere against the truth fo foule a lie.

... neodpustil jsem si pravopisnou hříčku a mor nakonec ...

153

Amor u louče uleh, upad v snění,
 Diany dívka šanci hned viděla,
 láskytvorného ohně ponoření
 v chlad tůně lůna země, co udělá:
 Ta vzala jeho oheň vášně, boží,
 bezčasý živý žár, jež dodnes plá,
 a vzniklo vřídlo, z něhož muži těží,
 zavléklym syfílům kůra výsostná:
 Však na pohled mé milé, novou střelu
 vyslal hoch, brudi mé se dotknul žeh,
 já churav, přál si lázně té tu sílu,
 tristní host chorý, tamto mířl spěch.
 Léke v lázni nemám, mně lživě zapřený,
 A mor vzplál; vzňal jej milé zrak upřený.

153

Cupid laid by his brand and fell a sleepe,
 A maide of *Dyans* this aduantage found,
 And his loue-kindling fire did quickly sleepe
 In a could vallie-fountaine of that ground:
 Which borrowd from this holie fire of loue,
 A dateless liuely heat still to indure,
 And grew a feething bath which yet men proue,
 Against strang malladies a foueraigne cure:
 But at my mistres eie loues brand new fired,
 The boy for triall needes would touch my brest,
 I fick withall the helpe of bath defired,
 And thether hied a fad distemperd gueft.
 But found no cure, the bath for my helpe lies,
 Where *Cupid* got new fire; my mistres eye.

...

154

*Malý Lásky-Bůžek zaspal kdysi,
po boku měl, srdcí žeh, pochodeň,
a mnohé Nymfy, cudné, kolem šly si,
jen jedna vztáhla na něj dívčí dlaň,
líbezňá řeholnice ohně vzala,
jež dřív už brával srdcí Legie,
pročež, vášnivé touhy Generála
ve snu, dlaň Panny zbabila výzbroje.
Pochodeň v blízké Studni uhasila,
jež z vášně vzala žár co věčně plá,
tak lázeň ozdravná se ustavila,
pro může choré, já, Milé za osla,
tam šel se léčit, tím že se potvrdí,
vášní vře voda, tuň vášeň nezchladí.*

154

THE little Loue-God lying once a sleepe,
Laid by his fide his heart inflaming brand,
Whilst many Nymphes that vou'd chaſt life to keep,
Came tripping by, but in her maiden hand,
The fayreſt votary tooke vp that fire,
Which many Legions of true hearts had warm'd,
And ſo the Generall of hot defire,
Was ſleeping by a Virgin hand difarm'd.
This brand ſhe quenched in a coole Well by,
Which from loues fire tooke heat perpetuall,
Growing a bath and healthfull remedy,
For men diſeaſd, but I my Miſtriffe thrall,
Came there for cure and this by that I proue,
Loues fire heates water, water cooles not loue.

FINIS.

Mé uznání a poděkování za pomoc, inspiraci, či motivaci si zasloužím:

www.rymy.cz

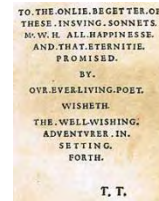
www.slovník.cz

internetshakespeare.uvic.ca

www.william-shakespeare.info

www.shakespeares-sonnets.com

iginomarini.com/fell/the-revival-fonts

Předchozí (celku) překladatelé:

Josef Václav Sládek, 1893

Jaroslav Vrchlický, 1896, 1904

Antonín Klášterský, 1923

Jan Vladislav, 1955

(František Nevrla)

Břetislav Hodek, 1976

Zdeněk Hron, 1986

Miroslav Macek, 1996

Jarmila Urbánková, 1997

Martin Hilský, 1997

Miloslav Uličný, 2005

Jiří Josek, 2008

...

můj bratr Pavel Pinkava,

autodidaktický, leč fundovaný shakespearolog

a jiní více či méně ortodoxní teoretikové, propagátoři a vydavatelé

a v poslední řadě autor, autorka či autoři,

„Shakespearových sonetů“

translation © Václav Z J Pinkava, 2010

Doslovem: Co tím chtěl překladatel říci?

K tomuto překladu mne vedlo několik pohnutek. Hlavním důvodem bylo to, prostě zkusit.

Přitom jsem namátkově sem tam přečetl ukázky z dosavadních českých překladů.

Zaujalo mě, jak se navzájem liší. A jak se liší od originálu.

Jenže, ona po čtyřech staletích není jednotná ani předloha.

Mou láskou je básnický překlad a snaha, kterou vyjadřuje sonet 105:

*At' moji lásku nezvou Modlářstvím,
že za Modlu bych lásku vydával,
když moje zpěry, chvály, především
jednotné jsou, na jeden námět, dál.
Laská, má láska, dnes a zítřka, jež
věrná je, stálá, v podiv výtečně,
tak moje verše váže v stálost též,
jednotu sdílí, rozdílů však ne.
Lad, vlídnost, věrnost popsat, o to jde,
lad, vlídnost, věrnost, jinak, frází prost,
invence moje tak čas věnuje,
témata naráz tři má, vůle dost.
Lad, vlídnost, věrnost, různé adresou.
Ti tři, až dodnes, vedli každý svou.*

*Let not my loue be cal'd Idolatrie,
Nor my beloued as an Idoll shew,
Since all alike my songs and praifes be
To one, of one, still such, and euer so.
Kinde is my loue to day, to morrow kinde,
Still constant in a wondrous excellence,
Therefore my verse to constancie confin'de,
One thing expresting, leaues out difference.
Faire, kinde, and true, is all my argument,
Faire, kinde and true, varrying to other words,
And in this change is my inuention spent,
Three theams in one, which wondrous scope affords.
Faire, kinde, and true, haue often liu'd alone.
Which three till now, neuer kept seate in one.*

Shakespeareovy sonety jsou, nebo alespoň bývaly, v Anglii, kde jsem vyrůstal, součástí školní výuky angličtiny.

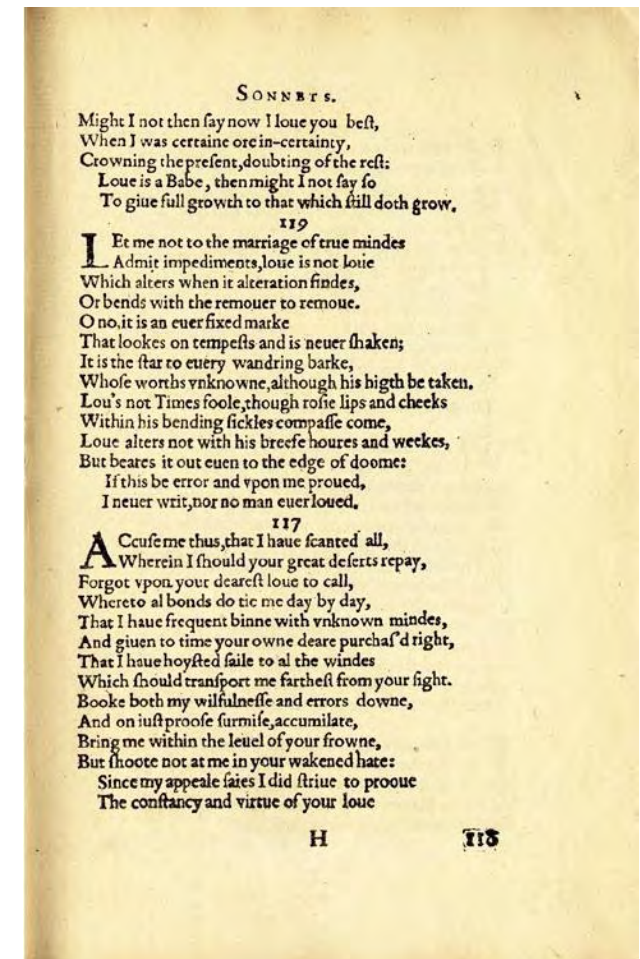
Nejen mně, ale i mým vrstevníkům se proto tak trochu zprotivily –, navíc jsou docela náročným čtením.

V hodinách anglického jazyka a literatury bylo ovšem součástí věci sonety interpretovat.

Když jsem se rozhodl sonety přeložit, předsevzal jsem si, že budu překládat z originálního textu, a ne z redakčně upraveného, ať už kýmoli. A interpretovat je nebudu, alespoň ne urputně, jen ikonoklasticky zpochybním dosavadní výklady, bude-li to namístě, a nechám výklad na čtenářích.

Vedl mne k tomu obzvlášť fakt, že sonet 116 byl vysázen s číslem 119 a že znám pojem kontrolního součtu.

Sonet totiž pojednává o myšlence, že láska nebazíruje na nedostatkách, že je stálá a pevná, není malicherná, neopravuje. Závěrečné „If this be error and upon me proued, I neuer writ, nor no man euer loued“ zní kategoricky. „Pokud toto je můj omyl, pak jsem nikdy nepsal ...“ Samotný závěr je vícerozmyslný, ale přeložil jsem jej trojsmyslně použitím vlastní pravopisné hříčky: „já nepsal zbla, mužemnemiloval.“ kde poslední „překlep“, sousloví dvou / tří slov, své významy prozradí přečtením, ne přepsáním. Korektořům natruc.

V tomto sonetu je zajímavá i souvislost mezi zdánlivě nahodilým a zmatečným pravopisem slova „high“ a kontextem v němž se objevuje. „It is the star to every wandering barke, Whose worths unknowne, although his high be taken.“ Doslova: [Láska] je hvězdou každé zbloudilé bárce (*či každému zatonalému šléku?*), jejíž hodnota je neznámá, i když výška(?) je zaznamenaná / zaměřená. Čeho? Hvězdy?

Výška může být ve smyslu hloubky ponoru, bárka je zatěžkána, nevíme jakým břemenem, ale podle ponoru soudě, nějakým... Není to narážka na těhotenství? Nebo jde o zaměření ještě jinak? Totiž high takto psáno by se vyslovalo podobně jako slovo Hythe, nebo Hithe, což znamená útočiště, přístav. Takže se nám ta zbloudilá zatěžkaná bárka, nesoucí nepoznanou ænnost, dostane až do útočiště, kam má zaměřeno, díky pevnému a stálému, vysoce vyzviženému vodítku lásky. Zajímavé zpestření. Přínos originálu. V redakčně upravených verzích nenajdeme tento sonet „119“, jinak než jako „116“, a s opraveným pravopisem.

Pravopis je první obětí redakčních zásahů. Úpravou pravopisu se však vytrácí spousta vizuálních hříček, kdoví zda náhodných: wife / wife, fight / fight apod.

Jsou i zvukomalebné hříčky. Slovo slunce zní jako syn, i když psáno Sunne a Sonne, a sonety 7 a 33 této hříčky využívají.

V sonetu 23 je na závěr, nepravopisně, „To heare wit eies belongs to loues fine wiht.“ To mutuje v redakční úpravě do téměř inverzního „To hear with eyes belongs to love's fine wit“ a zase je to na můj vkus původně jasná, vtipná a elegantní hříčka ilustrativně podtrhující pointu, že láska vyslyší ořma, tzn. vnímá i mlčky, ale každopádně láska vnímá nejen jak jsou slova v sonetech napsaná, ale jak znějí vyslovena.

V sonetu 130 se redakčně vytrácí dvojsmysl původního pravopisu „wiers“ „If haire be wiers, black wiers grow on her head:“, přičemž vyslovit wiers v alžbětinské angličtině má blízko ke slovům wears (šatstvo, móda) a wires (dráty), a tudíž je tu významová hříčka „když nosí účes, tak ne jako šaty, ale jako dráty“. Jinak by šlo o pouhé opakování, hloupé „pokud vlasy jsou drátky tak má na hlavě černé drátky“. No a co?

Podobně v sonetu 129 sotva dnes nalezneme původní znění „A blisse in prooffe and proud and very wo“, v redakčně upravených zněních se ze slova proud stalo proved, a je konec narážky na „vyčnívání“. Ochablé.

V sonetu 111 se v prvním řádku redakčně nahrazuje vysázené wiht (wish) smysluplnějším with, ale je to tak správně? Přát si aby fortuna kárala, nebo kárat spolu s fortunou?

V sonetu 146 bývá značný zásah, a sice často schází celý začátek druhého řádku, který se redaktorům jeví jako tiskařská chyba, opakování konce prvního řádku. Přinejmenším kvůli tomu, že rytmiky má druhý řádek v původním znění dvě slabiky navíc. Jenže, sázet olovem není jen tak nějaký cut-and-paste počin.

V sonetech jsou i jiné anomálie, rytmické a strukturální. Sonet 145 je čtyřstopý, s hříčkou na jméno Anne Hathaway. Sonet 99 je patnáctiřádkový, tj. má o celý (první) řádek navíc, sonet 126 je nejen sdruženě rýmovaný, ale postrádá oba závěrečné řádky, jejichž místo zaujímají několikamístné mezery, v závorkách, původně kursivou. -Že by místo pro tajeňku?

V sonetech je také řada frází v závorkách, (42+2 prázdné na konci sonetu 126), z toho ani jedna na čtvrtém řádku jednoho ze sonetů, a řada slov, ne ve všech svých instancích, je kursivou, zdánlivě nahodile. Co mají společného *Rose, Audit, Hens, Adonis, Hellens, Grecian, Statues, Mars, Intrim, Alien, Eaues, Saturne, Satire, Philomell, Autumne, Abisme, Alcumie, Syren, Heritike, Informer, Audite, Quietus, Will* (x11), *CVpid, Dyans, Cupid*? Libovali? Proč jsou čtyři sonety uvozeny kursivou, a to zrovna písmeny *W* (79, 138) a *S* (65, 75)?

A co teprve ta zběsilá interpunkce originálu? Zdvojení písmen v úvodu sonetu 122 ve slově TThy má být tajný podpis vydavatele, jménem Thomas Thorpe? Proč T.T. uvádí dedikaci na úvod ve tvaru tváře, místo mezer samá tečka? Je „onlie begetter“ takto psáno narážkou na lež, skrytý úmysl, nebo překrytí šifrovým klíčem? Fantazii se meze nekladou.

Není třebaš něco míněno tím, že slovo eye (oko) zní jako „i“ nebo „I“? Obzvlášť v závěru sonetu 152. Mám někde zkusit tu narážku dodržet a přeložit očka jako (v)íčka? A máme brát v sonetu 137 ono „If eyes corrupt by ouer-partiall lookes“, jako upozornění „kdyby íčka byla zprzněná příliš horlivým dohlížením“ ... Co tím chtěl básník říci?

Co kdyby to celé byl záměr, a sonet 116/119 kontrolním součtem a pastí na horlivé redaktory! Že by Shakespeare měl v sonetech nějakou šifru? V alžbětinské době to nebylo tak neobvyklé. Pokud není sonet 116 vysázen jako 119, někdo se toho ujmul, a dál nehleďte šifrovanou zprávu... Příliš troufalé a senzacechtivé vnímání podkladu?

Ovšemže, případnou šifru se nedá vylepšit kořekturou, a přeložit už vůbec ne. Ale nemusíme veškeré tajnůstky a libůstky horlivě ničít.

Tak či tak, každopádně stojí za úvahu, zda vůbec známe -(a překládáme) původní Shakespeareovy sonety, ať už by byl „Shakespearem“ a jejich autorem/autorkou/autory kdokoli.

Redakční zásahy jsou již tradicí. Nános čtyř staletí redakčních úprav, vylepšování a erudovaných výkladů, je značný. S úpravami původního textu přebíráme nekriticky převzatá moudra. Stejně jako všude na světě se člověk dozvídá jako danou věc, že sonety jsou adresovány porůznu urozenému plavému mladíkovi, nejen platonickému příteli (1–77, 87–126), básnickému sokovi (78–86), a trýznivé tmavé milence (127–154).

V samotném textu je však pramálo podkladů pro většinu kánonických tvrzení, komu jsou a nejsou sonety adresovány, a z jakých pohnutek. Co třeba možnost, že sonet 126 je adresován Měsíci, který dochází a couvá? Že 53 popisuje boha lásky Amora, v kontextu postav dávných věků? A není sonet 68 adresován staršímu muži, který odmítá líčení a paruku? A nepatří k němu i 67? A nemohlo by v sonetu 42 jít o frustraci otce, jehož milenka se věnuje jejich synáčkovi, který je však vlastně jeho druhým já? A tak dále.

Na zvážení...

A pozor, když už takto zásadně polemizovat, tak dbejme toho, že původní znění nám, kvůli anglické gramatice, nejenže zastírá pohlaví adresátů, ale i autorovo! Komentátoři vůbec nedbají byť sebeokrajovější možnosti, že by některé sonety psala žena, že by šlo o repliky, že by souborné dílo bylo sonetovým dialogem. Nemožné?

Překladaelé, dbalí výkladových konvencí, se pak volbou gramatických obrátů přímo hrnou k závazné interpretaci pohlaví adresátů, a samozřejmě i autora. Ono to totiž, leckdy, ani jinak nejde. Na můj vkus podstatnou a zbytečnou ztrátou informace v překladu je přehlížení nebo zastírání tykání, versus vykání v původních sonetech. Vykání je v menšině, ale je tam, ne tak souvisle, v 35 sonetech (13, 15–17, 24?, 52–55, 57–59, 71, 72, 75, 76, 80, 81, 83–86, 98, 102–104, 106, 111–115, 117, 118, 120). Proč Komu? Někde i plurál?

Nechci nikoho provokovat, ale aby člověk něco dobře přeložil, musí to nejprve pečlivě číst. Nezaujatě, bez předsudků, bez redakčních a výkladových nánosů a nátěrů. Neopisovat. Proto jsem se vrátil k původnímu znění i pravopisu, a musel jsem tedy číst obzvlášť pozorně.

Subjektivní výsledek mého překladatelského tažení je, že mi dosavadní výklady a překlady sonetů připadají -značně tendenční.

Shakespeare nemusí být chápán jako homosexuální či bisexuální, (ovšem proč by ne), když některé sonety se mohou týkat vztahu otce a syna, třebaš nemanželského, utajovaného, aby jej tatínek nepoškodil tím, že by se k němu bez šifry hlásil. (Obzvlášť výmluvné jsou sonety 37 a 39.) Řada dalších by podle samotného původního textu mohla představovat alegorické sonety, jejichž adresáty jsou porůznu Amor, Eros, Láska, Múza, Vášně, Slunce, Měsíc, Čas, Smrt atd., s příslušnou personifikací. Nemůže být adresátem básník sám, nepíše sonety ve snaze zvěčnit sebe?

Za „výkladní“ lze považovat sonet 144, a jeho překlady. Vyšel ve dvou variantách již o deset let dříve ve sbírce *The Passionate Pilgrim*. Tento sonet je záhytným bodem teoretiků, explicitně kontrastuje dvě lásky, andělského plavého muže a zlo v opačném pohlaví a zbarvení „The better angel is a man right faire: The worfer spirit a woman collour'd il.“

Proto jsem si dal velmi záležet, aby můj překlad zde byl co nevěrnější předloze, se všemi narážkami. V řádce 11 „But being both from me both to each friend,“ snad pomáhá variantní znění „For being both to me: both, to each friend,“ pochopit, že obě lásky jsou mi (ke mně, ze mě, ode mě, vůči mně) a sobě navzájem vzdálené a zároveň blízké.

V dalším řádce je nasnadě pohlavní obraznost, jámy pekelné, a symetričnost situace, že každý anděl-duch je, hádá básník, v pasti (pekla) druhého. Abych konečně vyjádřil svou „preferenci“ výkladu: Shakespeareovi jde o zásadní a vznešenější alegorii, než přiznávat své sklony. Jde o vztah ke dvěma láskám -duchovno versus tělesno. Můj názor.

Sečteno a podtrženo, mým záměrem je podat Shakespearovy sonety sice v xiii-tém českém překladu, ale čerstvě, věrnější originálu, včetně náznaku hříček, hádanek a rébusů, které jsou v něm obsaženy. Ne vždy to jde. Například, sonet 105 v úvodním znění začíná „LEt not my loue be cal'd Idolatrie, Nor my beloued as an Idoll fhow,“. Nepřeložitelné je, že slovo Idol značí modlu, ikonu, bůžka, a idol v jednom, ale zní zároveň jako Idle – líný, jalový, zahálčivý, zbytečný, nečinný... a psáno Idol připomíná „eye-doll“-panenku pro oči. Mohu-li, jako naprosto dvojjazyčný člověk soudit, jak na mě, subjektivně, působí originál versus překlady, pak netvrdím, že některé překlady nejsou lepší, než ty mé, a dokonce lepší, co by sonety o lásce, než je originál. Jsou leckde výkladově jednoznačnější, obrazně výřečnější, prostě hezčí. Stejně jako dnešní sazba písma oproti té původní je v mnohém ladnější, a historická hudba interpretovaná moderními hudebními nástroji a hudebníky nabízí lepší zážitek.

Leč, Shakespeare je Shakespeare, ať už byl Shakespearem kdokoli. Sonety jsou enigmaticky krásné. Pokusil jsem se je přiblížit českému čtenáři či čtenářce, co nejvěrněji a nejladněji zároveň, se vši vřidností.

VZJP

doslov: Václav Z.J. Pinkava, 5. ledna 2011

A Louers complaint.
BY
WILLIAM SHAKE-SPEARE.

*podle
originálu,
pod názvem
„Milostivé trápení“
přeložil Václav Z J Pinkava
© 2011*

*Z kopce lůna ozvukem dál znělo,
lkaní, sestrou údolní vyštkané,
na vědomí, jež dvojblas vyslyšelo,
já jal se sdílet tristně sdílené,
zhléd dívčí rysy, z bledě vtělené,
prstenů ničic, stránek trhajíc,
její svět smutná bouře zmitajíc.*

*Na její hlavě z copů slámy úl,
před Sluncem val, visáče chránění,
jež tvářila se, že v ní dřív byl žhnul
krásy žár, hasnoucí až k pohřbení,
čas nedokosil mládí rašení,
mládí kus přec, vzdor dopuštění sbůry,
a záblesk krásy zpoza sžehlé kůry.*

*Často zrak v Kapesníčku tetelí,
emblémy zdobnými se pyšníci:
Hedvábí smáčí v slané koupeli
slz, z bolu zralého se ronící,
a často čítá obsah tížící:
Neméně vzlykáním se zajíká,
a do všech poloh nářkem proniká.*

FRom off a hill whose concaue wombe reworded,
A plaintfull story from a fistring vale
My spirrits t'attend this doble voyce accorded,
And downe I laid to list the fad tun'd tale,
Ere long espied a fickle maid full pale
Tearing of papers breaking rings a twaine,
Storming her world with forrowes,wind and raine.

Vpon her head a plattid hiue of straw,
Which fortified her vifage from the Sunne,
Whereon the thought might thinke fometime it faw
The carkas of a beauty spent and donne,
Time had not fithed all that youth begun,
Nor youth all quit,but spight of heauens fell rage,
Some beauty peept,through lettice of fear'd age.

Oft did she heaue her Napkin to her eyne,
Which on it had conceited charecters:
Laundring the silken figures in the brine,
That feasoned woe had pelleted in teares,
And often reading what contents it beares:
As often shriking vndistinguisht wo,
In clamours of all fize both high and low.

*Občas zrak odhodlaně upřený
má, přímo vzývá v klání okolí:
Občas odvádí pohled, stočený
dokola k zemi; někdy do dáli
oči má míří kamsi, jakkoli,
všad a přec nikam, neutěšeně,
myslí a zrakem kmitá smíšeně.*

*Lokny jen účes letmo držící
hlásají, jakás snaha že tu je;
pramínky spouští klobouk kypící,
a skráně bledých lící lemuje,
některé stále stužka sdružuje,
a svazek poroby je drží dál,
však volný, nedbá, aby svazoval.*

*Na tisíc pozorností z úschovy
jantar a křišťál, Gagát vyjímá,
je hází, vrhá řece do správy,
na jejímž štkavém břehu dojíká,
jak lichva, vlhko k vlhku přijímá,
či Vládců štědrost, sotva vypustí
po kapkách nouzi, proudí krajností.*

Some-times her leueld eyes their carriage ride,
As they did battry to the spheres intend:
Sometime diuerted their poore balls are tide,
To th'orbed earth ;fometimes they do extend,
Their view right on, anon their gafes lend,
To euery place at once and no where fixt,
The mind and fight distractedly commxit.

Her haire nor loofe nor ti'd in formall plat,
Proclaimd in her a carelesse hand of pride;
For some vntuck'd descended her sheu'd hat,
Hanging her pale and pined cheeke beside,
Some in her threedden fillet still did bide,
And trew to bondage would not breake from thence,
Though slackly braided in loofe negligence.

A thoufand fauours from a maund she drew,
Of amber chriftall and of bedded Iet,
Which one by one she in a riuier threw,
Vpon whose weeping margent she was fet,
Like vsery applying wet to wet,
Or Monarches hands that lets not bounty fall,
Where want cries fome;but where exceffe begs all.

*Složená psaní v počtu nemalém
probírá, vzdychá, cáry vrhá v proud,
Prstenům zlatým, z kostí, láme lem
by Hrobky z bahna měly, z hlíny broud,
než krajních, kreví psaných, psaní rvout
v hedvábné vazbě, umně strojené
jsou, tajnosnubně zapečetěné.*

*Ta, často vláhou očí smácela,
líbala, k pláči dovedena tak,
štkajíc, Ó krevi, lží jsi ručila,
jak nectně svědčíš uzarděna však!
Čern tuše, k zatracení lepší znak!
A rozhorleně trhá řádky ty,
nešťastná, nectí vzkazů úkryty.*

*Zbožný muž stádo krav pás opodál,
bývalý raubíř, znalý světaběh
Dvora a Města, jenž již odevzdal
úletů léta, odletět zřel spěch,
k sešandě strádající naprospěch
zamířil: Z úcty k stáří žádá znát
příčiny žalu, stručně, přání snad.*

Of folded schedulls had she many a one,
Which she perus'd, sigh'd, tore and gau'd the flud,
Crackt many a ring of Posied gold and bone,
Bidding them find their Sepulchers in mud,
Found yet mo letters fadly pend in blood,
With fleided filke, feate and affectedly
Enswath'd and seald to curious secrecy.

These often bath'd she in her fluxiue eies,
And often kist, and often gau'd to teare,
Cried O false blood thou register of lies,
What vnapproued witnes doost thou beare!
Inke would haue seem'd more blacke and damned heare!
This said in top of rage the lines she rents,
Big discontent, so breaking their contents.

A reuerend man that graz'd his cattell ny,
Sometime a blusterer that the ruffle knew
Of Court of Cittie, and had let go by
The swiftest houres obserued as they flew,
Towards this afflicted fancy fastly drew:
And priuiledg'd by age desires to know
In breefe the grounds and motiues of her wo.

*Tak sklouzne, drže sukovici svou;
odstupu dbaje, sedá vedle ní,
A opět nabádá, když vsedě jsou,
dělit se s ním o svoje trápení:
Že třeba z toho něco pramení,
čímž její zaujetí truchlící
lze zmírnit, praví stáří přející.*

*Otče, pravila, ve mně vidíte,
jak rány hodin vedou k zranění;
leč že jsem stará, nežli soudíte,
vězte, ne z věku, stesku z činění;
mohla jsem dál být květem k vidění,
a svěžeť sama, kdybych bývala
udržovala Lásku, nedala.*

*Já nebohá, poznala příliš brzy
ctitele mládí, jenž mou přízeň chtěl;
ten od přírody pohledné byl krásy,
až panny každé pohled na něm lpěl.
Lásce za přibytěk, on stát se měl.
Jakmile z jeho ladí znězněla,
hned doma byla, nově Zbožněla.*

So slides he downe vppon his greyned bat;
And comely distant fits he by her fide,
When hee againe defires her, being fatte,
Her greeuance with his hearing to deuide:
If that from him there may be ought applied
Which may her suffering extasie affwage
Tis promist in the charitie of age

Father she faies, though in mee you behold
The iniury of many a blasting houre;
Let it not tell your Iudgement I am old,
Not age, but sorrow, ouer me hath power;
I might as yet haue bene a spreading flower
Fresh to my selfe, if I had selfe applyed
Loue to my selfe, and to no Loue beside.

But wo is mee, too early I attended
A youthfull suit it was to gaine my grace;
O one by natures outwards so commended,
That maidens eyes stucke ouer all his face,
Loue lackt a dwelling and made him her place.
And when in his faire parts shee didde abide,
Shee was new lodg'd and newly Deified.

*Kadeří hněd' mu padla v kučerách,
a každý závan, který kolem vlál,
hedvábné svitky ke rtům snášel, stáh,
líbezné brátky stváří zálib dál,
pohled naň, mysl jímal, zaklínal:
Vždyť jeho tvář jen v malém pověděla,
co velkolepost v ráji zřít by chtěla.*

*Mužnosti bradu měl jen v osetí,
fénixe chmýří začínalo jen
jak samet nestřížený, na pleti
víc holé nežli tkané z pavučin.
Však o to víc vzhled jeho vystaven,
a přízně výběr vybrat neobstál,
zda s nádechem, či bez něj líp si stál.*

*Výsady jeho ladné jako vzhled,
blas panenský, jež volnost opatří;
když muži pobnut, bouřil jakbysmet
Května a Dubna přelom povětří,
laskavých vánků, co dech nešetří.
Tak jary, svému mládí na důkaz,
zevnějšek zapřel silou vnitřních krás.*

His browny locks did hang in crooked curles,
And euery light occasion of the wind
Vpon his lippes their filken parcels hurles,
Whats sweet to do, to do wil aptly find,
Each eye that saw him did inchaunt the minde:
For on his vifage was in little drawne,
What largeness thinkes in parradise was fawne.

Smal shew of man was yet vpon his chinne,
His phenix downe began but to appeare
Like vnshorne veluet, on that termlesse skin
Whose bare out-brag'd the web it seem'd to were.
Yet shewed his vifage by that cost more deare,
And nice affections wauering stood in doubt
If best were as it was, or best without.

His qualities were beautilous as his forme,
For maiden tongu'd he was and thereof free;
Yet if men mou'd him, was he such a storme
As oft twixt May and Aprill is to fee,
When windes breath sweet, vnruely though they bee.
His rudeness so with his authoriz'd youth,
Did liuery falseness in a pride of truth.

*Jezdec až až, od lidí k slyšení
ten kůň od jezdce svého čerpá síl
ne navzdor pyšný, nese vznešený,
kol, skok a krok, směr vzal, i zastavil
a k tomu spor, dotaz ten vystavil,
zda od něj kůň vytríbil každý čin,
či on se vyznal, Ořem vyznačen.*

*Však rozsudek se hbitě dostavil,
to jeho podstata vše oživila,
okrasným ornamentům dala cíl,
on vyjímá se, ne že schránka skvělá:
Pomůckám poloha jen posloužila,
draly se přispět, jejich zářný lem
mu nepřidal, on jim byl přínosem.*

*Vytríbil chlácholení jazyka
jím vedl spory, mysl k bloubání,
tu důvod silný, hbitá replika
procitly pro něj, lehly ke spaní,
rozesmál pláč, rozeštkal vysmání:
Měl výřečnost a neobvyklý um,
podchytit, poroučet všem pocitům.*

Wel could hee ride, and often men would fay
That horfe his mettell from his rider takes
Proud of subiection, noble by the swaie,
What rounds, what bounds, what course what stop he makes
And controuersie hence a question takes,
Whether the horfe by him became his deed,
Or he his manna'd'g, by'th wel doing Steed.

But quickly on this side the verdict went,
His reall habitude gaue life and grace
To appertainings and to ornament,
Accomplisht in him-selue not in his case:
All ayds them-selues made fairer by their place,
Can for addicions, yet their purpos'd trimme
Peec'd not his grace but were al grac'd by him.

So on the tip of his subduing tongue
All kinde of arguments and question deepe,
Al replication prompt, and reason strong
For his aduantage still did wake and sleep,
To make the weeper laugh, the laughter weepe:
He had the dialect and different skil,
Catching al passions in his craft of will.

*Vládnul tak všeobecně, srdcím všem,
starých a mladých, obou pohlavím,
s ním v myšlenkách šli, sdílet každý vjem
a posloužit mu, k cestám toulavým,
ubrančiv, svolením vlád bezhlavým,
co asi chtěl by on, si dotaz klád
každý, a přání splnit přál si rád.*

*A v hojném počtu u nich zobrazen,
tak na očích je, do úvahy vzat,
jak pošetilců vidina či sen,
ze suvenýrů úspěch dokázat,
z domů a panství, kam se uvázat,
snažně se kochat, leskem více žvát,
než pravý Domáci a bařtipán.*

*Tolik jich bylo, ani na dotek,
přec měly se za srdce jeho past:
Já ubohá, tak prosta zápletek,
a sobě cenná celá (nejen část)
vděk mládí umu, srdcem umným mást,
mé city uvrhla v moc jeho vznětu,
lodyhy žmar, můj dar celého květu.*

That hee didde in the general bofome raigne
Of young, of old, and fexes both enchanted,
To dwel with him in thoughts, or to remaine
In perfonal duty, following where he haunted,
Consent's bewicht, ere he desire haue granted,
And dialogu'd for him what he would fay,
Askt their own wils and made their wils obey.

Many there were that did his picture gette
To ferue their eies, and in it put their mind,
Like fooles that in th' imagination fet
The goodly obiects which abroad they find
Of lands and manfions, theirs in thought assign'd,
And labouring in moe pleasures to bestow them,
Then the true gouty Land-lord which doth owe them.

So many haue that neuer toucht his hand
Sweetly suppo'd them mistresse of his heart:
My wofull felfe that did in freedome stand,
And was my owne fee simple (not in part)
What with his art in youth and youth in art
Threw my affections in his charmed power,
Referu'd the stalke and gaue him al my flower.

*Než jako vrstevnice mé bych zvala,
žádala jej, či žádost povolila,
spíš, sobě ke cti, ve ctnost uvázala,
a dálkou bezpečnou ctnost obradila,
zkušenost, vzpěry zábran postavila,
z důkazů krvácivších, po rozmaru
nevěry Skvostu, jeho lásek zmarů.*

*Však která, odrazena příklady,
souzenou zkázu sama pokouší,
či proti sobě zkouší úklady,
zdolané brozby vrací, připouští?
Radou lze zadržet jen, nic nezruší:
Když v ráži, rady často zlehčujeme
a z otupění smysly zbystřujeme.*

*A naše míza s tím se nespokojí
držet se zpět skrz druhých zkoumání,
mít sladké zapovězené, jež zdá se, znají
z obav ze škod, v náš prospěch z kázání;
Ó chuti zadrž se soudů, jednání!
Kdo má cit v ústech musí košťovat,
byť rozum štkal by, pozděn varovat.*

Yet did I not as some my equals did
Demaund of him, nor being desired yeelded,
Finding my selfe in honour so forbidde,
With safest distance I mine honour sheelded,
Experience for me many bulwarkes builded
Of proofs new bleeding which remaind the foile
Of this false Iewell, and his amorous spoile.

But ah who euer shun'd by precedent,
The destin'd ill she must her selfe assay,
Or forc'd examples gainst her owne content
To put the by-past perrils in her way?
Counsaile may stop a while what will not stay:
For when we rage, aduise is often seene
By blunting vs to make our wits more keene.

Nor giues it fatisfaction to our blood,
That wee must curbe it vpon others prooffe,
To be forbid the sweets that seemes so good,
For feare of harmes that preach in our behoofe;
O appetite from iudgement stand aloofe!
The one a pallate hath that needs will taste,
Though reason weepe and cry it is thy last.

*Vždyť já jej měla dál za podvodníka,
vzorník sám vytáček, zrad obrátů,
jenž vlastní sadbou v cizí Sady vníká,
své klamy zlatí z usměvavých rtů,
sliby ved v zájmu znectít, bez citu,
Obrazy myslí, slovní proradnosti
smilné počalo srdce, mizernosti.*

*Na tom jsem stavěla, své hájit Město,
než začal obléhat mě: Děvče mé
měj slitování nad mladíkem, věz to,
neboj se přísahy mé, pobožné,
co tobě dal jsem, jiným nemožné,
neb já dřív plnil lásky poslání,
bez přísah, slibů, neznal vyznání.*

*Veškeré moje širé přechýny
z krve, ne z myslí hříšné vznikají:
Lásky ni známka, pouhé počiny,
jichž Stran se věrnost, city straňují,
Kdo hanbu honil, s hanbou ukájí,
A ve mně o to méně hanby zbylo,
o co víc v jejich hanbě znát mám dílo.*

For further I could say this mans vntrue,
And knew the patternes of his foule beguiling,
Heard where his plants in others Orchards grew,
Saw how deceits were guiled in his smiling,
Knew vowes,wer e euer brokers to defiling,
Thought Characters and words meerly but art,
And bastards of his foule adulterat heart.

And long vpon these termes I held my Citty,
Till thus hee gan besiege me :Gentle maid
Haue of my suffering youth some feeling pittie
And be not of my holy vowes affraid,
Thats to ye sworne to none was euer faid,
For feasts of loue I haue bene call'd vnto
Till now did nere inuite nor neuer vovv.

All my offences that abroad you see
Are errors of the blood none of the mind:
Loue made them not,with acture they may be,
Where neither Party is nor trew nor kind,
They fought their shame that fo their shame did find,
And fo much leffe of shame in me remaines,
By how much of me their reproch containes,

*A mezi všemi, které zřel můj zrak
pražádné žár mé srdce neobřál,
či v nejmenším mou přízeň stísnil pak,
či mne byl Zvábil od mých zálib dál,
já strast jim strožil, sobě nedopřál,
v srdcích měl lokaje, však volnost svou,
a panoval vší mocí královskou.*

*Hled' pozorností, od zraněných srdcí,
zbledlých perel, z krve rubínů:
Na známku citů propůjčených, vrací
útrapy, rdění, jasných odstínů,
bezkrvnost v bílém, choutky v karmínu,
účinky děsu, milé cudnosti,
táboří v srdcích, vzdor výbojnosti.*

*Však Hle tu vnady vlasů ozdobných,
spletené s kovem v lásky objetí
jsem od rozličných, sličných, nádherných,
vyznání přijal, slzné vypětí,
přídavkem z dráhokamů posetí,
a z úvah blubin, k skvostům, sonety
chválící Druh, ráz, drabé kvality.*

Among the many that mine eyes haue feene,
Not one whose flame my hart so much as warmed,
Or my affection put to th, smallest teene,
Or any of my leifures euer Charmed,
Harme haue I done to them but nere was harmed,
Kept hearts in liueries, but mine owne was free,
And raignd commaunding in his monarchy.

Looke heare what tributes wounded fancies sent me,
Of palyd pearles and rubies red as blood:
Figuring that they their passions likewise lent me
Of greefe and blushes, aptly vnderstood
In bloodlesse white, and the encrimson'd mood,
Effects of terror and deare modesty,
Encampt in hearts but fighting outwardly.

And Lo behold these tallents of their heir,
With twisted mettle amorously empleacht
I haue receau'd from many a feueral faire,
Their kind acceptance, wepingly beseecht,
With th'annexions of faire gems inricht,
And deepe brain'd fonnets that did amplifie
Each ftones deare Nature, worth and quallity.

*Diamant? Ten byl neoblomných krás,
ukrytých sklonů, vnitřních vlastností,
zeleně temný Smaragd, čerstvý jas,
co slabým září přidá, světlostí.
Z oblohy Safír, Opál spolu ctí
roztličné tvary; každý drahokam
sličností úsměv vzbouzel, úžas sám.*

*Trofeje všechny, žhavých prahnutí,
i jemných skrytých tužeb, něžností,
však nelpět na nich, toť mé pohnutí,
vydávat raděj k vlastní marnosti:
Vám, první, poslední mé svolnosti:
Tam musí mířit vaše oblace,
byť Oltář z mění, z vaší dotace.*

*Ach ruku (vaši) vstríc bez frází vpřed,
již bělost chmýřím váží vzdušných chval,
a berte průměr jak vám libo hned,
z horoucích plic chloub vzbůru vyvzdychal:
Já, co váš sluha, snažně poslouchal,
vám pod vůlí, a k vaší bilanci
součet jich složil, z různých instancí.*

The Diamond? why twas beautifull and hard,
Whereto his inuif'd properties did tend,
The deepe greene Emrald in whose fresh regard,
Weake fights their sickly radience do amend.
The heauen hewd Saphir and the Opall blend
With obiects manyfold ; each feuerall stone,
With wit well blazond smil'd or made some mone.

Lo all these trophies of affections hot,
Of pensiu'd and subdew'd desires the tender,
Nature hath chargd me that I hoord them not,
But yeeld them vp where I my selfe must render:
That is to you my origin and ender:
For these of force must your oblations be,
Since I their Aulter, you en patrone me.

Oh then aduance(of yours) that phrafeles hand,
Whose white weighes downe the airy scale of praife,
Take all these families to your owne command,
Hollowed with fighes that burning lunges did raife:
What me your minister for you obaies
Workes vnder you, and to your audit comes
Their distract parcells, in combined fumes.

*Hle, zde, co Jeptiška mi poslala,
Sestra, nad řeholnice zbožnější,
která se zřekla dvoru, oddala
vzácnějším darům, v odkvět něžnější,
velmožů cíl, jichž roucha zdobnější,
s odstupem chladným odebrala se,
trávit svůj život v lásce bezčasé.*

*Však sladká moje, těžké ponechat
co nepatří nám, zvládnout netečné,
kde není obrys hran, bez hranic brát,
dál londit brátky volné, bezděčné,
ta pověsti své váží výtečné,
vyhne se jižvám z bitvy, útekem,
absencí těžší, ne sil útokem.*

*Promiňte, vpravdě že se holedbám,
náhodou nehodnou jí představen,
jak v mžiku její odpor byl ten tam,
jak hbitě chtěla z kláštera zas ven:
Ze zbožné vášně, náboženství skon:
Od pokušení pryč se zavřela,
pokoušet volně pak, by vyvřela.*

Lo this deuice was sent me from a Nun,
Or Sister sanctified of holiest note,
Which late her noble suit in court did shun,
Whose rarest hauings made the blossoms dote,
For she was sought by spirits of richest cote,
But kept cold distance, and did thence remoue,
To spend her liuing in eternall loue.

But oh my sweet what labour ist to leaue,
The thing we haue not, mistring what not striues,
Playing the Place which did no forme receiue,
Playing patient sports in vnconstrained giues,
She that her fame so to her selfe contriues,
The scarres of battaile scapeth by the flight,
And makes her absence valiant, not her might.

Oh pardon me in that my boast is true,
The accident which brought me to her eie,
Vpon the moment did her force subdewe,
And now she would the caged cloister flie:
Religious loue put out religions eye:
Not to be tempted would she be enur'd,
And now to tempt all liberty procure.

*Jak mocná vy jste, Ach na slyšenou,
zlomená srdce, která patří mně,
svých fontán výplň vlila v nádrž mou:
Svou v Oceán váš vlévám podobně:
Jim panuji, vy mně zas náramně,
vám k vítězství a dobru součet buď,
sloučených lásek lék na chladnou hrud'.*

*Já Slunce svaté um měl pokoušet,
je zkracené jsem oduševnit jal,
pohledů vážil, v ně se navážet,
i posvěcení sliby z cesty hnal:
Ó láske mocná, svažek, slib, či val
ti nezabrání, kdepak poručí,
tys nade vše a vše máš v područí.*

*Když zapůsobíš, k čemu ochrany
zatuchlých vzorů? Ty když rozbodáš,
jak vystydle jsou tytéž zábrany,
ať jmění, rodu, řádu, jména tíž
zbroj lásky -nedbat, práv, zdí, hanby již
a v bol, jež snáší, vnáší oslažen
Pelyněk, sil všech, obav, náhlých změn.*

How mightie then you are, Oh heare me tell,
The broken bosoms that to me belong,
Have emptied all their fountaines in my well:
And mine I powre your Ocean all amonge:
I strong ore them and you ore me being strong,
Must for your victorie vs all congeft,
As compound loue to phisick your cold brest.

My parts had powre to charme a sacred Sunne,
Who disciplin'd I dieted in grace,
Beleeu'd her eies, when they t' assaile begun,
All vowes and consecrations giuing place:
O most potentiall loue, vowe, bond, nor space
In thee hath neither stinging, knot, nor confine
For thou art all and all things els are thine.

When thou impressst what are precepts worth
Of stale example? when thou wilt inflame,
How coldly those impediments stand forth
Of wealth of filliall feare, lawe, kindred fame,
Loues armes are peace, gainst rule, gainst fence, gainst flame
And sweetens in the suffering pangues it beares,
The *Alloes* of all forces, hockes and feares.

*Tu všechna srdce, na mém závislá,
mého zlom cítí, úpí, krvácí,
jich prosba k vám je, na tom odvislá,
by nápor na mě ustal, trýznící,
a sluch byl dán mé snažné petici,
a víra z duše, mému závazku
vyhovět, za vhod brát slib ke svažku.*

*Take pravil, slzy v očích, sesedal,
dotehda v moji tvář byl zahleděn,
na lících proud z fontány unikal,
slaný tok dolů spěšně odváděn:
Jak zkráslí pramen, tudy naváděn!
Pod Křišťál zasklil zářných Růží lad,
plamen, skrz vláhu nadchnut, v nový šat.*

*Ach otče, pekla čáry jaké dlí
v maličké kapce, slzy jediné?
Natož pak z očí notné záplavy:
Nezdolá voda srdce kamenné?
Hrud' nejchladnější roztát nemine,
či rozpoltit stud chladný, horký běs:
Žár podvojný, ráž víc, než chlad by snes.*

Now all these hearts that doe on mine depend,
Feeling it breake, with bleeding groanes they pine,
And supplicant their fighes to you extend
To leaue the battrie that you make gainst mine,
Lending soft audience, to my sweet designe,
And credent soule, to that strong bonded oth,
That shall preferre and vndertake my troth.

This said, his wat'rie eies he did dismount,
Whose fighes till then were leaueld on my face,
Each cheek a riuer running from a fount,
With brynish currant downe-ward flowed a pace:
Oh how the channell to the streame gaue grace!
Who glaz'd with Chrystall gate the glowing Rofes,
That flame through water which their hew incloses,

Oh father, what a hell of witch-craft lies,
In the small orb of one perticular teare?
But with the inuadation of the eies:
What rocky heart to water will not weare?
What breſt ſo cold that is not warmed heare,
Or cleft effect, cold modesty hot wrath:
Both fire from hence, and chill extincſture hath.

*Však jeho vášeň, nic než um, lest zvlášť,
záměr byl, soudnost moji rozslzet,
tam svlékla jsem své světlé ctnosti plášť,
stráž odstrojila, úcty s bázní slet,
já odhalena, on mně jakbysmet:
Táli jsme navzájem, rozdílný mok,
on trávil mne, já pro něj k žízni lok.*

*Ražinovaností měl, v hojnosti,
ve službách Klamu, forem podivných,
horkého rdění, mokrý slasti,
či mdlé bledí: čerpá, pouští z nich
jak hodí se mu, z šálků šálících:
Nad hrubostí rdít se, soucit štkát,
z tragických scén pak blednout, omdlévat.*

*Nebylo srdce jemu na roveň,
jež uniklo, když naň brot otočil,
jak Přírozenost, jemná, krotká laň:
v těch vlnách skryt, získal, co zmrazil,
bránit se tvářil, výkřik nalíčil,
když uvnitř prahul, přepych nadbíhal,
panství radil, cudnost vyždíhal.*

For loe his passion but an art of craft,
Euen there refolu'd my reason into teares,
There my white stole of chastity I daft,
Shooke off my sober gardes, and ciuill feares,
Appeare to him as he to me appeares:
All melting, though our drops this difference bore,
His poison'd me, and mine did him restore.

In him a plenitude of subtile matter,
Applied to Cautills, all straining formes receiues,
Of burning blufhes, or of weeping water,
Or founding paleness: and he takes and leaues,
In eithers aptness as it best deceiues:
To blush at speeches ranck, to weepe at woes
Or to turne white and found at tragick shewes.

That not a heart which in his leuell came,
Could scape the haile of his all hurting ayme,
Shewing faire Nature is both kinde and tame:
And vaild in them did winne whom he would maime,
Against the thing he fought, he would exclaime,
When he most burnt in hart-wisht luxurie,
He preacht pure maide, and praifd cold chastitie.

*Tak s pouhou rouškou šlechtivosti byl
 nahý, úkladný ďas v něm zakrytý,
 pro neznalé, nad svědce povýšil,
 na Cherubína statut, křídlatý,
 mladých a prostých tím pád odbytý.
 Tak já též padla, otázkou však jest,
 jak napodrubé složila bych test.*

*Že nakažlivě v oku mokvá mu,
 že falešný je žár, jímž líc svou rdí:
 že břímá srdce jeho do rytmu,
 že teskné vzdechy od plic košatí,
 že pobnutky má, dlužné, v zajetí,
 zas podvedlo by dřív-podvedenou,
 zvrátilo opět, Dívku srovnanou.*

Thus meerely with the garment of a grace,
 The naked and concealed feind he couerd,
 That th'vnexperient gaue the tempter place,
 Which like a Cherubin aboue them houer'd,
 Who young and simple would not be so louerd.
 Aye me I fell, and yet do question make,
 What I should doe againe for such a fake.

O that infected moysture of his eye,
 O that false fire which in his cheeke so glowd :
 O that forc'd thunder from his heart did flye,
 O that fad breath his spungie lungs bestowed,
 O all that borrowed motion seeming owed,
 Would yet againe betray the fore-betrayed,
 And new peruert a reconciled Maide.

FINIS.

Doslov:

Toto dílo vyšlo spolu se Shakespearovými Sonety v Quarto provedení roku 1609. Jeho autorství bývá zpochybňováno.

I z tohoto důvodu se obvykle nepřekládá se Sonety. Autory dosud vydaných překladů jsou Antonín Klášterský, Jarmila Urbánková a Jiří Josek.

Přiznám se, že jsem podobné pochybnosti o autorství měl také, než jsem se pustil do překladu.

Po zkušenosti s překladem však mám dojem, že jde o dílo sice o něco horší než Sonety v jazykové obratnosti, leč nabitě svou obrazností.

Považuji to tedy dnes za juveniliu stejného Shakespeara, aneb stejného autora jako oněch Sonetů, spíše, než dílo někoho jiného.

Překlad tohoto díla jsem pojal poněkud básnický volněji než v případě Sonetů, vědomě, v zájmu mírné rehabilitace tohoto textu; už se mi zalíbil.

Měl jsem, docela nečekaně, trápení s nadpisem. Obvyklý český název „Milencin nářek“ se mi nezdá významově trefný natolik, abych jej nezpochybnil jiným důrazem.

„Lover“ není samo o sobě slovo, které značí muže nebo ženu, znamená prostě osobu, která aktivně miluje. Obvykleji se používá pro muže. Každopádně v textu nejde o něčí Milenku ale o Zamilovanou do někoho. Jde však částečně právě o popis neblabé psychiky jejího svůdce a amanta. Complaint je slovo mezi pojmy Grievance a Affliction.

Nejde jen o Grievance, tj vyjádření stížnosti a stěžování si, ale i o Affliction, tj sténání a strádání pod jarmem vleklé a možná neřešitelné nežádoucí situace, nemoci například. Nadpis se dokonce dá chápat, byť okrajově, jako Milovníkův neduh. Odtud tedy můj název Milostivé trápení. Milostivé by mělo, ve smyslu přídavného jména, spíš znít Milostné, ale usoudil jsem, že pro hříčku risknu nevoli češtinářů. Dotyčná nešťastná je zámožná, nebo alespoň notně obdarovaná, když láme prsteny ze zlata a slonoviny a zahazuje drabokamy, a proto jde o jakési trápení Milostivé, v osobním smyslu. Jí a její.

Kdybych to nadepsal po svém, tak co třeba Lásky stesky, nebo dokonce Litování slitování. Posuďte sami jak (ne)libo – abecedně: apel, běda, bédování, bol, drama, elegie, fňukání, hoře, hořekování, churavění, ječení, jekot, kňourání, kňučení, křivda, kvičení, kvílení, lament, lkání, mizérie, mrzutost, muka, naříkání, neduh, nesnáze, neštěstí, oplakávání, orace, pláč, postesky, protest, rmut, rozhořčení, řebole, scéna, sklíčení, skučení, sten, stesky, stěžování, stížnost, strádání, štkání, trápení, trud, truchlení, utrpení, úděl, úpění, výkřik, výlev, vzlykání, vzlykot, zarmončení, zarmutek, zbedování, zubožení, žal, atd. Nebo i nářek.

Ale proč vlastně má čeština tolik popisných slov pro nepříjemnosti? Tot' otázka... VZJP